

**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 48, tel: (+373-22) 820801, 811807, fax: 820807, www.datepersonale.md

Nr. 01-02/ 725

„14” martie 2019

Parlamentul Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (3) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, Vă prezentăm, spre informare, Raportul de activitate al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, pentru anul de activitate 2018.

Eduard RĂDUCAN
Director

Anexă: Raportul de activitate.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA			
D.D.P. Nr. <u>302</u>			
„ <u>15</u> ”	<u>03</u>	<u>2019</u>	
Ora _____			

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

RAPORT DE ACTIVITATE PENTRU ANUL 2018

CUPRINS

	PREZENTARE GENERALĂ ÎN CIFRE A ANULUI 2018, ÎN PLAN COMPARATIV CU ANUL 2017.....	3
CAPITOLUL I	ACTIVITATEA DE EXAMINARE A ADRESĂRILOR ÎNAINȚATE CENTRULUI	4
CAPITOLUL II	ACTIVITATEA DE CONTROL	9
CAPITOLUL III	ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL	22
CAPITOLUL IV	ACTIVITATEA DE REPREZENTARE ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ.....	26
CAPITOLUL V	AVIZAREA ACTELOR NORMATIVE	29

CAPITOLUL VI

ELABORAREA PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE.....	32
--	-----------

CAPITOLUL VII

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ	38
--	-----------

CAPITOLUL VIII

ACTIVITATEA DE COMUNICARE ȘI SENSIBILIZARE	46
---	-----------

CAPITOLUL IX

ACTIVITATEA MANAGERIALĂ A CENTRULUI	54
--	-----------

PROBLEME CONSTATATE ÎN ACTIVITATE ȘI OBIECTIVE PENTRU ANUL 2019	58
--	-----------

PREZENTARE GENERALĂ ÎN CIFRE A ANULUI 2018, ÎN PLAN COMPARATIV CU ANUL 2017

Nr. ord	Categorie	2017	2018	Dinamica (creșterea procentuală)
1.	Adresări/Plângeri	554	637	↑15%
2.	Documente de corespondență intrate/ieșite	6692	8361	↑25%
3.	Controale inițiate	367	326	↓9%
4.	Fapte contravenționale constatate	84	191	↑227%
5.	Procese-verbale cu privire la contravenție întocmite	52	92	↑77%
6.	Ședințe de judecată în contencios administrativ și în procedura contravențională	357	426	↑19%
7.	Decizii privind suspendarea/ încetarea operațiunilor de prelucrare a dcp și distrugerea/ștergerea dcp prelucrate ilegal	19	47	↑247%
8.	Notificări examinate	1142	1388	↑22%
9.	Operatori înregistrați	500	639	↑28%
10.	Sisteme de evidență înregistrate	843	938	↑11%
11.	Decizii de refuz a înregistrării/autorizării	203	451	↑222%
12.	Solicitări de transmitere transfrontalieră, inclusiv prin notificările depuse la „ghișeul unic”	52	81	↑56%
13.	Acte normative avizate	75	87	↑12%
14.	Consultații persoane juridice privind procedura de notificare	700	1144	↑63%

CAPITOLUL I

ACTIVITATEA DE EXAMINARE A ADRESĂRILOR ÎNAINȚATE CENTRULUI

1. Examinarea documentelor de corespondență

În temeiul art. 20 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (Centrul) informează autoritățile publice despre situația din domeniul protecției drepturilor subiecților datelor cu caracter personal, răspunde la demersurile și interpelările acestora, precum și cooperează cu autoritățile publice, cu mijloacele de informare în masă, cu asociațiile obștești și cu instituțiile similare din străinătate. Pornind de la aceste atribuții menționăm că, pe parcursul anului 2018, activitatea Centrului a determinat examinarea **8361 documente de corespondență**, dintre care, au fost înregistrate **4817 documente** parvenite de la persoane juridice de drept public și privat, inclusiv adresări ale persoanelor fizice, precum și recepționate prin intermediul poștei electronice a Centrului. Subsecvent, în aceeași perioadă de timp, angajații Centrului au întocmit și expediat **3113 de demersuri și interpelări**, precum și **431 documente interne**.

Statistica comparativă a documentelor de corespondență a Centrului pentru anii 2014-2018

Anul	Total corespondență	Documente intrate	Documente ieșite	Petiții	Documente interne
2014	4361	1738	1836	302	485
2015	5408	2425	2098	420	465
2016	5654	2811	2055	410	374
2017	6692	3605	2455	554	316
2018	8361	4180	3113	637	431

Simpla analiză a informațiilor reflectate supra, denotă **creșterea exponențială a numărului documentelor de corespondență examinate de Centru pe parcursul anului 2018**, în raport cu cifrele la acest capitol aferente perioadelor precedente de raportare. Or, pe de o parte acest fapt demonstrează indubitabil ridicarea nivelului de cunoaștere de către societate a importanței domeniului protecției datelor cu caracter personal iar, pe de altă parte, determină creșterea constantă și esențială a volumului de muncă pentru angajații autorității menționate.

Informația în dinamică privind corespondența Centrului, pentru anii 2014 – 2018

Perioada de referință	Total corespondență	Dinamica
2014-2015	4361 – 5408	24%
2015-2016	5408 – 5654	5%
2016-2017	5654 – 6692	18%
2017-2018	6692 – 8361	25%
Dinamica între anul 2014 și anul 2018	4361 – 8361	92%

În special, este de menționat că, pe lângă majorarea esențială a numărului de adresări înaintate Centrului, se reliefează creșterea substanțială de la an la an a gradului de complexitate a tematicilor abordate în respectivele adresări, studiarea și elucidarea cărora implică mult mai multe resurse și timp alocat.

În context, se relevă numărul mare a adresărilor parvenite din partea structurilor statale ale Republicii Moldova: Parlamentul, Președenția și Guvernul, ministerele și structurile din subordinea acestora, autoritățile publice autonome, autoritățile administrației publice locale și ale administrației publice de specialitate (servicii, agenții, birouri, centre etc.). O pondere considerabilă constituie documentele recepționate din partea ministerelor, precum: Ministerul Afacerilor Interne/Inspectoratul General al Poliției, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Justiției, precum și instanțelor de judecată, Cancelariei de Stat, Agenția Servicii Publice și agenților economici din sfera financiar-bancară, medicală, turistică, comercială, prestări servicii etc. – entități implicate nemijlocit în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Cu referire la subiectele abordate în conținutul demersurilor înaintate spre examinare Centrului, ținem să specificăm că un număr de 1120 adresări au vizat solicitarea de către operatori a opiniei Autorității naționale de control al prelucrărilor de date cu caracter personal pe marginea legalității prelucrării datelor cu caracter personal, în special a dezvăluirii prin transmitere a datelor cu caracter personal deținute în adresa terților, 1201 de adresări au constituit notificări și documente depuse de operatorii de date cu caracter personal în vederea conformării activității legate de prelucrarea datelor cu caracter personal prevederilor art. 23 și art. 28 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, 173 de adresări au fost înaintate în vederea solicitării autorizării transmiterii transfrontaliere de date cu caracter personal.

În 526 de adresări entitățile au solicitat clarificarea unor aspecte referitoare la acțiunile ce urmează a fi întreprinse în vederea înregistrării în calitate de operatori de date cu caracter personal, precum și în vederea determinării statutului de operator sau de persoană împuternicită de către operator a diferitor entități în funcție de scopul stabilit și de operațiunile efectuate la prelucrarea datelor cu caracter personal, condițiile legale și termenii prelucrării datelor cu caracter personal; în 113 de cazuri a fost solicitată avizarea proiectelor de acte normative și legislative sub aspectul asigurării protecției dreptului la viața intimă, familială și privată a persoanelor fizice, prin prelucrarea datelor cu caracter personal.

Totodată, în 397 cazuri, operatorii de date cu caracter personal au solicitat opinia Centrului, în scopul sporirii securității și confidențialității prelucrării datelor cu caracter personal, la implementarea noilor sisteme de evidență a datelor cu caracter personal și/sau dezvoltarea sistemelor existente.

Alte 650 de demersuri au înglobat corespondența instanțelor de judecată; solicitări ale entităților din domeniul public și privat privind organizarea seminarelor, meselor rotunde, instruirilor pe marginea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal; rapoarte ale operatorilor de date cu caracter personal privind incidentele de securitate etc.

Reieșind din specificul problemelor invocate/abordate în contextul corespondenței examinate, consultațiile/instrucțiunile oferite de Centru au vizat aspecte precum:

- obligațiile și drepturile ce le revin operatorilor și persoanelor împuternicite de către operatori, statuate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal;
- procedurile aferente notificării Centrului, în conformitate cu prevederile art. 23 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal și Regulamentului Registrului de evidență a operatorilor de date cu caracter personal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 15 mai

2012, înregistrării operatorilor și a tuturor sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal gestionate;

- necesitatea asigurării confidențialității și securității datelor cu caracter personal, în conformitate cu prevederile art. 29 și art.30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal și Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010;
- minimizarea numărului categoriilor de date personale și operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în limita realizării unui scop și temei legal bine determinat, explicit și legitim;
- necesitatea obținerii consimțământului subiectului la prelucrarea datelor cu caracter personal ce îl vizează, dacă nu există prevederi legale care ar întemeia operațiunea de prelucrare;
- instituirea unor termeni concisi de stocare a datelor cu caracter personal prelucrate, în conformitate cu prevederile art. 4 și art. 11 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal etc.

2. Examinarea adresărilor subiecților de date cu caracter personal

În virtutea faptului că Centrul este învestit cu atribuții unice la nivel național de verificare a respectării conformității prelucrării datelor cu caracter personal și aplicării corecte a legislației cadru, în ordinea art. 27 al Legii nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, subiectul de date, care pretinde prelucrarea neconformă a datelor cu caracter personal ce îl vizează, poate înainta Centrului o plângere.

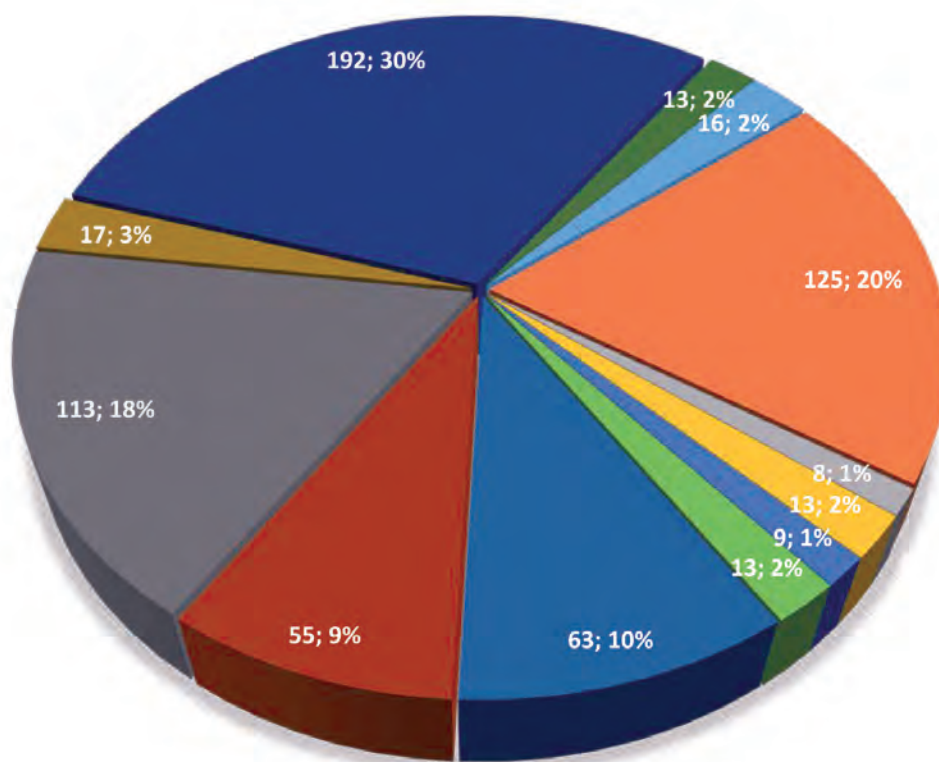
În perioada de referință propusă, Centrul a examinat **637** de petiții parvenite din partea persoanelor fizice subiecți ai datelor cu caracter personal. În context, se constată că pe măsură ce a crescut gradul de informatizare a cetățenilor, rezultat al multiplelor campanii de mediatizare realizate pe parcursul anului 2018, a crescut și numărul adresărilor înaintate spre examinare Centrului. Comparativ cu anul precedent (554 petiții înregistrate în 2017), în anul de raportare, Centrul a înregistrat o creștere sigură și perseverentă de 15%.

Din numărul total de petiții înregistrate în anul 2018, **245** de cazuri au fost examinate complex, în ordine de control privind legalitatea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Situația generală privind pânșerile aflate în examinare în anul 2018

- Prelucrarea datelor cu caracter personal în domeniul medical
- Prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video/audio
- Prelucrarea datelor cu caracter personal de către operatori neînregistrați
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sect. comunicațiilor electronice
- Prelucrarea datelor cu caracter personal prin metoda publicării hotărârilor judecătorești
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sect. financiar -bancar
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în mediul on-line și mass-media
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul public
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în lipsa consimțământului subiectului de date cu caracter personal precum și lipsa unui alt temei legal
- Divulgarea (difuzarea) datelor cu caracter personal și încălcarea de către operatori a dreptului subiectului de date cu caracter personal
- Realizarea dreptului subiectului de date cu caracter personal (acces, informare, intervenție, opoziție)
- Prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor:

Ținem să remarcăm că, analiza plângerilor primite, proliferază segmente noi de interes, cum ar fi: prelucrarea datelor în domeniul mass-media, prelucrarea datelor în domeniul medical, prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor, iar specificul plângerilor și a sesizărilor denotă faptul că subiecții de date cu caracter personal aplică în cotidian realizarea drepturilor inerente protecției datelor cu caracter personal.

Din specificul plângerilor abordate, Centrul a relevat următoarele linii directorii ale tematicilor semnalate:

- Prelucrarea datelor cu caracter personal în domeniul medical: **16** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video/audio: **125** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal de către operatori neînregistrați: **8** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul comunicațiilor electronice: **13** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor: **13** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal prin metoda publicării hotărârilor judecătorești fără depersonalizarea acestora: **9** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul financiar-bancar, a companiilor de asigurări: **13** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în mediul on-line și mass-media: **63** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul public: **55** cazuri;
- Prelucrarea datelor cu caracter personal în lipsa consimțământului subiectului de date cu caracter personal, precum și în lipsa unui alt temei legal: **113** cazuri;
- Divulgarea (difuzarea) datelor cu caracter personal și alte încălcări admise de către operatori: **17** cazuri;
- Realizarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal (acces, informare, intervenție, opoziție): **192** de adresări.

Cu referire la categoriile de date cu caracter personal vizate în plângeri, mai nou, au fost sesizate situații de prelucrare a datelor genetice, a datelor capabile să releveze starea sănătății, datelor privind viața sexuală sau orientarea sexuală, a datelor colectate la realizarea unor sondaje de opinie, ceea ce indică la faptul că domeniul protecției datelor capătă o valență deosebită pentru societatea civilă.

Este de menționat, că pe parcursul perioadei de referință, petițiile comportă și sigiliul unei preocupări legate de noile principii internaționale stabilite de cadrul normativ european, cum ar fi Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestora.

Totodată, la fel ca și în de anii precedenți, se atestă înregistrarea unui număr de plângeri care nu au putut fi reținute în vederea efectuării unor investigații de către Centru, având în vedere: neîndeplinirea procedurii legale prealabile de către petenți, neprezentarea dovezilor în susținerea aspectelor reclamate sau a calității de reprezentant al persoanei vizate, sesizarea unor fapte în legătură cu care Centrul nu deține competența legală materială, imposibilitatea identificării exacte a persoanei/entității reclamate etc.

CAPITOLUL II

ACTIVITATEA DE CONTROL

Având ca premise prevederile art. 19 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, Centrul este investit cu competențe exclusive de control al conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele legii precitate.

Astfel, controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal poate fi inițiat:

- în temeiul plângerii subiectului de date cu caracter personal,
- sesizării/autosesizării,
- solicitării autorizării transmiterii transfrontaliere de date cu caracter personal.

În context, cu referire la activitatea de control propriu-zisă, de menționat că în perioada de referință au fost inițiate și examinate **326** materiale de control, dintre care:

- **245** în baza plângerilor subiecților de date cu caracter personal, sesizărilor/autosesizărilor,
- **81** în baza solicitărilor de autorizare a transmiterii transfrontaliere de date cu caracter personal.

Informația comparativă a activității de control, pentru anii 2016-2018

Perioada	Numărul controalelor inițiate, în baza plângerilor/ sesizărilor, solicitărilor de transmitere transfrontalieră	Acte de reacționare emise ca rezultat al efectuării controalelor			
		decizii privind suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal	decizii privind încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal	decizii privind distrugerea/ștergerea datelor prelucrate cu încălcarea legii	fapte contra-venționale constatate/ procese verbale contravenționale întocmite
Anul 2016	247	18	11	2	66/33
Anul 2017	367	10	3	6	84/52
Anul 2018	326	16	4	27	191/92

Analiza comparativă în raport cu statistica anului precedent, relevă că în perioada anului 2018 s-a constatat o diminuare nesemnificativă a numărului controalelor inițiate în baza plângerilor înaintate de subiecții de date cu caracter personal, care este datorat faptului realizării de către subiecții de date a drepturilor sale consfințite de art. 12-18 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv a dreptului de acces la datele cu caracter personal, direct față de operatorii de date cu caracter personal. Acest fapt denotă atât ridicarea nivelului de cunoaștere a drepturilor subiecților de date, precum și a modalității de realizare a acestora pe de o parte, cât și sporirea conștientizării domeniului protecției datelor cu caracter personal de către toți actorii implicați, pe de altă parte.

Astfel, verificările de rigoare asupra conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal au fost inițiate în situațiile concrete, după epuizarea de către subiectul de date a căii de acces, ori în cazul în care operatorul/operatorii de date cu caracter personal a/au refuzat, nemotivat, să se conformeze prevederilor legale.

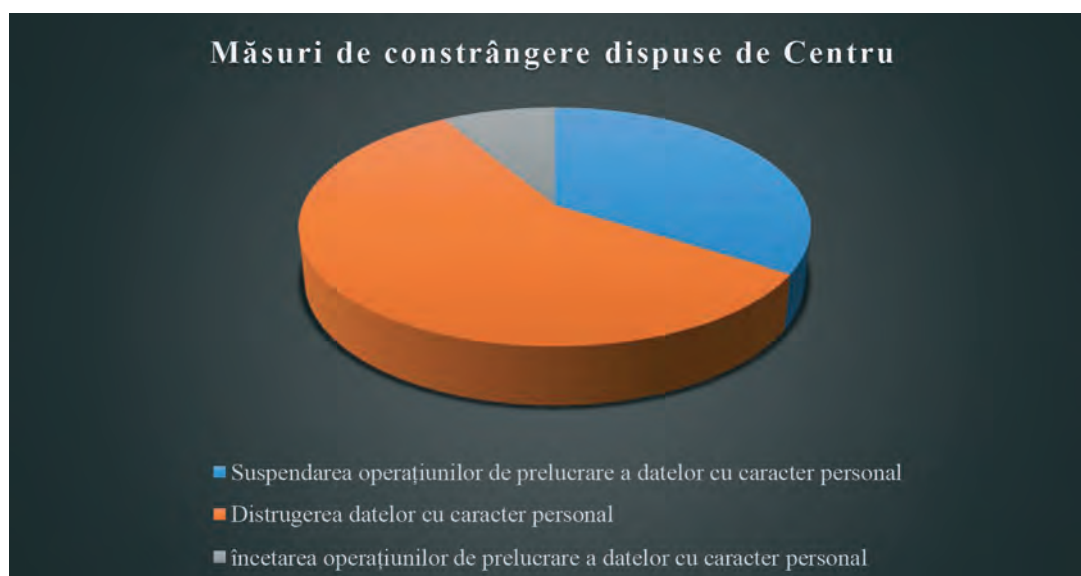
În același timp, se atestă o majorare substanțială a numărului de controale inițiate în baza solicitărilor de autorizare a transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal, 81 solicitări fiind înaintate în anul 2018, față de 52 în 2017.

Este relevant de menționat tendința, de la an la an, de creștere esențială a complexității problematicilor abordate în plângeri precum și numărul părților implicate în caz, generând, în consecință, o varietate a acțiunilor de verificare necesare a fi întreprinse în vederea verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal, care an de an devin tot mai voluminoase, iar ansamblul complex al acestora echivalându-se, în majoritatea cazurilor, cu acțiunile întreprinse de către organele competente în examinarea cauzelor penale. Astfel, în majoritatea procedurilor de control examinate, Centrul întreprinde acțiuni similare organelor de drept, excepție fiind doar activitatea operativă de investigație.

Analogic precedentei perioade de raportare, în anul 2018 controalele legalității prelucrării datelor cu caracter personal au fost desfășurate, în majoritatea covârșitoare de cazuri, din oficiu, fiind aplicată procedura scrisă de obținere a informațiilor indispensabile examinării pretinselor ilegalități reclamate și soluționării cazurilor sesizate. Acest fapt se datorează creșterii alerte a volumului de lucru de la an la an.

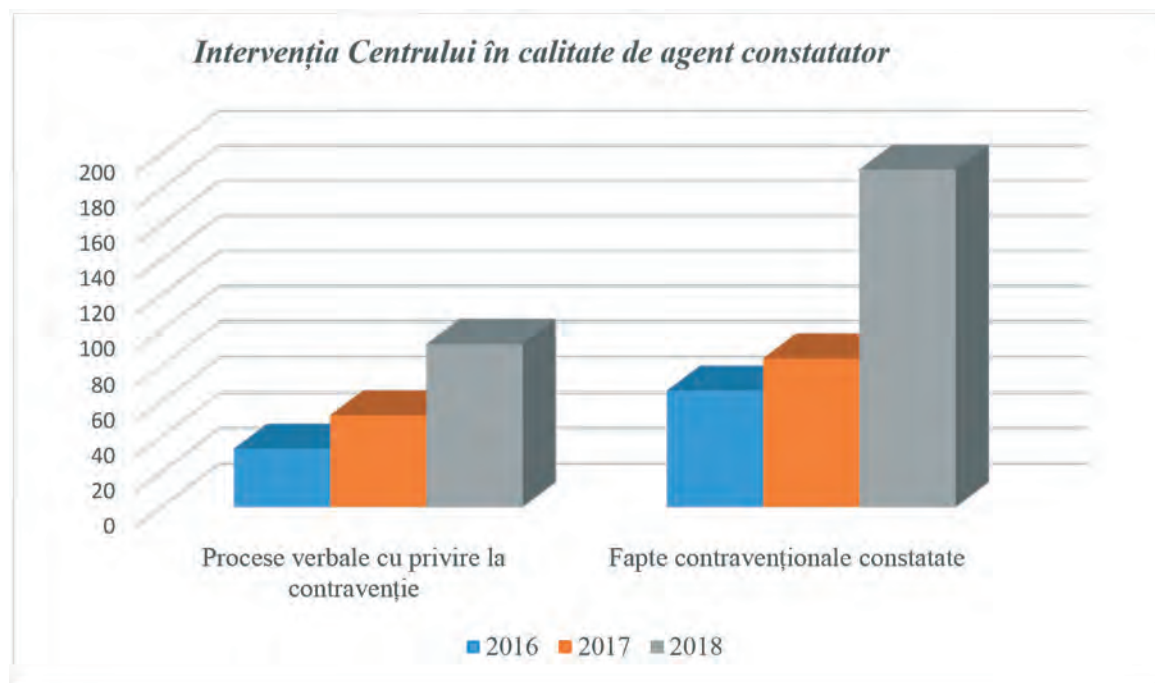
Analizând per ansamblu verificările realizate de Centru, inițiate atât în baza plângerilor subiecților de date cât și autosesizărilor și finalizate cu constatarea încălcării prevederilor legale în domeniul protecției datelor cu caracter personal, în funcție de consecințele survenite în urma încălcărilor admise precum și gravitatea încălcărilor constatate, au fost dispuse următoarele măsuri de constrângere, precum:

- suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal – 16 cazuri,
- distrugerea datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea prevederilor legale – 27 cazuri,
- încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal – 4 cazuri.

Complementar la activitatea de control desfășurată, prin prisma calității de agent constator în raport cu faptele statuate la art. 74¹ – 74³ Cod contravențional aferente încălcării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, pe parcursul anului 2018 au fost întocmite **92** procese verbale cu privire la contravenție, fiind constatate **191** fapte contravenționale, cauzele contravenționale fiind expediate spre examinare instanței de judecată competentă, conform prevederilor Codului contravențional.

• Activitatea legată de autorizarea operațiunilor de transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal

Centrul acordă atenție sporită fluxului transfrontalier de date cu caracter personal ale persoanelor fizice și contribuie la îmbunătățirea calității actelor de transmitere transfrontalieră a datelor cu caracter personal între autoritățile publice ale Republicii Moldova și autoritățile publice ale altor state.

În egală măsură, Centrul monitorizează schimbul transfrontalier de informații ce conțin date cu caracter personal între entități private, asociații și întreprinderi.

În context, important de reiterat sunt prevederile art. 32 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, prin care legiuitorul a stabilit expres că transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări sau care urmează să fie prelucrate după transmitere poate avea loc doar cu autorizarea Centrului.

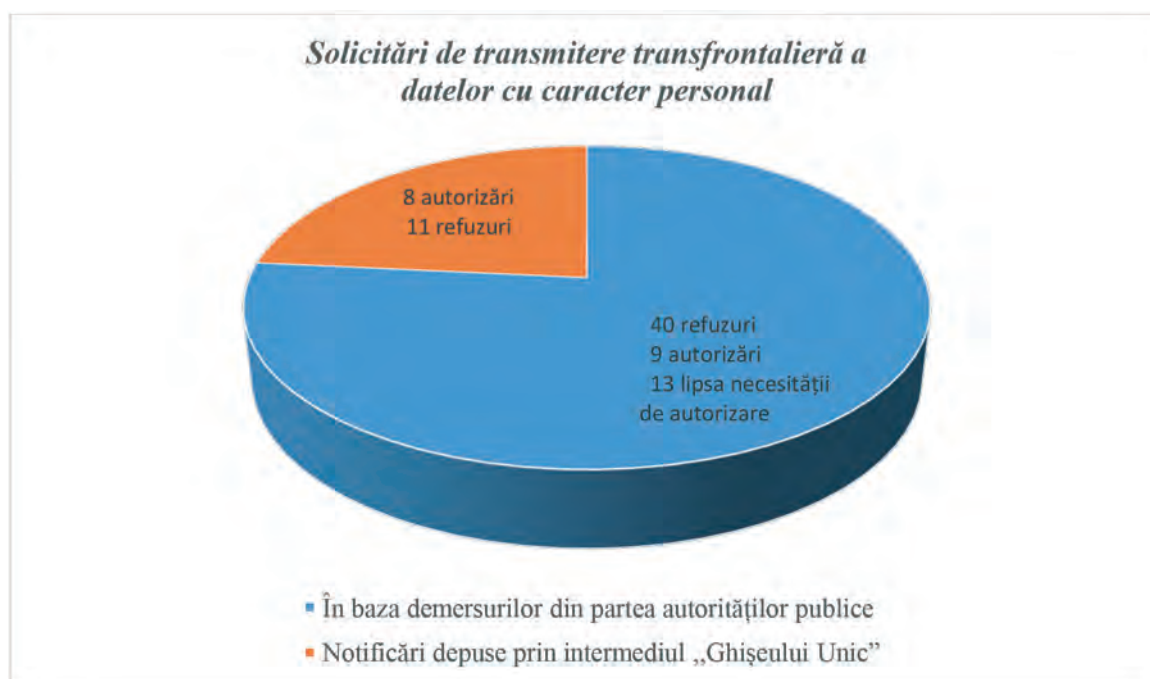
La acest capitol, în anul 2018, Centrul a autorizat transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal doar în cazurile solicitărilor documentate adecvat de către actorii implicați, fiind axat pe respectarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal și drepturilor subiecților de date vizați, precum și pe dovada asigurării nivelului optim de protecție a datelor transmise și/sau colectate în scopul prelucrării ulterioare în afara Republicii Moldova.

Demersurile și notificările examinate de Centru având drept obiectiv transferul transfrontalier de date cu caracter personal au vizat entități publice și private cu sediul în țări precum: Italia, Irlanda, Polonia, România, Letonia, China, Kazahstan, Suedia, Franța, Anglia, SUA, Federația Rusă, Ucraina, Turcia, Republica Islamică Afganistan etc.

În comparație cu anul 2017, Centrul observă o ușoară creștere a numărului solicitărilor recepționate, obiectul cărora constituie transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal. Astfel, în anul 2018 Centrul a recepționat **81** de solicitări ce vizează domeniul transmiterii transfrontaliere de date cu caracter personal, dintre care **62** în bază de demersuri parvenite de la diverse entități publice din Republica Moldova, iar **19** prin notificări depuse la „Ghișeul unic” al Centrului de către operatorii de date cu caracter personal.

Din cele 62 demersuri, în 9 cazuri a fost autorizată transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal, în 40 de cazuri demersurile au fost soluționate prin decizia de refuz în autorizarea transmiterii transfrontaliere iar 13 cazuri au fost soluționate prin răspuns scris, deoarece autorizarea Centrului nu era necesară, prin prisma prevederilor art. 32 alin. (7) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Din numărul total de 19 notificări depuse la „Ghișeul unic” al Centrului prin care se solicita autorizarea transferului transfrontalier de date cu caracter personal, 8 au fost autorizate, iar 11 au avut rezultat negativ, fiind emise, în consecință, decizii de refuz al autorizării.

După cum a fost menționat supra, marea majoritate a solicitărilor de autorizare a transmiterii transfrontaliere de date cu caracter personal înaintate prin demersuri oficiale s-au soldat cu refuzul autorizării acestor operațiuni, întemeiate pe diverse motive, cum ar fi: nerespectarea condițiilor de fond a demersului și/sau lipsa copiilor autentificate a înscrisurilor care să confirme circumstanțele și instrumentele legale pe care se întemeia solicitarea de asistență juridică. Pe segmentul nerespectării condițiilor de fond a demersurilor care să justifice transferul transfrontalier de date cu caracter personal, remarcăm aspecte neconforme precum: lipsa consimțământului subiectului de date vizat; consimțământul nevalabil pentru anumite operațiuni indicate în solicitare; lipsa unui scop determinat, explicit și legitim, precum și caracterul excesiv al datelor personale solicitate în raport cu scopul declarat; numărul nejustificat de mare de date ale subiecților vizați pe care operatorul intenționa să le prelucraze în cadrul unor transferuri transfrontaliere de date cu caracter personal în afara teritoriului Republicii Moldova.

La fel, cu referire la refuzurile autorizării transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal în bază de notificare depusă la „Ghișeul unic” al Centrului, în majoritatea cazurilor s-a

constatat lipsa temeiurilor legale care să justifice transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal sau lipsa instrucțiunilor operatorului destinate persoanelor împuternicite să acționeze în numele acestuia.

• Prezentarea cazurilor specifice anului 2018

În temeiul art. 20 alin. (1) lit. q) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, Centrul reflectă în raportul anual de activitate principalele concluzii rezultate din soluționarea plângerilor subiecților de date și a autosesizării autorității.

Prezența unor categorii de spețe în raportul de activitate poate constitui o sursă utilă în interpretarea normelor materiale ale legislației din domeniul protecției datelor cu caracter personal și are ca scop prevenirea încălcării normelor de protecție a datelor cu caracter personal. Aceasta poate constitui un îndrumar pentru subiecții și operatorii de date cu caracter personal în vederea valorificării și respectării drepturilor de care beneficiază primii.

• Prelucrarea datelor cu caracter personal prin mijloace de supraveghere video

Multiple încălcări, la fel ca și în anii precedenți, au fost constatate în ceea ce privește încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora prin intermediul sistemelor de supraveghere video. Frecvența crescută a acestora se datorează, în mare parte, gradului din ce în ce mai ridicat al accesibilității, inclusiv din punct de vedere pecuniar, a dispozitivelor ce formează aceste sisteme.

Centrul a constatat încălcarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal atât în privința persoanelor fizice cât și juridice, de drept public sau privat. În unele cazuri plângerile privind supravegherea video ilegală au fost transmise conform competenței de către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului General al Poliției. În unele cazuri, Centrul a dispus suspendarea sau chiar încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal prin sistemele de supraveghere video, cu demontarea dispozitivelor ce formează astfel de sisteme.

Din normele legale căroră li s-a adus cel mai frecvent atingere prin prelucrarea datelor cu caracter personal utilizând mijloace de supraveghere video, subliniem:

– *Art. 4 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.* De multe ori prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video avea un caracter excesiv scopului declarat al prelucrării, fiind captat; spre exemplu: spațiul public, proprietatea vecinilor sau calea de acces comun.

– *Art. 5 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal,* care stabilește că prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal sau în temeiul unei excepții prevăzute în mod exhaustiv la *alin. (5)* al aceluiași articol. În unele cazuri operatorii de date au omis sau evitat să obțină consimțământul subiecților datelor cu caracter personal.

– *Art. 12 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal* care dispune în privința dreptului subiectului de a fi informat despre prelucrarea datelor sale personale. Un mijloc minim de informare constituie afișarea semnelor distinctive despre supravegherea video. Important de amintit că, prin Decizia Centrului nr. 581 din 10 septembrie 2015 a fost aprobat formularul tipizat de informare privind efectuarea supravegherii prin mijloace video (pictogramă) în cadrul sistemelor de evidență gestionate de către operatorii de date cu caracter personal.

– *Art. 23, 29 și 30 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal,* care statuează în privința obligativității notificării Centrului a sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal ges-

ționate și înregistrării în calitate de operator de date cu caracter personal, asigurarea confidențialității datelor cu caracter personal și a măsurilor de securitate a prelucrării acestora. În unele cazuri Centrul a constatat încălcarea art. 29 al legii precitate atunci când înregistrările video au fost diseminate spre acces public nerestricționat în spațiul online. Totodată, în unele cazuri s-a constatat lipsa încălcării art. 29 al aceluiași act legislativ, atunci când secvențele video au fost transmise autorităților care sunt abilitate cu competențe în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau a contravențiilor, cu respectarea art. 4 al legii menționate și a normelor procedurale prevăzute de Codul Contravențional și Codul de procedură penală.

Prezentare de caz nr. 1

În adresa Centrului au parvenit plângerile unor subiecți de date, prin care s-a solicitat examinarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către un agent economic, efectuată prin intermediul camerelor de supraveghere video, montate în incinta și în afara clădirii oficiului central, care au captat imagini video și înregistrări audio ale angajaților precum și a altor persoane care nimeresc în vizorul acestora. Pe baza acestor înregistrări, unii angajați ar fi fost sancționați disciplinar.

Întreprinderea a justificat prezentarea materialului video și audio înregistrat de camera de supraveghere video instalată în incinta sediului întreprinderii pentru investigația internă, inițiată în urma unui conflict dintre petenți și un alt angajat al întreprinderii.

Centrul a notat că, înregistrarea audio de către angajator prin intermediul camerelor de supraveghere, este interzisă și orice înscriere audio fără consimțământul expres al persoanei vizate și fără autorizarea Centrului constituie o măsură excesivă a angajatorului și disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Centrul a menționat faptul că, necesitatea supravegherii video a obiectelor de interes sporit pentru entitate, poate fi determinată de riscurile la care acestea pot fi expuse. Aceste principii sunt aplicabile și în cazul supravegherii video a angajaților entității, însă înregistrarea audio a angajaților nu poate constitui o măsură necesară sub aspectul oportunității pentru entitate, ea fiind excesivă și, astfel, contrară art. 4 lit. c) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Pe acest caz a fost constatată încălcarea de către agentul economic a prevederilor art. art. 4, 5, 12, 23, 28, 30, 34 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Prezentare de caz nr. 2

Centrul a examinat adresarea unui subiect de date, privind preținsele operațiuni de prelucrare ilegală a datelor cu caracter personal prin intermediul unui mijloc de supraveghere video, amplasat într-o sală de lectură a unei entități publice și care ar fi captat imagini cu petentul, angajații și/sau vizitatorii. Petentul, în conținutul sesizării, a consemnat și faptul amplasării mijlocului pre-menționat pe climatizorul din sala indicată, nefiind amplasat un mijloc de înști-ințare despre supravegherea efectuată.

Concomitent, petentul a invocat că administrația entității vizate, utilizează mijlocul de supraveghere sus-indicat ca și sursă pentru a aplica sancțiuni angajaților și beneficiarilor serviciilor prestate de entitatea în cauză.

Administrația entității a susținut că instalarea unui astfel de mijloc era necesară din motivul că unii beneficiari ai serviciilor nu respectau regulamentul intern al entității, cauzau prejudicii integrității unor documente și se eschivau de la plata pentru anumite servicii.

Centrul a constatat că angajatorul, deși ar fi avut un interes legitim, nu a luat măsurile necesare în vederea respectării prevederilor legii, în mod special a protejării drepturilor subiecților de date. În plus, modul de amplasare a mijlocului de supraveghere video denotă un grad înalt de opacitate, lipsă de transparență în operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal prin intermediul sistemului de supraveghere video gestionat de către entitatea în cauză.

În speță, Centrul a făcut referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care în cauza López Ribalda și alții v. Spania, relevă că, la efectuarea supravegherii video de către angajator, pentru o perioadă de timp prelungită, nu au fost respectate cerințele prevăzute de legislația relevantă și, în particular, obligația de informare prealabilă, explicită, precisă și lipsită de ambiguitate a celor vizați despre existența și caracteristicile particulare ale unui sistem care colectează date cu caracter personal. Drepturile angajatorului puteau fi salvagardate, cel puțin într-un anumit grad, prin alte mijloace, în special prin informarea prealabilă a reclamanților.

Pe acest caz a fost constatată încălcarea de către entitate a prevederilor art.art. 4, 5, 12, 23 și 30 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

• Prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor

Prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor presupune o diligență deosebită din partea operatorului de date, având în vedere vulnerabilitatea subiecților și riscurile la care sunt expuși în cazurile unei prelucrări neconforme. În unele situații, Centrul a atras atenția că prelucrarea datelor care vizează nemijlocit părinții pot avea repercusiuni și asupra copiilor acestora.

Pe acest aspect, Grupul de Lucru instituit în baza „Articolul 29” al Directivei 95/46 (înlocuit din 25 mai 2018 de Comitetul European de Protecție a Datelor în baza art. 69 și 94 ale Regulamentului General privind Protecția Datelor nr. 679/2016) în avizul nr. 2/2009 privind protecția datelor cu caracter personal ale copiilor, adoptat la 11 februarie 2009, subliniază, în context, că cel mai important principiu juridic este acela al interesului superior al copilului. Argumentul acestui principiu este că o persoană care nu a atins încă maturitatea fizică și psihologică necesită mai multă protecție decât alte persoane. Scopul este de a îmbunătăți condițiile pentru copil, având ca obiectiv consolidarea dreptului copilului la dezvoltarea personalității sale. Acest principiu trebuie să fie respectat de toate entitățile care iau decizii privind copiii, publice sau private. De asemenea, se aplică părinților și altor reprezentanți legali ai copiilor, fie atunci când interesele lor respective sunt în conflict, fie atunci când copilul este reprezentat. În mod normal, reprezentanții copilului ar trebui să aplice acest principiu, dar atunci când există un conflict între interesele copiilor și cele ale reprezentanților lor legali, decizia ar trebui să fie luată de instanțe sau, dacă este cazul, de APD (autoritățile de protecția datelor). În același context, ca ființă umană, copilul are un drept la viață privată.

Prezentare de caz nr. 3

Procuratura Generală a sesizat Centrul despre prelucrarea datelor unui minor în materialul video realizat de un reporter și plasat pe un portal de știri și pe diverse rețele de socializare.

Materialul prezenta cazul răpirii și agresiilor sexuale a unei minore iar reporterul nu a asigurat totalmente blurarea imaginilor feței minorei și a mamei sale, astfel încât în unele secvențe imaginea acestora este vizibilă, ceea ce poate avea consecințe emoționale grave asupra minorei, precum și asupra întregii familii. În plus, postarea menționată a fost preluată de alte surse mass – media și distribuită pe diverse rețele de socializare, fapt care facilitează identificarea minorei cât și a familiei acesteia de către un cerc larg de persoane.

Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor copilului și Consiliul de Presă s-au expus cri-

tic în privința materialului publicat și au reiterat „obligațiunile deontologice speciale privind mediatizarea cazurilor care vizează copiii cu o atenție deosebită și cu grijă față de drepturile copiilor, precum și obligația să urmărească interesul superior al copilului în toate cazurile, iar prezența sau acceptul părinților sau al tutorilor nu poate justifica un demers jurnalistic care încalcă drepturile copiilor, victime ale unor abuzuri”.

În urma examinării cazului, inclusiv prin prisma Legii privind protecția datelor cu caracter personal, Legii cu privire la libertatea de exprimare, Legii privind drepturile copilului și Legii cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației, Centrul a constatat că, dezvăluirea și răspândirea pe portalul de știri, în acces public nerestricționat, a datelor cu caracter personal, precum: prenume, imaginea, vocea, sexul, locul nașterii, situația familială, adresa (domiciliului/reședinței), vizând minorul, nu era strict necesară pentru atingerea scopului, eventual, declarat („*pentru a contribui la soluționarea cazului conform legii, deoarece situația victimei era gravă, iar reacția adecvată a organelor de drept nu a urmat, ceea ce justifică bănuiala că se încearcă mușamalizarea cazului de viol*”), care putea fi atins și prin metode ce nu implica utilizarea/dezvăluirea nemijlocită a acestor date. Astfel, s-a desprins cu claritate că această prelucrare a datelor cu caracter personal este disproporționată în raport cu intenția eventuală pe care ar fi avut-o reporterul portalului de știri.

În concluzie, în cazul de referință Centrul a constatat încălcarea art. 4 alin. (1) lit. a), b) și c), art. 5 alin. (3), art. 29 și art. 30 alin. (1) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Prezentare de caz nr. 4

Centrul a fost sesizat cu privire la situația unor minori aflați într-o situație cu conotație negativă, a căror identitate a devenit identificabilă, ca urmare a difuzării în mass-media a secvențelor video și a datelor cu caracter personal excesive ce îi vizează.

Rolul instituțiilor mass-media în realizarea elementului preventiv al faptelor antisociale este unul incontestabil, totodată, situația copiilor, trebuie trecută sub rezervate, cu scopul de a asigura minorului un proces de maturizare adecvat care ar putea fi profund deranjat sau deviat de spectacularizarea situației sale de viață.

Prin urmare, în procesul de mediatizare a cazurilor ce implică violență sexuală, va fi respectat principiul minimalizării datelor, context în care anumite date cu caracter personal cum ar fi: adresa de domiciliu, datele cu privire la părinți și rude, instituția de învățământ unde presupusa victimă își desfășoară studiile, starea financiară, se vor omite în contextul mesajului mediativ.

Subsecvent, Centrul a constatat că în cadrul reportajelor difuzate pe posturile de televiziune implicate care relevă cu certitudine o situație cu conotație negativă, deși au fost estompate imaginile minorilor, volumul excesiv de informații ce conțin date cu caracter personal au condus la identificarea lesne a minorilor.

În concluzie, în speță Centrul a stabilit că interesul legitim al publicului de a afla un volum atât de exagerat de date cu caracter personal redat în reportajele cu pricina, nu îndeplinește nici condiția necesității și nici cea a proporționalității, nici nu poate concura cu asigurarea supremației interesului superior al copilului, încălcând rigorile profesionale ale jurnalistului și principiile de protecție a datelor cu caracter personal, prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Suplimentar, pe caz s-a făcut apel la posturile de televiziune implicate, s-au atenționat autoritățile din sistemul de asistență socială cu competențe în domeniul protecției copilului și ale autorităților tutelare locale în vederea difuzării unor date pertinente în calitate de sursă pentru media.

• Prelucrarea datelor cu caracter personal ale consumatorilor

Raporturile civile implică adesea prelucrarea anumitor categorii de date cu caracter personal. O situație aparte o constituie relațiile dintre consumator și comerciant, datorită specificității acestor raporturi, în special prin prisma prevederilor Codului civil și a Legii privind protecția consumatorilor.

Prezentare de caz nr. 5

În fapt, Centrul a recepționat o plângere în care s-a invocat prelucrarea neconformă a datelor cu caracter personal care vizează un subiect de date de către o societatea comercială.

Petiționarul a procurat materiale de construcție. Ulterior, acesta a constatat că, produsul achiziționat nu-i convine ca și culoare și a solicitat înlocuirea acestuia conform art. 19 al Legii cu privire la protecția consumatorului nr. 105-XV din 13 martie 2003, însă înlocuirea nu ar fi fost posibilă din cauza lipsei produsului similar de o altă culoare, astfel, acesta ar fi solicitat restituirea valorii bunului.

Vânzătorul i-a înmănat un model de cerere care urma a fi completată de petiționar. Concomitent, petentul a declarat că, având nevoie de contravaloarea produsului în numerar, a fost nevoit să completeze respectiva cerere și să indice datele cu caracter personal, cum ar fi: numele/pre-numele, IDNP, seria buletinului de identitate, data eliberării buletinului de identitate, organul emitent al buletinului de identitate, domiciliul, telefonul de contact.

Societatea comercială a argumentat solicitarea informației (inclusiv a IDNP-ului) de la cumpărător, prin faptul că ar fi fost necesară pentru întocmirea corectă, conform legislației, a documentului – Dispoziție de plată, făcând trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 764 din 25 noiembrie 1992 privind aprobarea Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova.

În acest sens, în ceea ce privește prelucrarea numărului de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice, a amprentelor digitale sau a altor date cu caracter personal având o funcție de identificare de aplicabilitate generală, Centrul a relevat că aceasta poate fi efectuată în următoarele condiții:

a) subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțământul;

În conturarea juridico-faptică a speței, nu poate fi considerată o formă de manifestare de voință liberă, expresă și necondiționată a acceptului subiectului de a-i fi prelucrate datele cu caracter personal care îl vizează, consemnarea IDNP în cerere de însuși subiectul de date, or, acesta este condiționată de faptul că, de această consemnare depinde dacă ultimului îi vor fi sau nu returnați banii.

Prelucrarea numărului de identificare de stat/IDNP poate fi considerată efectuată în baza consimțământului subiectului de date, doar în ipoteza în care, de consemnarea IDNP-ului în cerere nu depinde returnarea banilor. Mai mult, un consimțământ la prelucrarea datelor cu caracter personal expres, liber și necondiționat presupunea și posibilitatea retragerii acestuia cu aceiași ușurință cu care a fost acordat.

b) prelucrarea este prevăzută în mod expres de legislație.

Centrul, analizând Hotărârea de Guvern evocată, a constatat că în pct. 14 este stipulat că, în cazul eliberării banilor unei persoane aparte prin dispoziție de plată, este necesară înregistrarea doar a: denumirii și numărului documentului „legitimația primitorului”, de către cine și când a fost eliberat documentul și reținerea recipisei primitorului. Astfel, se conturează o discrepanță

dintre cele declarate de societatea comercială și prevederile actului invocat, întrucât aceste prevederi nu indică asupra necesității consemnării IDNP, nr. de telefon sau a adresei de domiciliu la întocmirea dispoziției de plată pentru returnarea bunului. Mai mult, potrivit pct. 9 din Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28 aprilie 1998 plătitorul prezintă, la examinarea reclamației depuse de el, precum și la cererea organelor de control în cadrul controalelor efectuate de acestea, bonul de casă (echivalentul lui) înmănat la operațiunea economică respectivă.

Astfel, Centrul a constatat prelucrarea datelor cu caracter personal în speța dată ca fiind contrară prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a) și c) și 9 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

• Prelucrarea datelor cu caracter personal cu privire la starea de sănătate

În sensul art. 3 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, datele privind starea de sănătate constituie categorii speciale de date cu caracter personal. Având în vedere sensibilitatea acestor date, riscurile care pot apărea la prelucrarea acestora, inclusiv riscul de discriminare, legiuitorul a garantat respectarea drepturilor și libertăților individului prin reglementarea unor măsuri juridice speciale atât în Legea privind protecția datelor cu caracter personal cât și în Legea privind drepturile și libertățile pacientului.

Prezentare de caz nr. 6

Centrul a examinat plângerea unui subiect de date cu caracter personal prin care reclama prelucrarea categoriei speciale de date (date cu caracter personal privind starea de sănătate) de către o instituție de drept a Republicii Moldova în cadrul examinării plângerii subiectului de date cu caracter personal.

Sub aspect de legitimitate a scopului, Centrul a reliefat că operatorul de date cu caracter personal trebuie să ia în considerație faptul că scopul care fundamentează o prelucrare de date cu caracter personal necesită a fi ancorat în cadrul legislativ, să fie unul legal și în corespundere cu principiile de protecție a drepturilor omului. În aceeași speță a fost atrasă atenția asupra principiului neexcesivității operațiunilor de prelucrare a categoriei speciale de date cu caracter personal, Centrul precizând că finalitatea examinării unei plângeri nu poate fi condiționată de starea de sănătate a petiționarului.

Pe marginea examinării cazului dat, Centrul a emis o decizie prin care a fost constatată încălcarea prevederilor art. 4, 6, 7 și 29 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, fiind dispusă, totodată, distrugerea informațiilor ce consemnau categoria specială de date cu caracter personal prelucrate cu sfidarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal.

• Prelucrarea datelor cu caracter personal și libertatea de exprimare

Prezentare de caz nr. 7

Centrul a examinat plângerea unui subiect de date cu caracter personal care avea drept obiect binomul dreptului la libertatea de exprimare și informare și dreptul la inviolabilitatea vieții private, drepturi deopotrivă fundamentale și relative.

Subiectul reclama prelucrarea datelor cu caracter personal prin utilizarea și publicarea datelor sale cu caracter personal în cadrul unei investigații jurnalistice realizată de către un exponent al mass-media și publicată în conținutul unui ziar.

În cadrul examinării cauzei, Centrul a identificat din preambulul investigației jurnalistice

că scopul acesteia a constat în realizarea unei cercetări jurnalistice în raport cu biografia și veniturile persoanelor publice din municipiul vizat, astfel, scopul prelucrării datelor cu caracter personal ale subiectului în cadrul investigației jurnalistice a constat în aducerea la cunoștința publicului un subiect, care prin substanța sa, este încadrabil în dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la informare, prin urmare, în art. 10 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal. Centrul a relevat că art. 10 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal prevede situația de excepție de la art. 5, 6 și 8 din aceeași lege, nu și de la art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Prin urmare, s-a reținut că, chiar și în cadrul prelucrării datelor cu caracter personal în scopuri jurnalistice, prelucrarea urmează a fi efectuată prin prisma art. 4 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

În ceea ce a urmat, a fost stabilit că în cadrul speței analizate, prelucrarea datelor cu caracter personal în scopuri jurnalistice a fost efectuată cu respectarea componentelor prevăzute de art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, fiind astfel dispusă lipsa încălcării Legii privind protecția datelor cu caracter personal și accentuată necesitatea de a concilia dreptul la libera exprimare și protecția datelor cu caracter personal.

• Prelucrarea datelor cu caracter personal în Sistemul Informațional Automatizat Registrul Informației Criminalistice și Criminologice(SIA RICC)

Cadrul legislativ național și internațional stabilește reguli specifice de protejare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului împotriva eventualelor riscuri la prelucrarea datelor cu caracter personal privind condamnările penale. Calificarea acestor date ca fiind din categoria specială de date cu caracter personal este generată de eventuala prejudiciere, inclusiv probabilitatea discriminării, la care poate fi expusă o persoană a cărei date cu privire la condamnări au fost prelucrate neconform legii.

Prezentare de caz nr. 8

Centrul a fost sesizat de un petent pe pretinsul fapt de prelucrare neconformă a datelor cu caracter personal care îl vizează stocate în SIA RICC, gestionat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (MAI), manifestată prin introducerea unor date eronate în sistemele de evidență ce consemnează informații criminalistice și criminologice, precum și cele privind existența/inexistența antecedentelor penale.

Petentul a fost refuzat de către Departamentul acte de identitate a Întreprinderii de Stat Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” (în prezent Agenția Servicii Publice) în solicitarea de a-și perfecta pașaportul. Drept temei pentru refuzul prestării serviciului solicitat a fost indicată informația furnizată de subdiviziunea specializată a MAI, conform căreia, subiectul de date ar fi fost anterior arestat.

În urma examinării cauzei s-a constatat că petentul nu fusese judecat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, ci, această informație a parvenit de la așa zisele autorități neconstituționale din partea stângă a Nistrului.

Centrul a stabilit că, prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal ce îl vizează, stocate în RICC în circumstanțele sus-expuse, denotă încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), d) și art. 8 alin. (1) ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Mai mult, Centrul a relevat că, inadvertențele la gestionarea SIA RICC cauzează o limitare în exercițiul drepturilor și libertăților cetățenilor, în special această limitare se manifestă uneori prin imprecizii la eliberarea cazierelor sau a certificatelor judiciare și implicit la eventualele prejudicii care decurg din aceasta.

• Prelucrarea datelor cu caracter personal stocate în Registrul de stat al populației

La fel ca și în anii precedenți, Centrul a examinat o multitudine de plângeri în care petenții au reclamat accesarea neconformă legii a datelor cu caracter personal ce îi vizează stocate în Registrul de Stat al Populației, inclusiv la compartimentul informației privind traversarea frontierei de stat.

Prezentare de caz nr. 9

Centrul a examinat un caz în care petiționara a invocat că vecinul fiicei sale, aflată peste hotare (reprezentată prin procură de mama sa) s-a adresat la Inspectoratul de Poliție teritorial cu o cerere prin care a solicitat de a verifica locul aflării vecinei sale (fiicei petentei) sau să fie informat dacă într-adevăr aceasta este plecată peste hotarele Republicii Moldova.

Conform aceleiași cereri, vecinul a înaintat adresarea către poliție, în scopul obținerii informației necesare pentru a schimba destinația încăperii din spațiu locativ în spațiu comercial, argumentând solicitarea prin faptul, că toți locatarii din vecinătate au dat acordul pentru a fi schimbată destinația locuinței, iar de la vecina în cauză, nu a fost posibil de a obține acordul, aceasta conform celor invocate de către chiriași, fiind plecată peste hotarele țării.

Inspectoratul de Poliție teritorial a comunicat vecinului că, în rezultatul controlului efectuat, s-a stabilit că la moment în apartamentul vecinei (fica petentei) locuiește în chirie o altă persoană, care a comunicat că proprietara apartamentului este plecată peste hotarele Republicii Moldova.

Prin același răspuns, Inspectoratul de Poliție teritorial a comunicat, că în urma accesării informației prin intermediul SIC "Acces-Web" s-a stabilit data la care vecina (fica petentei) a părăsit țara.

În raport cu acestea, Centrul a stabilit că accesarea și dezvăluirea, către o persoană terță (vecin) a datelor cu caracter personal ale vecinei (fica petentei) a fost efectuată în afara unui temei legal, fapt ce contravine art. 4 lit. a) și b), c) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, totodată fiind constatată și încălcarea prevederilor art. 5 și art. 29 ale legii precitate în cazul datelor cu caracter personal privind traversarea frontierei de stat de către vecină (fica petentei), admise de către angajații MAI.

Centrul a subliniat că, angajatul MAI, nu avea acoperire legală pentru accesarea datelor cu caracter personal prin intermediul SIC "Acces-Web" ale vecinei (fica petentei), în privința acesteia nefiind pornit un proces penal/contravențional, dosar de căutare sau nefiind efectuate alte acțiuni procesuale prevăzute de lege.

Totodată, dezvăluirea datelor cu caracter personal, în speță a celor privind traversarea frontierei de stat de către o persoană, pune în pericol proprietatea privată a cetățeanului aflat peste hotare, care ar putea fi obiect al unor fapte infracționale.

Centrul a punctat că, modalitatea obținerii informației întâlnită în acest caz, pune în pericol securitatea raporturilor juridice. De altfel, prin această metodă de obținere a informației de la organul poliției, prin intermediul accesării unui sistem informațional automatizat, în situații similare, oricine ar putea beneficia de o autorizație de schimbare a destinației unui spațiu locativ, în cazul când proprietarul se află peste hotare.

Astfel, Centrul a constatat încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), art. 5 și art. 29 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal la prelucrarea datelor cu caracter personal care vizează vecina (fica petentei) privind trecerea frontierei de stat, de către angajații MAI, manifestate prin accesarea informației în cauză la compartimentul corespunzător din Registrul de stat al populației, prin intermediul aplicației SIC "Acces- Web" și dezvăluirea acestora către o persoană terță (vecin).

Prezentare de caz nr. 10

Un subiect de date a sesizat Centrul pe motivul prelucrării datelor cu caracter personal ce îl vizează, stocate în Registrul de stat al populației (RSP), prin intermediul aplicației „Acces Web”, de către angajații unui organ de drept.

Din analiza materialelor acumulate în cadrul măsurilor de verificare a prelucrării datelor cu caracter personal se desprinde că, subiectul de date nu avea vreo calitate procesuală, însă, anterior, ar fi intrat în careva raporturi contractuale de prestare a asistenței juridice cu o entitate, ultima eschivându-se de la contactul cu reprezentanții organului de drept. Astfel, utilizatorul autorizat al organului de drept, a accesat datele cu caracter personal ale petiționarului, a imprimat fișa personală a acestuia din RSP și a anexat-o la materialele cazului, motivând necesitatea stabilirii contactului cu reprezentantul entității menționate – avocat, întrucât datele de contact ale acestuia care se conțineau în materialele cauzei gestionate nu erau lizibile.

Deși au fost accesate datele cu caracter personal ale petiționarului stocate în RSP, acțiunea de citare care a fost invocată ca și motiv pentru operațiunea de accesare, așa și nu a fost realizată.

Centrul a constatat, la fel ca și în alte cazuri similare, că, atât imprimarea fișei personale a petiționarului ce consemnează un volum mare de date cu caracter personal ale acestuia, dar și ale rudelor acestuia – irelevante cauzei gestionate de organul de drept, cât și anexarea înscrisului respectiv la materialele cauzei gestionate, constituie o măsură excesivă în raport cu scopul urmărit – actualizarea datelor cu caracter personal care nu erau lizibile în materialele cauzei, pentru care era suficientă simpla vizualizare a acestor date, nefiind absolut necesară imprimarea și anexarea fișei personale a petentului. Mai mult, este de menționat că anexarea fișei personale la materialele cauzei are un caracter excesiv, inclusiv prin prisma faptului că acces la aceste materiale poate avea un număr mare de persoane, care în esență nu ar avea necesitate/tangență de a cunoaște aceste date personale.

Deci, în speța dată, Centrul a constatat încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. c) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, care dispune că datele care fac obiectul prelucrării trebuie să fie adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior.

III
CAPITOLUL IIIACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE
A PRELUCRĂRILOR DE DATE
CU CARACTER PERSONAL• **Activitatea de înregistrare a operatorilor și sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal**

Pe parcursul anului 2018, în conformitate cu prevederile art. 23 și 28 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, angajații Centrului au examinat **1388 de notificări** depuse în vederea înregistrării în Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal, atât a operatorilor de date cu caracter personal cât și a sistemelor de evidență automatizate și/sau manuale în care sunt prelucrate date cu caracter personal. Ca rezultat, în perioada de referință au fost înregistrați **639 operatori** de date cu caracter personal și **938 sisteme** de evidență a datelor cu caracter personal.

În cadrul examinării notificărilor depuse la Centru spre autorizare și înregistrare au fost efectuate **833** verificări prealabile.

În cadrul procesului de verificare a conținutului notificărilor înaintate, au fost examinate în special următoarele aspecte referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal, cum ar fi:

- verificarea condițiilor în care se efectuează prelucrarea datelor cu caracter personal al persoanelor vizate, atrăgând o deosebită atenție cazurilor de prelucrare prevăzute la art. 24 alin. (2) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal;
- verificarea modalității de obținere a consimțământului expres și neechivoc al persoanelor vizate cu privire la prelucrarea și transferul în străinătate a datelor cu caracter personal;
- verificarea condițiilor în care se efectuează prelucrarea datelor prin mijloace de supraveghere video;
- verificarea conformității măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal cu prevederile cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal;
- verificarea modalității de prelucrare a datelor cu caracter personal în activități de marketing direct;
- clarificarea condițiilor în care se realizează prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților în procesul evidenței accesului în sediile operatorilor de date cu caracter personal etc.

Informația privind înregistrarea operatorilor și a sistemelor de evidență în care sunt prelucrate date cu caracter personal în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal în anul 2018, comparativ cu anul 2017, este reflectată în tabelul care urmează:

Situația aferentă înregistrării operatorilor/sistemelor de evidență, potrivit informației din Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal:

Perioada de referință	Numărul operatorilor înregistrați	Numărul bazelor de date, a sistemelor informaționale înregistrate, în care sînt stocate și prelucrate date cu caracter personal	Numărul deciziilor de refuz a cererilor de înregistrare	Numărul deciziilor de refuz a cererilor de înregistrare, contestate în ordine de contencios administrativ
2016	386	761	89	1
2017	500	843	203	0
2018	639	938	451	1

Din informația menționată se observă creșterea numărului operatorilor de date cu caracter personal înregistrați și a sistemelor de evidență notificate de către aceștia față de anul precedent. Ponderea cea mai mare din numărul operatorilor înregistrați în anul 2018, la fel ca și în anul 2017, au persoanele care exercită profesii liberale, cum ar fi notarii, avocații, fapt, care demonstrează conștientizarea de către operatorii vizați a necesității respectării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal și a riscurilor generate în cazul prelucrării datelor cu caracter personal, inclusiv a categoriilor speciale ale acestora.

Mai mult, comparativ cu anii precedenți, când se constata faptul notificării de către operatori a unor sisteme de evidență precum: controlul accesului în sediu, supravegherea video, resursele umane, evidența contabilă etc., sisteme care cu certitudine conțin date cu caracter personal și trebuie notificate Centrului, însă, care nu determină prelucrările de date cu caracter personal efectuate în vederea realizării sarcinilor atribuite entităților publice/private vizate, anul 2018 s-a marcat prin faptul că notificările înaintate spre examinare au vizat inclusiv bazele de date/registrele automatizate și/sau manuale ținute în vederea desfășurării activității de bază a operatorilor.

În pofida faptului creșterii numărului operatorilor de date cu caracter personal înregistrați, urmează în continuare a menționa conformarea la un nivel necorespunzător a autorităților publice centrale și locale la prevederile art. 23 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, or, și aici se atestă în mare parte notificarea sistemelor de evidență instituite pentru necesitățile interne, cum ar fi: controlul acces în sediu, supravegherea video, resursele umane/evidența angajaților etc., sisteme care nu vizează în special activitățile de bază a acestor operatori de date cu caracter personal. Astfel, o mare parte din sistemele de evidență de importanță națională care consemnează un volum absolut impunător de date cu caracter personal, inclusiv date de categorie specială, rămân a fi în afara verificării prin prisma corespunderii principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, cum ar fi: Sistemul Informațional Automatizat de Stat "Alegeri", SIA „Asistența Medicală Primară”, Sistemul informatic de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății, SIA „Transplant”, Sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat, Sistemul Informațional Integrat Vamal, Sistemul informațional de Management în Educație, Sistemul Informațional de Gestiune a Vizelor etc.

Aceste aspecte au fost menționate de către reprezentanții Centrului în cadrul mai multor ședințe de lucru și de instruire organizate cu reprezentanții autorităților publice centrale și locale. Concomitent, faptul neînregistrării de către entitățile publice în calitate de operatori de date cu caracter personal sau a sistemelor gestionate de către aceștia a fost constatat și de către Curtea de Conturi a Republicii Moldova, spre exemplu în Hotărârea nr. 60 din 21 noiembrie 2017 cu privire la Raportul de audit al performanței/TI intitulat: „Care sunt progresele și impedimentele/riscurile înregistrate în cadrul implementării Proiectului „e-Transformare a Guvernării”?”.

În vederea conformării activității legate de prelucrarea datelor cu caracter personal a operatorilor de date cu caracter personal și/sau persoanelor împuternicite de către aceștia la prevederile legale ce țin de notificarea sistemelor de evidență și înregistrarea în calitate de operator în Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal, pe parcursul anului 2018, doar angajații responsabili pentru înregistrarea operatorilor de date, pe lângă alte măsuri de sensibilizare și mediatizare a necesității realizării acestei obligații legale efectuate de Centru, au oferit la sediul Centrului circa **1147 de consultații și instrucțiuni**.

În cadrul consultațiilor oferite referitor la înregistrarea/notificarea în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal, Centrul a îndrumat, în continuare, operatorii de date cu caracter personal, în special cu privire la respectarea prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal, recomandând acestora să colecteze de la persoanele vizate doar acele date care sunt strict necesare realizării unui scop bine determinat, explicit și legitim, să obțină consimțământul expres al persoanei vizate, dacă nu există prevederi legale care reglementează prelucrarea vizată, să informeze subiectul cu privire la toate drepturile ce îi sunt garantate prin legea menționată, precum și care e modalitatea concretă prin care acestea pot fi exercitate (care trebuie să fie adecvată mijloacelor de prelucrare a datelor).

O parte din consultațiile oferite de subdiviziunea responsabilă a Centrului viza utilizarea supravegherii video în diferite situații, cum ar fi ca exemplu:

1. supravegherea angajaților la serviciu. În astfel de cazuri a fost explicat că implementarea unui sistem de supraveghere video a salariaților poate afecta drepturile acestora, astfel că, pe lângă prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal, urmează a fi respectate inclusiv cele statuate în Capitolul VI (Protecția datelor personale ale salariatului) din Codul muncii al Republicii Moldova. În acest sens, anterior implementării unui astfel de sistem de evidență, se impune o justificare temeinică (îndeplinirea unor obligații legale exprese sau existența unui interes legitim la implementarea acestei măsuri) cu analiza impactului asupra dreptului la viața privată a subiecților vizati, cu respectarea drepturilor angajaților.

De asemenea, în afara obligațiilor enumerate mai sus, prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților prin mijloace de supraveghere video se poate efectua pe baza consimțământului expres și liber exprimat al acestora, cu respectarea drepturilor persoanelor angajate, în special a informării prealabile a acestora.

De menționat că, ținând cont de cele expuse, în urma analizei prin prisma prevederilor art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal a informațiilor captate prin camerele video instalate în interiorul sediilor operatorilor de date, în câteva cazuri Centrul a sugerat/solicitat reamplasarea camerelor de supraveghere video și/sau schimbarea unghiului de captare a acestora sau blurarea unor zone sensibile.

2. supravegherea video de către persoane fizice. Persoanele fizice au solicitat opinia Centrului referitor la prelucrarea de date cu caracter personal efectuată prin mijloace de supraveghere video în scopul securității bunurilor personale. Acestora li s-a comunicat că, potrivit prevederilor art. 2 alin. (4) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, domeniul de acțiune al acestei legi nu se extinde asupra prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către operatori exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal. Însă, în cazul în care persoana fizică utilizează un sistem de supraveghere video care captează și imagini din spațiul public, acestuia, în calitate de operator de date cu caracter personal, îi revin toate obligațiile statuate de legea precitată, inclusiv notificarea, prin prisma art. 23 din legea menționată, a respectivului sistem de evidență a datelor cu caracter personal.

• Rapoartele privind incidentele de securitate

În temeiul pct. 90 din Cerințele față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010, anual, către 31 ianuarie, operatorii de date cu caracter personal prezintă Centrului raportul generalizat despre incidentele de securitate a sistemelor informaționale de date cu caracter personal.

În acest sens, urmează a menționa creșterea numărului informațiilor vizând rapoartele privind incidentele de securitate prezentate de către operatorii de date cu caracter personal în anul 2018 pentru anul de referință 2017, față de perioadele precedente de raportare, informație reflectată detaliat în dinamică în tabelul ce urmează:

Perioada de raportare	Perioada pentru care se raportează	Numărul rapoartelor
Anul 2015	Pentru anul 2014	32
Anul 2016	Pentru anul 2015	367
Anul 2017	Pentru anul 2016	532
Anul 2018	Pentru anul 2017	612

CAPITOLUL IV

ACTIVITATEA DE REPREZENTARE
ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ**a) În ordine de contencios administrativ:**

Pe parcursul anului 2018, interesele Centrului au fost reprezentate în cadrul instanțelor de contencios administrativ în **76** de procese de judecată, dintre care:

- **69** în calitate de pârât;
- **2** în calitate de intervenient accesoriu;
- **5** în calitate de autoritate publică ce depune concluzii.

În aceste condiții, se atestă o creștere semnificativă a acțiunilor prin care au fost contestate actele Autorității naționale de supraveghere care au ajuns în 2018 la **69**, spre deosebire de anul 2017 când au fost înaintate **28** cereri de chemare în judecată împotriva Centrului, fiind constatată o **creștere cu 246%**.

În legătură cu ce, reprezentanții Centrului au asigurat participarea în cadrul a **214** ședințe de judecată, întocmind **92** de acte procedurale necesare pentru examinarea cât mai eficientă a cauzelor.

Totodată remarcăm că, în 5 procese, Centrul a fost atras ca autoritate publică ce depune concluzii, în conformitate cu prevederile art. 74 alin. (1) Cod de Procedură Civilă.

În acest context, aducem la cunoștință că opiniile Centrului pe marginea respectării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal au fost solicitate de Serviciul de Informație și Securitate, Inspectoratul General de Poliție, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, AO „Juriștii pentru drepturile omului”.

La fel, menționăm că pe parcursul anului 2018, din numărul total de dosare, a fost finalizată examinarea a 16 dosare judecătorești în care hotărârile/deciziile instanțelor judecătorești au rămas definitive și irevocabile, dintre care:

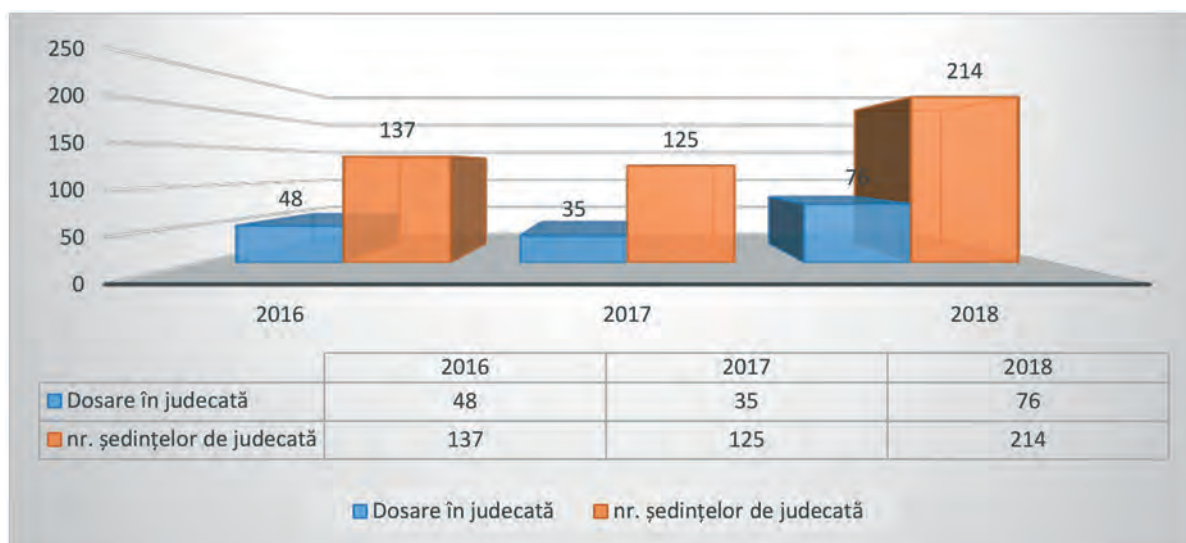
- **14** hotărâri/decizii judecătorești au fost emise în favoarea Centrului;
- **2** cazuri s-au soldat cu insucces pentru Centru.

Astfel, constatăm că în 99% acțiunile întreprinse de Centru au fost considerate legale și întemeiate de către instanțele de judecată.

Ținem să menționăm că în 90% obiect al acțiunii îl constituie anularea deciziilor emise în urma investigațiilor efectuate de Centru cu privire la constatarea/lipsa încălcărilor principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, 9% constituie anularea deciziilor cu privire la refuzul înregistrării în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal, 1% reprezintă pretinsul fapt de încălcare a dreptului de acces la informație.

Dinamica comparativă a numărului de dosare și ședințelor de judecată în ordine de contencios administrativ, în perioada 2016-2018

b) În ordinea procedurii contravenționale:

Prin prisma calității de agent constator în raport cu faptele statuate la art. 74¹ – 74³ Cod contravențional aferente încălcării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, pe parcursul anului 2018 au fost întocmite **92** procese verbale cu privire la contravenție, fiind constatate **191** fapte contravenționale, cauzele contravenționale fiind expediate spre examinare instanței de judecată competentă, conform prevederilor Codului contravențional.

Numărul faptelor contravenționale constatate și proceselor-verbale întocmite în perioada anilor 2015–2018

Anul	Fapte contravenționale constatate	Procese-verbale întocmite
2015	43	24
2016	66	33
2017	84	52
2018	191	92

Dezvoltând subiectul specificat supra, prin prisma faptelor contravenționale constatate în perioada de referință, se atestă că cele mai frecvente încălcări comise la prelucrarea datelor cu caracter personal s-au manifestat prin:

- prelucrarea datelor cu caracter personal fără notificarea și/sau autorizarea organului de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, precum și prelucrarea datelor cu caracter personal de un operator neînregistrat în modul stabilit – **65** fapte,
- nerespectarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal – **53** fapte,
- încălcarea regulilor de utilizare și stocare a datelor cu caracter personal – **42** fapte,
- încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal – **17** fapte,
- refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centru în procesul exercitării

atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate – **10** fapte,

- neîndeplinirea în termenul stabilit a deciziei Centrului privind repunerea în drepturi a subiectului datelor cu caracter personal, inclusiv privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal – **4** fapte, etc.

Din totalul celor 92 de procese-verbale cu privire la contravenții expediate spre examinare instanței de judecată competentă pe parcursul perioadei de referință, în 34 de proceduri examinate Centrul a avut câștig de cauză, instanța de judecată recunoscând vinovăția persoanelor în privința cărora au fost întocmite procese verbale cu privire la contravenție, cu stabilirea sancțiunilor sub formă de amendă, iar 52 de proceduri se află pe rol.

Dinamica faptelor contravenționale și proceselor verbale cu privire la contravenții pentru perioada 2015-2018

Perioada de referință	Faptele contravenționale constatate		Procese-verbale întocmite	
2015 – 2016	43 – 66	↑53%	24 – 33	↑38%
2016 – 2017	66 – 84	↑27%	33 – 52	↑58%
2017 – 2018	84 – 191	↑227%	52 – 92	↑77%

În contextul celor sus expuse, în perioada de referință agenții constataatori ai Centrului au participat la **212** ședințe de judecată pe cauzele contravenționale aflate în examinare, atât în instanța de fond cât și la Curtea de Apel.

CAPITOLUL V

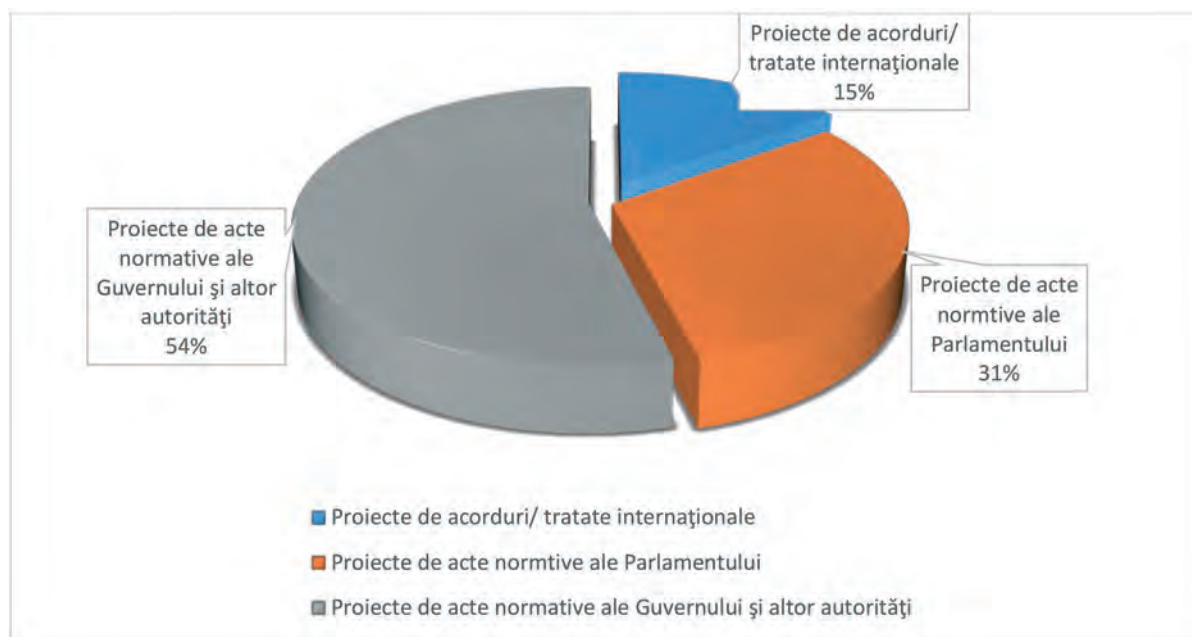
AVIZAREA ACTELOR NORMATIVE

În temeiul prevederilor art. 32 alin. (2) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele actelor normative care țin de domeniul de competență a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, se transmit spre avizare.

Drept urmare, pe parcursul anului 2018, către Centru au parvenit spre avizare **87** de proiecte de acte normative naționale/internaționale sub aspectul protecției drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în privința prelucrării datelor cu caracter personal, dintre care:

- **13** proiecte de acorduri/tratate internaționale;
- **27** proiecte de acte normative ale Parlamentului;
- **47** proiecte de acte normative ale Guvernului și altor autorități.

Procentajul avizelor oferite de către Centru pe parcursul anului 2018

Subsecvent, chiar dacă se constată o creștere (cu circa 12%) a numărului avizelor întocmite în comparație cu anii precedenți, trebuie remarcat, însă, că actele supuse examinării în acest sens implicau aspecte complexe privind prelucrarea datelor cu caracter personal.

Prin urmare, în condițiile diversității aspectelor reglementate prin actele normative transmise în vederea avizării, în cele mai multe cazuri s-a apreciat că este necesară completarea și revizuirea textelor respective, fiind înaintate obiecții și propuneri de rigoare, prin prisma necesității respectării reglementărilor legale referitoare la protecția datelor cu caracter personal.

Prin urmare, asupra majorității proiectelor de acte normative analizate s-au efectuat recomandări pentru reanalizarea acestora și armonizarea lor cu dispozițiile legale privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv în contextul aplicării noului Regulament general privind protecția datelor.

În continuare prezentăm, pentru exemplificare, unele dintre cele mai relevante proiecte de acte normative avizate:

- ✓ proiectul de lege cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, unde s-a propus completarea Capitolului II din anexa la Legea nr. 101 din 15 mai 2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” cu reglementări conforme legislației privind protecția datelor cu caracter personal;
- ✓ proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind accesul la informații, Legea cu privire la libertatea de exprimare, Legea privind protecția datelor cu caracter personal), la care au fost înaintate mai multe obiecții și propuneri referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul realizării dreptului la libertatea de exprimare și de acces la informație;
- ✓ proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei securității informaționale a Republicii Moldova pentru anii 2018-2023 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, Centrul a propus includerea în acest plan a unor activități ce au drept scop asigurarea securității datelor cu caracter personal;
- ✓ proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționarea Disputelor în domeniul controlului de stat, la care au fost oferite mai multe propuneri de rigoare în vederea includerii garanțiilor suficiente pentru asigurarea conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal;
- ✓ proiectul de modificare a Ordinului privind aprobarea Regulamentului cu privire la completarea și utilizarea Sistemului informațional automatizat „Urmărire Penală: E-Dosar” unde a fost propusă stabilirea categoriilor de subiecți de date cu caracter personal a căror date vor fi prelucrate în sistem, precum și stabilirea termenelor de păstrarea informației stocate;
- ✓ proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat format de Sistemul Informatizat Automatizat al Serviciului Național Unic pentru Apelurile de Urgență 112, unde Centrul pe lângă propunerile de ordin general, a intervenit cu recomandări privind specificarea modalității de acces la sistemul informațional pentru furnizorii de informații, procedura de furnizare a informațiilor, drepturile și obligațiile acestora în raport cu prelucrarea datelor cu caracter personal;
- ✓ proiectul hotărârii de Guvern privind platforma de interoperabilitate (MConnect), întru respectarea drepturilor subiectului de date garantate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, s-a propus completarea proiectului cu norme care să prevadă obligația operatorului de realizare a dreptului subiectului de date, la accesarea datelor prin intermediul platformei de interoperabilitate, precum și delimitarea clară a atribuțiilor Centrului și Agenției de Guvernare Electronică în partea ce vizează autorizarea conectării la platforma de interoperabilitate a participanților;
- ✓ proiectul hotărârii Guvernului „pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de ținere a Registrului Actelor Permisive (SIA GEAP)”, s-a considerat oportun să fie incluse propuneri care urmează să sporească confidențialitatea și securitatea datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul Sistemului informațional de gestionare și eliberarea actelor permisive;

- ✓ proiectul Protocolului de introducere a modificărilor în Acordul de cooperare între statele membre ale Comunității Statelor Independente în lupta împotriva circuitului ilegal al stupefiantelor, substanțelor psihotrope și precursorilor acestora, având în vedere că eventualele transferuri prezintă riscuri sporite pentru drepturile subiecților de date cu caracter personal vizați, s-a propus revizuirea suplimentară a acestei inițiative, îndeosebi la capitolul obligației de păstrare a înregistrărilor de audit cât și respectarea deplină a drepturilor subiecților de date cu caracter personal;
- ✓ proiectul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Japoniei privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal, unde s-a intervenit cu propunerea de a fi stabilite garanții privind respectarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal de a fi informat, dreptului de acces la date, dreptul de intervenției asupra datelor cu caracter personal;
- ✓ proiectul Acordului de parteneriat politic și comerț între Republica Moldova și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, la care s-a propus completarea proiectului acordului cu prevederi suplimentare care vin să sporească și să garanteze subiectului de date drepturile sale de către autoritatea care a prelucrat datele cu caracter personal.

CAPITOLUL VI

ELABORAREA PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE

Pe parcursul anului 2018, activitatea principală a Centrului în partea ce vizează creația legislativă a constat în definitivarea proiectului de lege privind protecția datelor cu caracter personal, proiectului de lege privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, proiectului de lege privind regimul mijloacelor video și a proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 20-XVI din 03 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice.

Având în vedere interesul sporit al societății asupra proiectelor menționate s-au organizat mai multe întâlniri cu reprezentanții instituțiilor de stat și private interesate, pentru a fi prezentate modificările din lege care interferează cu domeniul lor de activitate. Astfel, au fost desfășurate întâlniri de lucru cu reprezentanții Procuraturii, Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Inspectoratului Național de Probațiune, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Justiției, precum și cu reprezentanții mediului de afaceri: Camera de Comerț Americană din Moldova, Asociația Businessului European (EBA), Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC etc., cu scopul de a informa diferiți actori despre evoluția proiectelor de lege, precum și cu privire la aplicabilitatea GDPR 2016/679 pentru instituțiile/companiile locale din Republica Moldova.

Astfel, Centrul a continuat să lucreze la elaborarea proiectelor de legi care vizează armonizarea legislației naționale privind protecția datelor cu caracter personal cu cea a Uniunii Europene, respectiv cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului.

Această prioritate a fost susținută de activitățile proiectului Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”, asigurând o contribuție permanentă prin analiza și propunerile experților europeni în acest proces.

Astfel, proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal și proiectul de lege privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, la 30 noiembrie 2018 au fost votate în primă lectură de Parlamentul Republicii Moldova, iar proiectul de lege privind regimul mijloacelor video și proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 20-XVI din 03 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice au fost transmise în adresa Ministerului Justiției pentru promovare și înaintare spre examinare Guvernului.

1. Proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal și proiectul de lege privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal:

Urmează a remarca că actuala redacție a Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, transpune Directiva 95/46/CE privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date care, care conform studiilor întreprinse la nivelul Comisiei Europene, similar și Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală, s-au dovedit a fi depășite în timp și nu mai corespund evoluțiilor recente în domeniul metodelor de colectare a datelor cu caracter personal și riscurilor existente.

În legătură cu ce, în anul 2016, Parlamentul European și Consiliul a adoptat pachetul de reformă legislativă privind protecția datelor cu caracter personal, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene pe data de 4 mai 2016, cu intrarea în vigoare începând cu 25 mai 2018, pachet care integrează:

1. Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE;
2. Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului;
3. Directiva (UE) 2016/681 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR) pentru prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave.

Astfel, se atestă că legislația Republicii Moldova nu mai are o conexiune cu legislația Uniunii Europene și se înregistrează o deficiență majoră de reglementări în materie de protecție a datelor cu caracter personal, care să ofere o protecție sigură persoanelor în privința prelucrării datelor cu caracter personal și respectării dreptului la inviolabilitatea vieții private, fapt ce a generat elaborarea unor noi proiecte de legi.

Elementul primordial în acest sens, este că prin elaborarea acestor două proiecte de legi, domeniul protecției datelor cu caracter personal este în deplină conformitate și rezonează cu reglementările dreptului comunitar european în materie de protecție a datelor cu caracter personal, acțiune ce este stipulată în Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și legislația națională, care derivă din angajamentele asumate de către Republica Moldova.

Proiectele de legi au scopul de a crea un echilibru între:

- Pe de o parte, asigurarea drepturilor subiectului datelor, principiilor generale de protecție a datelor, încrederea generală în activitatea desfășurată de operatori.
- Pe de altă parte, responsabilizarea operatorului de a asigura conformitatea prelucrării datelor și a lua măsuri adecvate pentru a furniza subiectului de date orice informații în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal ce-l vizează.

Novator și important este că proiectele de legi pun un accent sporit și oferă subiecților de date-persoane fizice, o protecție și control mai sigur în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal ce îi vizează. Așadar, în vederea consolidării drepturilor cetățenilor în raport

cu operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal care îi vizează, au fost dezvoltate drepturile existente și extinsă o nouă paletă a drepturilor subiectului de date, care include: *dreptul la portabilitatea datelor, dreptul la ștergerea datelor (dreptul de a fi uitat), dreptul la rectifi-carea datelor, etc.* Drept urmare, subiectul de date devine mult mai informat, mult mai înzestrat cu pârghii legale de a deține un control eficient asupra datelor sale cu caracter personal.

Nu în ultimul rând, având în vedere lacunele/carențele din Legea nr. 133/2011, complexitatea și povara Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 14 decembrie 2010, acestea deseori sau în mare parte, sunt dificultăți a fi realizate în practică de către operatori. Respectiv, proiectul de lege prevede o modalitate mult mai clară de prelucrare a datelor personale, realizare și implementare a cerințelor de securitate, oferind operatorilor o marjă mai mare de a decide și de a asigura securitatea acestora, conform noilor tendințe și provocări, având în acest sens toate instrumentele legale necesare.

În lumina celor reflectate, ține de menționat și despre reforma instituției „*consimțământului*”, care spre deosebire de actuala legislație este valabil doar dacă este manifestat în formă scrisă sau electronică, conform cerințelor documentului electronic, pe când proiectul redă o dimensiune mult mai mare. Astfel, consimțământul va trebui acordat printr-o acțiune neechivocă care să constituie o manifestare liber exprimată, specifică, în cunoștință de cauză și clară a acordului persoanei vizate pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal.

Totodată, proiectul conține prevederi privind obligația operatorului de a:

- ✓ pune în aplicare măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a garanta și a fi în măsură să demonstreze că prelucrarea se efectuează în conformitate cu cerințele prezentei legi și/sau alte acte regulatorii în domeniul protecției datelor personale;
- ✓ asigura protecția datelor personale începând cu momentul conceperii și în mod implicit;
- ✓ asigura evidența activităților de prelucrare;
- ✓ implementa măsuri tehnice și organizatorice adecvate în vederea asigurării unui nivel de securitate corespunzător acestui risc;
- ✓ desemna responsabilul de protecția datelor;
- ✓ demonstra că subiectul datelor și-a dat consimțământul pentru prelucrarea datelor sale și de a lua măsuri adecvate pentru a furniza subiectului de date orice informații în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal ce-l vizează și gratuitatea furnizării acestor informații, etc.

Un alt element nou prevăzut de proiectul de lege sunt codurile de conduită, certificarea și regulile corporatiste obligatorii.

În această ordine de idei, în rezultatul noilor reglementări, s-a modificat componenta de obligativitate a înregistrării în calitate de operator de date cu caracter personal. Astfel, acest proiect de lege prevede excluderea obligației persoanelor juridice de drept privat sau public care prelucrează date cu caracter personal, de a se înregistra la Centru în calitate de operator de date cu caracter personal. Având în vedere necesitatea simplificării procedurii interne, operatorii de sine stătător vor stabili măsurile de securitate a datelor cu caracter personal și modul de prelucrare a acestora bazându-se pe lege.

Un alt element cheie constă în reglementarea cooperării internaționale în materie de protecție a datelor personale, care la moment s-a adeverit a genera cheltuieli enorme operatorilor de date. Potrivit proiectului, transferul de date către statele Uniunii Europene va deveni unul liber, fără impedimente, chestiune care într-un mod esențial va contribui direct la intensifica-

rea relațiilor economice cu blocul european și la îmbunătățirea majoră a imaginii Republicii Moldova pentru investițiile străine în general. Astfel, proiectul reglementează transmiterile transfrontaliere către un stat membru al Spațiului Economic European care nu va necesita o autorizație din partea Centrului. Același lucru se va aplica atunci când Comisia Uniunii Europene a decis, pe baza unei decizii de adecvare, că o țară terță, un teritoriu sau unul sau mai multe sectoare specificate în respectiva țară terță sau o organizație internațională asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Tot aici urmează a specifica că, inclusiv organele de ocrotire a legii, vor avea posibilitatea efectuării unor transferuri de date în domeniul cooperării judiciare în materie penală și al cooperării polițienești, prin metoda solicitării datelor cu caracter personal direct de la sursa primară din statul străin.

Reglementările din urmă sunt chemate să simplifice organelor de ocrotire a legii mecanismul de cooperare și schimbul de date cu caracter personal pentru a putea să își îndeplinească atribuțiile sau să execute sarcinile cu care sunt învestite.

În aceeași ordine de idei, reliefăm că în contextul activităților de investigare și de asigurare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc și în vederea implementării Directivei (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului, proiectul de lege vine cu un capitol întreg destinat prelucrării datelor cu caracter personal de către organele de ocrotire a legii, și anume capitolul VII, care reglementează atribuțiile Centrului de supraveghere, reglementa și investiga modul de prelucrare a datelor personale de către organele de ocrotire a legii în conformitate cu prevederile prezentului proiect și al proiectului de lege privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova.

În final, menționăm că unificarea practicilor de protecție a datelor cu caracter personal cu cele ale UE va da posibilitate Republicii Moldova să fie recunoscută de către Comisia Europeană drept un stat care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor, similar cu cel din UE și, în consecință, va da posibilitate sectorului real al economiei (*financiar, bancar, servicii, IT, etc.*) să se dezvolte într-o dinamică avansată. Specificăm că o asemenea procedură nu poate avea loc fără o reglementare temeinică și conformă a legislației naționale în domeniul protecției datelor, care urmează să corespundă în totalitate cu aquis-ul comunitar.

Se notează, că proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal este unul complex și voluminos, fiind alcătuit din 96 articole, acesta venind cu reglementări detaliate și clare, creând un cadru solid și mai coerent în materie de protecție a datelor, ceea ce va duce la crearea unui climat de încredere și va oferi o protecție sigură persoanelor în privința prelucrării datelor cu caracter personal și respectării dreptului la inviolabilitatea vieții private.

2) Proiectul de lege privind regimul mijloacelor video:

Proiectul în cauză a fost elaborat în vederea executării măsurilor de ordin legislativ prevăzute în Planul Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016, potrivit căruia Centrul, împreună cu Ministerul Justiției și alte autorități, au fost desemnate în calitate de instituții responsabile pentru elaborarea proiectului de Lege privind supravegherea video.

În prezent este foarte facil de a procura mijloace video prin care poate fi colectată informația despre viața intimă, familială și privată, inclusiv în mod ascuns, iar utilizarea acestor mijloace nu este reglementată în raport cu prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Scopul proiectului privind regimul mijloacelor video constă în reglementarea sub aspect de deținere, instalare sau utilizare a mijloacelor video, elucidarea drepturilor și obligațiilor persoanelor de drept public sau drept privat, inclusiv a persoanelor fizice în procesul instalării și utilizării acestor mijloace în vederea garantării dreptului persoanei fizice la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private.

Proiectul de lege definește clar scopurile, principiile de bază pentru utilizarea și instalarea mijloacelor video și anume: cel al legalității, necesității și proporționalității, transparenței și cel al confidențialității și securității, toate acestea stabilind cadrul general pentru protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice în procesul instalării și utilizării mijloacelor video, precum și în procesul efectuării operațiunilor cu datele constituite din imagini.

Totodată, proiectul reglementează:

- ✓ condițiile generale de utilizare a mijloacelor video;
- ✓ spațiile în care pot fi instalate mijloacele video, limitele de utilizare și condițiile de captare și stocare a datelor constituite din imagini obținute prin utilizarea mijloacelor video;
- ✓ condițiile de utilizare a mijloacelor video ascunse;
- ✓ procedura de dezvăluire și acces la datele constituite din imagini, în cazurile expres prevăzute;
- ✓ modul de asigurare a transparenței utilizării mijloacelor video;
- ✓ autoritățile responsabile de respectarea prevederilor legii etc.

Suplimentar, în proiectul de lege au fost prevăzute:

a. noțiuni/termeni definiți, întru buna aplicare a prevederilor legii (inclusiv întru evitarea situațiilor de interpretare eronată), spre exemplu: zona rezonabilă de intimitate, mijloace video, mulaj, estompare etc.

Mai mult, a fost descrisă aplicabilitatea acestora, spre exemplu: principiile de efectuare a estompării, admiterea mulajelor doar în contextul existenței în prealabil a unui sistem de mijloace video etc.

b. situații speciale de utilizare a mijloacelor video, spre exemplu: la locul de muncă, în cadrul instituțiilor de învățământ, în scop polițienesc, în context jurnalistic, artistic, literar sau științific etc.

3) Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 20-XVI din 03 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice:

Prevederile propuse în proiect vin să sporească drepturile și libertățile fundamentale, în ceea ce privește prelucrarea datelor personale în sectorul comunicațiilor electronice privind prevenirea și combaterea criminalității informatice și pentru a asigura libera circulație a acestor date, precum și a echipamentelor și serviciilor de comunicații electronice, prin prisma noilor reglementări aduse Directivei 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), prin Directiva 2009/136/CE al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009, care obligatoriu urmează a fi transpuse în Legea nr. 20-XVI din 03 februarie 2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice.

În context, noile dispoziții accentuează obligația furnizorului de servicii de a lua măsurile tehnice și organizatorice necesare pentru a asigura securitatea serviciilor sale.

Subsecvent, în privința furnizorilor de servicii s-au inclus cerințe de informare în caz de încălcare a securității datelor cu caracter personal, care urmează a acționa în conformitate cu prevederile Legii privind comunicațiile electronice și Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

La fel, se accentuează competența Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal de a efectua supravegherea și controlul conformității prelucrării datelor cu caracter personal și/sau a mijloacelor utilizate în acest sens, cu cerințele legislației din domeniul protecției datelor cu caracter personal. De menționat că activitățile desfășurate de Centru în cadrul controalelor inițiate, sunt unele specifice domeniului protecției datelor, în raport cu care sunt utilizate metode și practici similare autorităților de protecție a datelor cu caracter personal din alte țări, inclusiv țările UE.

Cooperarea internațională continuă a fi promotorul obiectivelor de dezvoltare instituțională, succesele la acest capitol fiind înregistrate grație schimbului de experiență, cunoștințe, bune practici cu autoritățile de protecție a datelor, instruirilor oferite de experții UE din cadrul proiectului Twinning, preluării și aplicării în practică a standardelor internaționale de protecție a datelor cu caracter personal. Cooperarea, atât la nivel european, cât și la nivel internațional, reprezintă un aspect strategic ce necesită o implicare în toate inițiativele ce se află în curs de dezvoltare.

Astfel, pe parcursul anului 2018, reprezentanții Centrului au participat la o serie de reuniuni, conferințe și grupuri de lucru la nivel european. Printre acestea se numără:

Ședințe tematice de lucru

- *Reuniunile Comitetului MSI-AUT (Strasbourg)*
- *Reuniunile CEPD (Bruxelles)*
- *Reuniunea subcomitetului pentru libertate, securitate și justiție (Bruxelles)*
- *Subgrupul "Technology EDPB" (Bruxelles)*
- *Subgrupul "Enforcement EDPB" (Bruxelles)*
- *Subgrupul "Social Media EDPB" (Bruxelles)*

Procesul de modernizare a Convenției 108

- *44-a reuniune a T-PD-BUR (Strasbourg)*
- *36-a reuniune plenară a T-PD (Strasbourg)*
- *37-a reuniune plenară a T-PD (Strasbourg)*
- *46-a reuniune a T-PD-BUR (Strasbourg)*

Conferințe internaționale

- *Conferința Internațională privind GDPR (Serbia)*
- *Conferința de primăvara (Albania)*
- *Conferința EuroDIG 2018 (Georgia)*
- *Conferința Internațională a protecției datelor și confidențialitatea comisarilor (Bulgaria)*
- *Conferința regională privind Strategiile în domeniul Criminalității Informatică și reuniunea finală a proiectului Cybercrime@EaP (Georgia).*

Vizite de studiu

2 vizite de studiu

Cu suportul proiectului Twinning UE *"Consolidarea Capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal"*.

- Germania
- Letonia

1. Integrare Europeană:

În contextul procesului de integrare europeană și de implementare a Acordului de Asociere, Centrul a continuat implementarea Planului Național de Acțiuni privind Implementarea Acordului de Asociere 2017-2019 (PNAAG). În acest context, Centrul a elaborat și prezentat Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene rapoarte trimestriale, semestriale și anuale privind realizarea acestora.

În **iunie 2018**, reprezentanții Centrului au participat la cea de-a IV-a reuniune a Subcomitetului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru Libertate, Securitate și Justiție, desfășurată la Bruxelles, Belgia.

Subiectele puse în discuție în cadrul evenimentului s-au referit la reforma sectorului justiției, prevenirea și lupta împotriva corupției, prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, cooperarea privind migrația, azilul și managementul frontierei de stat, protecția datelor cu caracter personal, prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și altor activități ilegale.

Agenda a întrunit o serie de subiecte de interes comun atât pentru Republica Moldova, cât și pentru Uniunea Europeană, pentru care conducătorii instituțiilor specializate din țară au prezentat progresele înregistrate de la reuniunea anterioară a Subcomitetului, din iunie 2017.

Subcomitetul de asociere RM-UE pentru justiție, libertate și securitate a fost creat în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Scopul acestuia este de a monitoriza îndeplinirea acelor angajamente pe care Republica Moldova și le-a asumat în fața partenerilor europeni prin clauzele Acordului.

A IV-a reuniune a Subcomitetului RM-UE pentru Libertate, Securitate și Justiție

Belgia- Bruxelles

2. Activități în cadrul proiectului Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”:

Pe parcursul anului 2018, Centrul, în calitate de beneficiar, a continuat implementarea proiectului Twinning, care este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) și Ministerul Justiției al Republicii Letonia. Proiectul este o contribuție importantă la Acordul de Asociere UE-Republica Moldova și la dezvoltarea Cadrului Unic de Sprijin acordat Republicii Moldova de către UE (2014-2017).

Numeroasele activități derulate în perioada de raportare au fost desfășurate în vederea realizării obiectivului general al proiectului de armonizare a legislației naționale a Republicii Moldova în domeniul protecției datelor cu caracter personal cu cea a Uniunii Europene în același domeniu – în special cu Regulamentul general privind protecția datelor (UE/2016/679) și Directiva 2016/680. În perioada raportată au fost organizate activități de implementare a tuturor celor 3 componente. Astfel, acțiunile planificate au fost realizate cu suportul a 20 de experți UE care s-au concentrat pe:

- Elaborarea tabelelor de concordanță între legislația națională în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal, Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR) și Directiva UE 2016/680;
- Recomandări individualizate referitoare la noul proiect de lege privind protecția datelor cu caracter personal și proiectul de lege privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.
- Organizarea sesiunilor de instruire pentru angajații Centrului în domeniul implicațiilor GDPR-lui și Directivei UE 2016/680 în Republica Moldova;
- Elaborarea studiului de impact al GDPR asupra companiilor private din RM;
- Organizarea sesiunilor de instruire pentru operatorii de date și personalul companiilor din sectorul privat, privind implementarea și impactul GDPR. Respectiv, instruirile au avut loc 2 zile în cadrul Ministerului Justiției, 1 zi la Ministerul Afacerilor Externe și Integrare Europeană și 1 zi în cadrul Fundației SOROS. La sfârșitul instruirilor fiecare participant a primit certificat semnat de Centru și proiectul Twinning. În total au participat 190 de reprezentanți ai mediului de afaceri.
- Organizarea seminarelor de instruire pentru instituțiile de stat, mass media și ONG-uri privind protecția datelor în diferite domenii de activitate. În perioada 7, 8 și 9 noiembrie 2018 au fost organizate seminare de instruire pentru instituțiile de stat, mass media și ONG-uri. Pe data de 7 noiembrie 2018 seminarele au avut loc la Bălți în incinta Primăriei, și 8-9 noiembrie 2018 au avut loc în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. La sfârșitul instruirilor fiecare participant a primit certificat semnat de Centru și proiectul Twinning. În total au participat 270 de persoane.
- Acordarea suportului metodologic, prin elaborarea documentelor operaționale Centrului (Instrucțiuni interne).
- Organizarea sesiunilor de instruire pentru angajații Centrului privind „Comunicarea și conștientizarea în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal”.

- Organizarea a 2 vizite de studiu în scopul familiarizării angajaților Centrului cu bunele practici din domeniul protecției datelor personale din Germania și Letonia.
- Elaborarea proiectelor de manuale/proceduri standard de operare pentru personalul Centrului în domeniile:
 - a) evaluarea impactului
 - b) monitorizarea și prevenirea
 - c) investigații
 - d) reclamații
 - e) transferul internațional.
- Asistență în dezvoltarea și/sau armonizarea legislației sectoriale și a legislației secundare, cu scopul de a le conforma cu noul proiect de lege privind protecția datelor cu caracter personal.
- Organizarea și desfășurarea a 4 Comitete de Conducere a proiectului Twinning. În cadrul Comitetelor au participat: Managerul de Proiect din partea Delegației Europene, Consilierul Rezident de Twinning, Partenerul german – Centrul Independent pentru Protecția Vieții Private din Schleswig-Holstein, Germania, Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) (Agenția implementatoare), Partenerul letonian: Ministerul Justiției al Letoniei.

Proiectul Twinning și-a concentrat activitățile pe consolidarea capacităților Centrului și armonizarea legislației naționale cu legislația europeană. Proiectul s-a bucurat de succes pe parcursul primului an și va continua pe parcursul 2019.

3. Participarea la forumurile internaționale:

Conducerea și angajații Centrului au participat la o serie de evenimente internaționale (reuniuni, grupuri de lucru, conferințe) prevăzute în cadrul activităților organizate atât de Consiliul Europei, cât și de Autoritățile de Protecție a Datelor.

Pe parcursul perioadei de raportare, Centrul și-a continuat activitatea în calitate de membru permanent al Comitetului Consultativ a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal STE 108 (TPD) al Consiliului Europei, participând astfel la următoarele reuniuni:

- În **martie 2018**, la Paris, Franța, a avut loc cea de a 44-a reuniune a Biroului Comitetului Consultativ al Convenției pentru protecția datelor personale față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (Convenția 108). În cadrul reuniunii a fost discutat proiectul de recomandări privind protecția datelor din domeniul sănătății, modernizarea Convenției 108 la nivelul grupului de raportori pentru cooperarea juridică a comitetului de miniștri privind negocierile bilaterale pe problemele majore existente și intrarea în vigoare a Protocolului de modificare.
- În **iunie 2018**, Centrul a participat la cea de-a 36-a reuniune plenară a Comitetului Consultativ al Convenției pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal STE 108 (T-PD), care a avut loc la Strasbourg. În cadrul reuniunii au continuat discuțiile privind modernizarea Convenției 108, *proiectul de recomandare privind protecția datelor referitoare la sănătate*, care ulterior a fost prezentat la următoarea reuniune a Biroului. A fost examinat raportul preliminar privind inteligența artificială și organizat un schimb de opinii cu expertul, dl Alessandro Mantelero. Totodată s-a menționat despre importanța cooperării eficiente cu alte organisme ale Consiliului Europei și, în special, cu activitatea Comitetului director

pentru mass-media și societatea informațională (CDMSI), a Comitetului de experți pentru Drepturile Omului. Dimensiuni ale prelucrării automate a datelor și diferite forme de inteligență artificială (MSI-AUT), Comitetul ad-hoc pentru drepturile copilului (CAHENF), Comisia Europeană pentru eficiența justiției (CEPEJ) privind justiția predictivă și desigur cu Comitetul Convenției privind criminalitatea informatică (T-CY). A fost salutăta noua ediție a Manualului privind protecția datelor europene, elaborată în comun de Consiliul Europei, de Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) și de Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor pentru a integra actualizarea recentă a cadrului juridic al UE și al Consiliului Europei împreună cu cea mai recentă jurisprudență a Curții Europene pentru Drepturile Omului și a Curții Europene de Justiție, fiind luate în considerare prezentările lui Mario Oetheimer de la FRA și a judecătorului Robert Spano de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

- În **noiembrie 2018**, Centrul a participat la cea de-a 37-a ședință plenară a Comitetului consultativ al Convenției pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (T-PD-37) care a avut loc la Strasbourg, Franța. Agenda ședinței a inclus mai multe subiecte importante, precum proiectul de orientări privind inteligența artificială, proiectul Memorandumului explicativ privind protecția datelor cu caracter personal în sănătate, aplicarea legii transfrontaliere cu privire la accesul de date, cooperarea cu alte entități ale Consiliului Europei, prezentarea evoluțiilor majore pe domeniul protecției datelor etc. În cadrul ședinței plenare au participat aproximativ 80 de state, printre care și Republica Moldova, unde a avut loc un schimb de opinii cu privire la diferite aspecte legate de protecția datelor și, respective, a fost determinat mecanismul necesar de colaborare care va contribui la elaborarea politicilor din domeniu.

- În **decembrie 2018**, Centrul a participat la cea de-a 46-a ședință a Comitetului Biroului Convenției 108 care a avut loc la Strasbourg, Franța. Pentru ultima reuniune a anului, Biroul și-a continuat lucrările cu privire la proiectul de memorandum explicativ al proiectului de recomandare privind protecția datelor referitoare la sănătate, precum și pe proiectul de orientări privind inteligența artificială și protecția datelor. În plus, a fost organizat un schimb de opinii cu privire la accesul transfrontalier în domeniul aplicării legii și, urmare a examinării exemplarelor existente în cadrul Consiliului Europei, s-a discutat despre mecanismul de monitorizare prevăzut de Convenția 108+.

Totodată, comunicăm că Centrul participă cu regularitate la ședințele plenare ale Comitetului European de Protecția Datelor (CEPD). CEPD este succesorul Grupului de lucru „Articolul 29” și reunește AEPD (Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor) și autoritățile de supraveghere din statele membre, pentru a asigura aplicarea consecventă a RGPD în întreaga Uniune Europeană, precum și uniformitatea în ceea ce privește protecția persoanelor fizice. În plus, CEPD supraveghează punerea în aplicare a Directivei privind protecția datelor în materie de asigurare a respectării legii.

CEPD este un organism european independent care contribuie la aplicarea consecventă a normelor privind protecția datelor în întreaga Uniune Europeană și care promovează cooperarea dintre autoritățile UE pentru protecția datelor.

Este de menționat că Republica Moldova deține calitatea de membru observator din 2017.

Odată cu intrarea în vigoare a GDPR și reorganizarea Grupului de lucru 29 în CEPD, Centrul a depus un efort considerabil pentru menținerea Republicii Moldova în calitate de membru observator, atât prin parcurgerea unor proceduri de lucru cât prin implicarea/participarea la ședințele plenare și subgrupurile de lucru a CEPD.

Astfel, Centrul manifestă dorință și interes sporit de a participa în continuare la toate ședințele Comitetului European pentru Protecția Datelor pentru a prelua experiența statelor europene.

- În **mai 2018**, Centrul a participat la 1-a Reuniune a CEPD, desfășurată la Bruxelles, Belgia. În cadrul primei reuniuni plenare a CEPD, s-a semnat un memorandum de înțelegere între Comitetul european pentru protecția datelor (CEPD) și Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (AEPD). Memorandumul de înțelegere prezintă modul de cooperare dintre CEPD și AEPD.

Tot în cadrul ședinței CEPD, s-a adoptat o declarație referitoare la revizuirea Regulamentului privind viața privată și comunicațiile electronice și la impactul acestuia asupra protecției persoanelor în ceea ce privește viața privată și confidențialitatea comunicațiilor acestora. Această declarație include un apel pentru adoptarea rapidă a unui nou Regulament privind viața privată și comunicațiile electronice și unele sugestii privind anumite aspecte specifice referitoare la propunerile de modificare.

- În **iulie 2018**, Centrul a participat la cea de a doua ședință plenară a CEPD, desfășurată la Bruxelles, Belgia. În cadrul ședinței s-a discutat despre mecanismele de cooperare și de asigurare a coerenței și a avut loc un schimb de experiență privind funcționarea mecanismului ghișeului unic și a Sistemului de informare al pieței interne (IMI), care servește drept platformă informatică pentru schimburi privind aspecte transfrontaliere, privind provocările cu care se confruntă autoritățile și tipurile de întrebări primite începând cu data de 25 mai. Majoritatea autorităților de protecție a datelor au raportat o creștere substanțială a numărului de plângeri primite. Primele cazuri au fost introduse în IMI la data de 25 mai.

Totodată, Ombudsmanul SUA responsabil de soluționarea plângerilor legate de Scutul de Confidențialitate UE – SUA, dna ambasador Judith Garber, a fost invitată la reuniunea plenară a CEPD, pentru un schimb de opinii cu membrii Comitetului.

Potrivit acestei decizii, Statele Unite garantează un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal transferate din Uniunea Europeană către organizații din Statele Unite în temeiul Scutului de confidențialitate UE-SUA, cu condiția ca respectivele entități să prelucreză datele cu caracter personal în conformitate cu un set puternic de principii și garanții pentru protecția vieții private și a datelor cu caracter personal care sunt echivalente cu cele din Uniunea Europeană.

- În **septembrie 2018**, Centrul și autoritățile europene pentru protecția datelor, reunite în cadrul Comitetului european pentru protecția datelor, au participat la cea de-a treia sesiune plenară a acestuia. În cadrul sesiunii plenare s-a discutat o gamă largă de subiecte. CEPD a adoptat noi proiecte de orientări, care vor contribui la o interpretare comună a domeniului de aplicare teritorială al RGPD și vor oferi clarificări suplimentare cu privire la aplicarea RGPD în diferite situații, în special atunci când operatorul de date sau persoana împuternicită de către operator este stabilită în afara UE, inclusiv în ceea ce privește desemnarea unui reprezentant.

În cadrul ședinței, a fost adoptat un aviz cu privire la noul regulament privind probele electronice. Noile norme ar trebui să garanteze în mod suficient drepturile persoanelor în materie de protecție a datelor și ar trebui să fie mai în concordanță cu legislația UE privind protecția datelor.

- În **decembrie 2018**, Centrul a participat la a 5-a ședință plenară a CEPDCP.

La această ședință a fost adoptată Opinia Comitetului European privind Protecția Datelor cu privire la proiectul Deciziei Comisiei Europene privind recunoașterea unui nivel de protecție adecvat în Japonia, raportat la prevederile art. 45 din GDPR.

În cadrul acestei Plenare a fost adoptat și Ghidul privind acreditarea, care urmărește stabilirea unei abordări comune în aplicarea art. 43 din GDPR.

De asemenea, în **septembrie 2018** reprezentanții Centrului au participat la subgrupurile CEPD "Technology", "Social Media", "Enforcement", participanții fiind reprezentanți ai autorităților de protecție a datelor personale din toate țările UE, precum și țările non-membri UE.

În **iunie 2018**, reprezentanții Centrului au participat la cea de-a IV-a reuniune a Subcomitetului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru Libertate, Securitate și Justiție, desfășurată la Bruxelles, Belgia.

Subiectele puse în discuție în cadrul evenimentului s-au referit la reforma sectorului justiției, prevenirea și lupta împotriva corupției, prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, cooperarea privind migrația, azilul și managementul frontierei de stat, protecția datelor cu caracter personal, prevenirea și lupta împotriva crimei organizate și altor activități ilegale.

Agenda a întrunit o serie de subiecte de interes comun atât pentru Republica Moldova, cât și pentru Uniunea Europeană, pentru care conducătorii instituțiilor specializate din țară au prezentat progresele înregistrate de la reuniunea anterioară a Subcomitetului din iunie 2017.

Subcomitetul de asociere RM-UE pentru justiție, libertate și securitate a fost creat în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Scopul acestuia este de a monitoriza îndeplinirea acelor angajamente pe care Republica Moldova și le-a asumat în fața partenerilor europeni prin clauzele Acordului.

În **mai 2018**, reprezentanții Centrului au participat la Conferința Autorităților Europene pentru Protecția Datelor cu genericul „Protecția Datelor – mai bine împreună!”, desfășurată la Tirana, Albania.

***Conferința de Primăvară a Autorităților
Europene de Protecție a Datelor cu Caracter
Personal***

Albania - Tirana

Scopul Conferinței a fost promovarea relațiilor de cooperare între Autoritățile de protecție a datelor membre ale Uniunii Europene, precum și cele din afara UE.

În cadrul evenimentului au avut loc mai multe paneele de discuții în care a fost abordată consolidarea cooperării în domeniul supravegherii video: rolul autorităților de protecție a datelor, protecția datelor în instituțiile polițienești și în instanțele de judecată, precum și provocările cu privire la protecția datelor în cadrul acțiunilor umanitare. Conferința a constituit o platformă de unificare a bunelor practici între țările membre UE și celelalte state.

La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților de protecție a datelor din Ungaria, Grecia, Georgia, România, Germania, Austria, Malta, Italia, Marea Britanie, Monaco, Lituania, Polonia, precum și reprezentanți din cadrul Consiliului European (CoE), Comisiei Naționale pentru Informatică și Libertăți (CNIL) și Comisiei Europene (CE).

În **octombrie 2018**, în orașul Sofia (Bulgaria), a derulat cea de a 40-a Conferință Internațională a protecției datelor și confidențialitatea comisarilor. Conferința a inclus diverse sesiuni cu participarea experților atât din instituțiile europene cât și sectorul privat. Evenimentul a reprezentat un important forum global pentru împărtășirea cunoștințelor, experienței și ideilor în domeniul protecției datelor și confidențialității și s-a desfășurat cu participarea celor mai înalți reprezentanți ai instituțiilor europene și autorităților naționale ale țării gazdă.

În **decembrie 2018**, reprezentanții Centrului au participat la Conferința regională privind Strategiile în domeniul Criminalității Informatice și reuniunea finală a proiectului Cybercrime@EaP, desfășurată la Tbilisi, Georgia. Conferința a avut drept scop fortificarea cooperării regionale și internaționale eficiente privind criminalitatea cibernetică și dovezile electronice de îmbunătățire a cooperării publice/private în ceea ce privește criminalitatea informatică și dovezile electronice în regiunea Parteneriatului Estic.

De menționat că pe parcursul anului 2018, în cadrul Centrului au fost organizate diferite întâlniri cu ambasadorii țărilor membre UE: Letonia, Germania, România, precum și cu ambasadorul Delegației UE în Republica Moldova, în scopul familiarizării cu activitatea Centrului în calitate de Autoritate națională de supraveghere a conformității prelucrării datelor cu caracter personal, implementării Convenției 108 și a legislației conexe, precum și în contextul asigurării cooperării de viitor.

În activitatea Centrului comunicarea este primordială, atât pentru diseminarea informației utile, cât și pentru a oferi o interacțiune viabilă cu subiecții de date cu caracter personal.

Pe parcursul anului 2018, Centrul a continuat dezvoltarea segmentului de comunicare și sensibilizare a societății prin asigurarea proactivă a informării și sensibilizării opiniei publice vizavi de principiile protecției datelor cu caracter personal.

• Activități de instruire desfășurate în 2018

Astfel, Centrul a asigurat o continuitate a instruirilor organizate pentru funcționarii publici din administrația publică centrală și locală. La fel, în cadrul proiectului Uniunii Europene Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”, reprezentanții Centrului au participat, alături de experți europeni, în calitate de formatori, la cursurile de instruire pentru: companiile private din Republica Moldova, funcționari publici, reprezentanți ai mass media și organizațiilor non-guvernamentale etc.

Doar pe parcursul perioadei de referință colaboratorii Centrului au organizat/participat circa **126 de ședințe de instruire**, pentru un total de peste **1620 de participanți** din Chișinău și centrele raionale din Republica Moldova.

În acest sens, în continuare sunt exemplificate unele dintre activitățile desfășurate de Centru la capitolul dat:

- La data de 17 ianuarie 2018, reprezentanții Centrului, la solicitarea Centrului de Cooperare Polițienească Internațională al Inspectoratului General al Poliției, au realizat un seminar de instruire cu genericul „Accesarea, gestionarea și asigurarea confidențialității datelor cu caracter personal” și „Prelucrarea datelor cu caracter personal ale cetățenilor Republicii Moldova, reținuți, arestați și deținuți peste hotarele țării”. În cadrul seminarului s-a pus în discuție gestionarea fluxului informațional de interes operativ aferent cooperării internaționale și furnizarea informațiilor din domeniu cu respectarea regulilor de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal.
- La data de 29 ianuarie 2018, reprezentanții DGSC au fost antrenați într-un dialog cu studenții Facultății Calculatoare, Informatică și Microelectronică din cadrul Universității Tehnice a Republicii Moldova. În cadrul dialogului, studenții au fost sensibilizați în raport cu securitatea datelor cu caracter personal în mediul on-line, avantajele și dezavantajele rețelelor de socializare din perspectiva datelor cu caracter personal, drepturile subiecților de date cu caracter personal în cadrul platformelor de socializare etc.
- În perioada 11-12 iunie 2018, angajații Centrului au desfășurat cursuri de instruire în cadrul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). Funcționarii publici din cadrul ANOFM, circa 70 la număr, au fost familiarizați cu aspectele generale și principiile reglementate de Regulamentul general privind protecția datelor personale (GDPR) adoptat de Parlamentul Uniunii Europene și în vigoare din 25 mai 2018. În cadrul cursului de instru-

ire, dialogul a fost orientat spre crearea unor dezbateri libere și identificarea unor soluții eficiente pentru situații practice în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

- La data de 13 iunie 2018, reprezentanții Centrului au desfășurat un curs de instruire în cadrul Direcției Municipale pentru Protecția Drepturilor Copiilor, cu participarea a 25 de angajați ai Direcției. Principalele subiecte abordate au fost: protecția copiilor la prelucrarea datelor cu caracter personal, modalitățile de asigurare a securității datelor personale în procesul de colectare, prelucrare și stocare, drepturile subiecților de date cu caracter personal, prelucrarea corectă a categoriilor speciale de date și acordarea consimțământului privind accesul la datele cu caracter personal.

- La data de 19 iunie 2018, la invitația Consiliului pentru prevenirea și eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității, angajații Centrului au realizat o ședință de instruire pe marginea subiectului privind modalitatea de depersonalizare a datelor cu caracter personal. În cadrul sesiunii de instruire, în mod prioritar a fost pus în discuție modalitatea de depersonalizare a deciziilor Consiliului publicate pe site-ul oficial. Concomitent, au fost abordate normele de securitate a prelucrării datelor cu caracter personal care necesită a fi implementate în vederea asigurării confidențialității și securității datelor cu caracter personal.

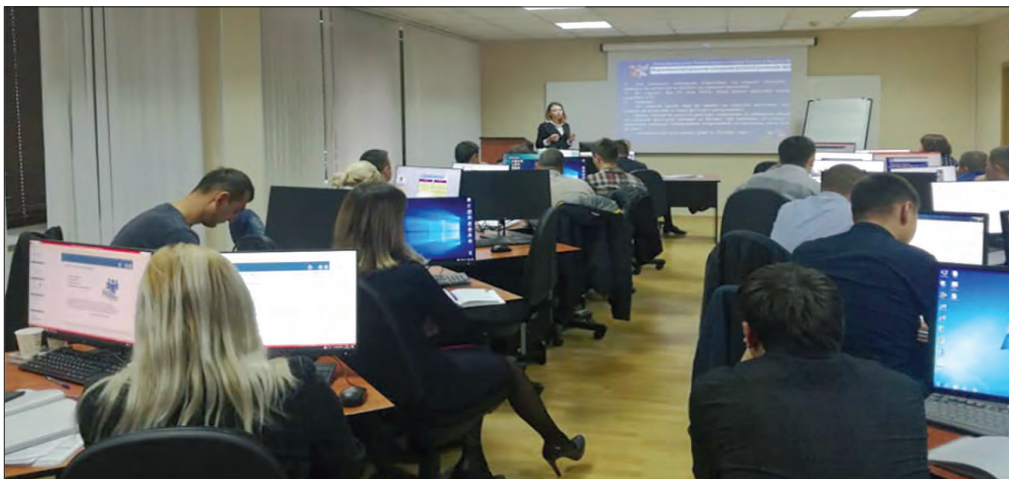
- La data de 19 octombrie 2018, la invitația Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, Oficiul Teritorial Orhei a organizat o ședință la care reprezentanții Centrului au asigurat instruirea operatorilor de date cu caracter personal din raionul Telenești. Ședința a fost organizată în contextul intrării în vigoare din 28 octombrie 2018 a Hotărârii de Guvern nr.672 pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de stat al actelor locale. Reprezentanții Centrului au subliniat prevederile actelor normative naționale și internaționale cu privire la protecția datelor cu caracter personal, prelucrarea corectă a datelor cu caracter personal, importanța consimțământului subiectului de date în procesul de colectare/prelucrare și stocare a datelor cu caracter personal, aplicarea măsurilor esențiale de securitate a datelor cu caracter personal, respectarea principiilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, asigurarea echilibrului între dreptul de acces la informație și dreptul la viața privată și drepturile subiecților de date cu caracter personal etc. În același context, au fost menționate și prevederile Regulamentului UE privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și Directivei 680/2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date care sunt transpuse și în noul proiect al Legii nr.133 cu privire la protecția datelor cu caracter personal. La eveniment au participat circa 35 de funcționari publici din cadrul Consiliului Raional Telenești și primăriile din raion.
- La data de 23 octombrie 2018, reprezentanții Centrului au organizat un Seminar de instruire pe domeniul protecției datelor cu caracter personal pentru funcționarii publici din municipiul Orhei.
- La data de 25 octombrie 2018 reprezentanții Centrului au participat în calitate de formatori la cursul de dezvoltare profesională „Asigurarea protecției datelor cu caracter personal în prestarea serviciilor publice”, desfășurat la Academia de Administrare Publică a Republicii Moldova.

- La 7-9 noiembrie 2018, reprezentanții Centrului au participat împreună cu experții UE în calitate de formatori la cursurile de instruire privind protecția datelor cu caracter personal pentru funcționarii publici, jurnaliști și ONG-uri, organizate în municipiile Chișinău și Bălți.

- La 16 noiembrie 2018, circa 45 de secretari ai consiliilor locale ale administrației publice locale (APL) din Ialoveni, Strășeni, Dubăsari și Criuleni, au fost instruiți de către reprezentanții Centrului pe dimensiunea subiectului „Depersonalizarea datelor cu caracter personal a persoanelor fizice în actele normative ale autorităților administrației publice locale”. Instruirea a avut loc la invitația Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova. În cadrul instruirii au fost discutate subiectele ce vizează depersonalizarea actelor normative ale autorităților administrației publice locale incluse în Registrul de Stat al actelor locale, temeiul legal privind depersonalizarea datelor cu caracter personal, principiile de creare și ținere a registrelor de stat, principiile de prelucrare a datelor cu caracter personal și drepturile subiecților de date cu caracter personal, prezentarea categoriilor de date cu caracter personal prelucrate de către operator – date obișnuite și date speciale, practica statelor europene cu privire la depersonalizarea datelor cu caracter personal etc.
- La data de 13 decembrie 2018, reprezentanții Centrului au desfășurat cu curs de instruire în cadrul Centrului de instruire al colaboratorilor vamali, cu genericul „Prelucrarea datelor cu caracter personal de către angajații Serviciului Vamal al Republicii Moldova”. La cursul dat au participat circa 24 de funcționari ai Serviciului Vamal.

• Acțiuni de sensibilizare a cetățenilor în 2018

Pe parcursul anului 2018 au fost demarate activități noi pentru informarea și sensibilizarea publicului larg pe aspecte ce vizează protecția datelor cu caracter personal și drepturile subiecților de date cu caracter personal.

La 28 Ianuarie, de Ziua Protecției Datelor, marcată anual de către comunitatea internațională în legătură cu aniversarea procedurii de semnare la 28 ianuarie 1981 a Convenției 108 a Consiliului Europei pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, Centrul a demarat o campanie amplă de informare și sensibilizare a cetățenilor Republicii Moldova despre domeniul protecției datelor cu caracter personal. Principalele activități desfășurate au vizat:

- organizarea unui Flash-Mob cu genericul – „Cere să îți fie protejate datele!”;
- distribuirea materialelor informative despre domeniul protecției datelor cu caracter personal;
- întâlniri și discuții cu elevii și studenții din instituțiile de învățământ din Chișinău;
- dezbateri publice cu liceenii din cadrul Clubului de dezbateri publice al Liceului Teoretic „Spiru Haret” din Chișinău, la tema – „Acest Parlament consideră camerele de supraveghere video o imixtiune în viața privată a persoanei” etc.

Drept exemplu relevant în contextul acțiunilor de sensibilizare desfășurate de Centru este inițierea organizării, cu sprijinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a orelor educative despre protecția datelor cu caracter personal în școlile și liceele din Chișinău, dar și din țară, în cadrul noii discipline create în programul de studii 2018-2019, intitulată – „Dezvoltarea personală”. Astfel, a fost desfășurată prima oră educativă despre importanța protejării datelor cu caracter personal, la Liceul Teoretic „Ginta Latină” din municipiul Chișinău. Această activitate urmând să fie continuată pe parcursul anului 2019, inclusiv prin instruirea profesorilor care predau această disciplină în instituțiile de învățământ din republică.

La fel, în premieră, Centrul a acordat o atenție sporită interacțiunii cu cetățenii pe rețele de socializare. În timp real, au fost postate informații despre activitățile Centrului organizate atât în Chișinău, cât și în țară. La fel, utilizatorii rețelei de socializare vizate, au avut posibilitatea să se expună vizavi de domeniul protecției datelor cu caracter personal în cadrul unui concurs organizat în contextul Zilei Protecției Datelor, iar câștigătorii concursului au fost premiați cu huse personalizate cu mesajul – Protejează-ți datele personale!

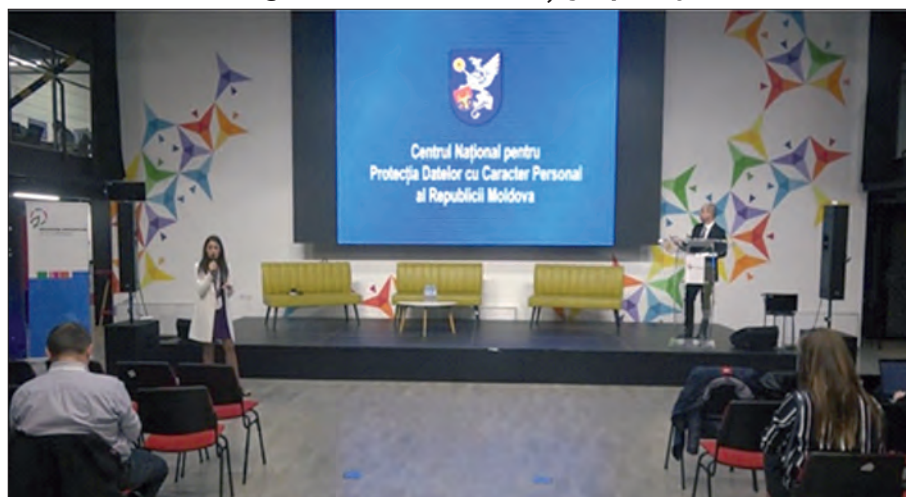
Mai mult, pentru sensibilizarea publicului larg despre importanța protecției datelor cu caracter personal au fost elaborate materiale promoționale, informative, atât pentru adulți dar și pentru copii. În același context, Centrul a lansat un nou spot social despre drepturile subiecților de date cu caracter personal, în format disponibil pentru TV, Radio, dispozitivele TV din transportul public. Astfel, pentru prima dată, în transportul public din capitală s-a reușit difuzarea unui spot video în care cetățenii sunt informați despre posibilitatea de a semna Centrului situații de prelucrare neconformă a datelor personale etc.

• Evenimente publice în 2018

Pe parcursul anului 2018, Centrul s-a remarcat și în cadrul mai multor evenimente publice, cum ar fi: Cyber Week, 12 mai – Ziua Europei, Ziua Ușilor Deschise la Parlamentul Republicii Moldova, unde a instalat stand-uri cu materiale informative și mesaje motivaționale despre importanța protecției datelor cu caracter personal.

Flash-Mob cu genericul – „Cere să îți fie protejate datele!”

1 noiembrie 2018. Workshop despre protecția datelor în cadrul evenimentului public – Moldova Cyber Week

12 mai 2018. Stand-ul Centrului în Orașelul European din Parcul Central al capitalei. Eveniment public dedicat Zilei Europei.

14 septembrie 2018. Președintele Parlamentului Republicii Moldova la stand-ul Centrului din cadrul evenimentului – Ziua Ușilor Deschise la Parlamentul Republicii Moldova

Stand-ul Centrului la evenimentul – Ziua Ușilor Deschise la Parlamentul Republicii Moldova

• Activitatea Centrului reflectată în spațiul mediatic

Pe parcursul anului 2018, pe pagina Centrului www.datepersonale.md au fost publicate 105 comunicate vizând activitatea Autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal.

În contextul mediatizării informației importante derivate din activitatea Centrului, la data de 03 mai 2018, având în vizor problematica dreptului la libera exprimare și protecția datelor cu caracter personal, Centrul a publicat pe pagina sa articolul „*Unele considerente privind necesitatea concilierii dreptului la libera exprimare și inviolabilitatea vieții private*”.

Totodată, activitatea Centrului a fost reflectată în circa 55 de articole media: Radio Chișinău, Agenția de Știri Moldpres, Agenția de știri Info Prim Neo, Canal 2, Canal 3, Jurnal de Chișinău, Radio Moldova, Radio Europa Liberă, Radio Chișinău, Radio Sputnik Moldova, Publika TV, Portalul All Moldova, TVR Moldova, Portalul Moldova Org, portalul MediaAzi, Tribuna.md, www.privesc.eu, portalul Adevărul Moldova, portalul BizLaw, e-Sanatate, Portalul Diez.md, Agenția de știri – Moldpress, TV8 etc.

În aceeași perioadă, reprezentanții Centrului au participat la circa 6 emisiuni televizate cu tematica protecției datelor cu caracter personal. Drept exemplu, la data de 19 octombrie 2018, reprezentantul Centrului a participat la emisiunea „Impact” realizată pe dimensiunea subiectului „*Protecția datelor în contextul comerțului electronic*”.

CAPITOLUL IX

ACTIVITATEA MANAGERIALĂ A CENTRULUI

1. Managementul resurselor umane

Performanța Centrului este dependentă de succesele angajaților săi – de cunoștințele lor, de profesionalismul lor, iar realizările și reușitele angajaților depind de asigurarea drepturilor acestora de către conducerea instituției printr-un management relevant, leadership, siguranță profesională și personală.

În anul 2018, Centrul a pus accentul pe organizarea și gestionarea eficientă a resurselor umane, pe crearea și menținerea unui climat de lucru favorabil, stabil și eficient, precum și pe motivarea angajaților de a obține rezultate performante în muncă.

Efectivul-limită al Centrului este în număr de 45 de unități, fiind aprobat prin Legea nr. 182-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, structurii, efectivului-limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, dintre care 2 funcții sunt de demnitate publică, 11 – funcții de conducere, 31 – funcții de execuție, precum și 1 – funcție de personal auxiliar (conducător auto).

La sfârșitul anului 2018, numărul salariaților a constituit 32 de persoane, gradul de ocupare a funcțiilor fiind de 71%.

Vârsta medie a angajaților din cadrul Centrului este de 34 de ani. Numărul pensionarilor după limita de vârstă la 01 ianuarie 2019 constituie o singură persoană.

În domeniul resurselor umane, Autoritatea națională de protecție a datelor cu caracter personal aplică o politică de egalitate a șanselor între bărbați și femei, fără deosebire de vârstă și gen. Totuși se constată o prevalare a angajaților de sex feminin vizavi de cei de sex masculin. Ponderea femeilor este mai mare decât cea a bărbaților atât la ocuparea funcțiilor de execuție, cât și la cele de conducere.

Pentru asigurarea unei activități eficiente și profesionale în cadrul Centrului, pe parcursul anului 2018 s-au organizat și desfășurat 5 concursuri pentru suplinirea a 8 funcții publice vacante, la care au fost depuse 35 de dosare ale candidaților. Concursurile au fost petrecute în strictă conformitate cu Regulamentul cu privire la ocuparea funcțiilor publice vacante prin concurs, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009. Totodată, în aceeași perioadă au fost angajați prin transfer 2 funcționari publici.

Nu în ultimul rând, trebuie de menționat și faptul numirii în funcție a directorului adjunct al Centrului, conform Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 295 din 29 noiembrie 2018, funcția dată fiind vacantă din aprilie 2014.

În anul 2018 fluctuația personalului a crescut cu 11% față de anul 2017, numărul celor demisionați fiind de 8 angajați. Această creștere a fost cauzată, preponderent, de nivelul de salarizare irelevant în raport cu complexitatea și volumul activităților. În context, se constată sporirea esențială a ponderii personalului cu vechimea în muncă în cadrul Centrului între 1 și 2 ani, ceea ce generează riscul de pierdere a memoriei instituționale.

Astfel, **65%** din numărul total de angajați au o vechime de activitate în cadrul Centrului de aproximativ **un an de zile**. Informația privind perioada de activitate în cadrul Centrului a angajaților, potrivit situației din 2018, este reflectată detaliat în **tabelul** ce urmează:

Vechimea de muncă	Pînă la 10 ani	Pînă la 7 ani	Pînă la 5 ani	Pînă la 3 ani	Pînă la 2 ani	Pînă la 1 an
Nr. de angajați	3	2	1	2	3	20

Fluctuația de cadre prezintă o serie de dezavantaje, cum ar fi: costuri adiționale legate de recrutare și înlocuire, întreruperi și disfuncționalități ale procesului de activitate ale instituției; investiția zadarnică în oameni; dificultăți în atragerea de personal nou. Nu în ultimul rând, trebuie de remarcat și despre procedura de selectare și angajare a personalului, care este una anevoioasă și complicată din motivul lipsei specialiștilor competenți și cu experiență în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

În scopul determinării nivelului de îndeplinire a obiectivelor individuale de activitate, a gradului de manifestare a abilităților profesionale și a caracteristicilor comportamentale de către funcționarul public, în vederea aprecierii rezultatelor obținute și identificării necesităților de dezvoltare profesională, a fost desfășurată evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici din cadrul Centrului pentru anul de raportare. Ca rezultat, 90% din funcționari au fost evaluați cu calificativul „foarte bine”, iar 10% din funcționari au fost apreciați cu calificativul „bine”. Urmare procedurii de evaluare, 6 angajați au fost promovați în funcții publice superioare celor deținute.

Un element esențial în cadrul politicii de management a resurselor umane este tendința de dezvoltare profesională continuă a angajaților. Pentru a răspunde tuturor provocărilor, pe parcursul anului 2018, accentele au fost puse și pe dezvoltarea capacităților profesionale ale angajaților prin instruire și autoinstruire. Acestea, de asemenea, asigură realizarea dreptului și obligației funcționarilor publici de a-și perfecționa, în mod continuu, abilitățile și pregătirea profesională.

În acest sens, a fost elaborat planul anual de dezvoltare profesională, potrivit căruia angajații Centrului au participat la 4 cursuri de instruire internă și la 9 cursuri de instruire externă, organizate de diferite instituții, cum ar fi: Cancelaria de Stat, Academia de Administrare Publică, Agenția Achiziții Publice, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Finanțelor.

În anul 2018, personalul a fost instruit sub diferite forme de perfecționare: seminare, cursuri, vizite de studiu. Numărul de ore de instruire a participanților la activitățile de instruire internă și externă a constituit 1218 (ore astronomice). Centrul stabilește periodic relații eficiente de colaborare cu diferiți prestatori de servicii de instruire, Academia de Administrare Publică (AAP) fiind centrul elitar de promovare a politicii de stat în domeniul instruirii și dezvoltării profesionale a funcționarilor publici de toate nivelurile. Astfel, în perioada de referință, 8 angajați ai Centrului au frecventat 6 cursuri de perfecționare continuă organizate de AAP.

Un rol esențial în dezvoltarea profesională a angajaților Centrului l-a jucat schimbul permanent de experiență cu reprezentanții autorităților similare din alte țări, în scopul preluării bunelor practici în domeniu. Astfel, 11 angajați ai Centrului au participat la 3 vizite de studiu, dintre care 2 fiind organizate în cadrul proiectului Twinning al Uniunii Europene „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova” (în orașele Berlin și Kiel, Germania și Riga, Letonia), iar 1 – în or. Tallinn, Estonia, pentru reprezentanții sectorului justiției din Republica Moldova, în contextul familiarizării cu normele de procedură aferente acțiunilor de teleconferință și înregistrarea video a ședințelor de judecată, inclusiv a schimbului de date prin intermediul platformei de interoperabilitate.

Prin urmare, gradul de instruire al angajaților Centrului în anul 2018 a constituit – 90%.

Întru asigurarea unui management eficient al resurselor umane, Serviciul resurse umane a elaborat 401 de acte administrative, ce țin de raporturile de muncă ale angajaților, precum și de atribuire fiecărui angajat a treptelor de salarizare, clasei și coeficientului de salarizare, cuantumului salariului de bază stabilit, în contextul implementării noului sistem unitar de salarizare în sectorul bugetar, conform Legii nr. 270/2018. Totodată, au fost pregătite un șir de documente interne ce reglementează activitatea diferitor comisii, cum ar fi: Comisia de concurs, Comisia de evaluare și evidență a cadourilor, Comisia de evaluare a performanțelor colective. În acest sens, trebuie de accentuat faptul elaborării și aprobării, prin ordinul directorului Centrului, a Regulamentului cu privire la modul de stabilire a sporului de performanță, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018.

Este necesar să subliniem și aspectul stimulator al angajaților Centrului pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu, manifestarea spiritului de inițiativă și a loialității, sub forma diplomelor de onoare, acordate prin ordinele conducerii instituției, cu prilejul sărbătorii profesionale „Ziua funcționarului public”. Printre alte realizări la acest capitol se numără și conferirea Diplomelor Guvernului de gradul I și II unor funcționari publici de conducere, pentru activitate creativă și în semn de înaltă apreciere a contribuției aduse în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Referitor la respectarea disciplinei în instituție, nu au fost semnalate încălcări și nu au existat sesizări privind demararea procedurilor disciplinare prevăzute de legislația națională.

Astfel, în concluzie, pentru a asigura eficiența proceselor manageriale, Centrul pune accent pe:

- Asigurarea cu resurse umane (planificare, recrutare și selecție, integrare);
- Dezvoltarea (formarea și perfecționarea angajaților, administrarea carierilor, dezvoltarea organizațională);
- Motivarea (evaluarea performanțelor; recompensare; analiza, proiectarea și reproiectarea posturilor);
- Menținerea (disciplină, securitate și sănătate; consilierea angajaților și managementul stresului).

2. Aspecte privind activitatea economico-financiară

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2018 nr. 289 din 15 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 464-470 din 29 decembrie 2017), cu modificările și completările ulterioare, prin Legea nr. 101 din 07 iunie 2018, pentru Centru a fost aprobat bugetul în valoare totală de 8561,2 mii lei, fiind repartizate conform următoarelor categorii de cheltuieli:

- pentru remunerarea muncii, inclusiv plățile de asigurări medicale și sociale, achitate de angajator, care, și în anul 2018, a constituit ponderea cea mai mare în structura cheltuielilor totale. În acest sens, au fost alocate mijloace financiare în mărime de 5347,1 mii lei sau 62,3% din totalul bugetului Centrului;
- aferente achiziționării serviciilor, inclusiv mijloace financiare destinate asigurării participării reprezentanților Centrului în grupurile de lucru internaționale, la forumurile și conferințele internaționale, cheltuieli de locațiune a sediului Centrului, întreținerea echipamentului tehnic și a programelor informaționale, a mijloacelor de transport necesare în procesul de efectuare a controalelor pe teritoriul Republicii Moldova, asigurarea securității sediului instituției, ce au constituit 2538,1 mii lei sau 29,6% din totalul mijloacelor financiare pentru anul 2018;

- destinate procurării activelor nefinanciare (mijloace fixe și stocuri de active circulante) pentru care au fost alocate 661,6 mii lei sau o pondere de 7,7% din totalul bugetului Centrului, ca urmare fiind achiziționate laptopuri, mobilier, dulapuri metalice pentru arhivare și stocarea documentelor, distrugătoare, precum și înzestrarea sălii de ședințe cu un panou din sticlă organică (dimensiunile 1200*2400 mm), pe care este imprimat logo-ul Centrului;
- pentru prestații sociale, au fost prevăzute mijloace financiare în mărime de 37,0 mii lei sau 0,4% din bugetul total alocat.

La finele anului 2018, în comun cu Ministerul Finanțelor au fost redistribuite alocații bugetare între capitolele de cheltuieli în limita alocațiilor bugetare pentru anul 2018. Ajustările menționate au fost necesare în scopul achiziționării materialelor promoționale, informative, precum și a unui nou spot social, în contextul lansării campaniei de informare și sensibilizare a societății cu privire la importanța protecției datelor cu caracter personal, informarea și familiarizarea cu conceptul de date cu caracter personal, drepturile subiecților de date cu caracter personal și principiile de protecție ale acestora etc.

Executarea de casă a bugetului Centrului față de planul optimizat s-a realizat în proporție de 73,3 % și a constituit 6294,8 mii lei, fiind prezentat succint în tabelul de mai jos.

Informație privind executarea bugetului Centrului pentru anul 2018

Denumirea compartimentului	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat în %
Resurse, total	8561,2 mii lei	8583,8 mii lei	6294,8 mii lei	73,3%
Cheltuieli de personal	5324,5 mii lei	5347,1 mii lei	4861,7 mii lei	90,9 %
Servicii	2878,1 mii lei	2538,1 mii lei	957,2 mii lei	37,7 %
Active nefinanciare	321,6 mii lei	661,6 mii lei	451,2 mii lei	68,2 %
Prestații sociale	37,0 mii lei	37,0 mii lei	24,7 mii lei	66,7%

În acest sens consemnăm faptul că, alocațiile au fost repartizate și utilizate, respectând principiile privind legalitatea, oportunitatea, continuitatea și eficiența.

Totodată ținem să remarcăm că, neexecutarea integrală a bugetului Centrului a fost cauzată de prevederile noilor reglementări din proiectul Legii privind protecția datelor cu caracter personal, (votat la 30.11.2018 în prima lectură în Plenul Parlamentului), care rezzonează și transpune Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, obligativitatea operatorilor de date cu caracter personal de a se înregistra la Centru în calitate de operatori de date cu caracter personal în formula actuală, adică prin intermediul resursei informaționale automatizate vizate, care urmează a fi exclusă.

În acest context, Centru nu a inițiat studiul de fezabilitate, elaborarea caietului de sarcini, dezvoltarea și modernizarea propriu zisă al Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal” – acțiuni planificate pentru anul 2018.

Ca rezultat mijloacele financiare alocate, în valoare de 1 500,00 mii lei, au fost restituite bugetului de stat.

PROBLEME CONSTATATE ÎN ACTIVITATE ȘI OBIECTIVE PENTRU ANUL 2019

1. Probleme cu care se confruntă Centrul

Devenind deja o practică oportună, prin intermediul rapoartelor de activitate, pe parcursul mai multor ani, Centrul a reliefat o multitudine de dificultăți cu care se confruntă în desfășurarea activității. Elucidarea problemelor de bază menționate de la an la an nu țin doar de competența Centrului, însă, acestea marchează întreaga activitate a Autorității naționale de control a prelucrărilor de date cu caracter personal.

În acest sens, **problemele cu care se confruntă în prezent Centrul sunt:**

- neconcordanța între cadrul legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal și reglementările noi existente la nivel european, ceea ce determină necesitatea stringentă a susținerii în continuare și a aprobării proiectelor de legi: privind protecția datelor cu caracter personal și privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;

- nivelul discriminatoriu al salarizării funcționarilor din cadrul Centrului în raport cu cel prevăzut pentru alte organe de control cu statut similar și care, ținând cont de specificul activității desfășurate ce prezumă indubitabil prelucrarea datelor cu caracter personal, sunt supuse verificării legalității prelucrării datelor de către Centru. În acest sens, pot fi indicate spre exemplu următoarele entități: Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne, organele procuraturii, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat etc.;

- volumul mare de lucru în raport cu numărul mic de angajați ai Centrului, în special în subdiviziunile de bază ale autorității: Direcția generală supraveghere și conformitate, Direcția juridică, în contextul atribuțiilor primite suplimentar de Centru în contextul în care:

- Parlamentul Republicii Moldova prin Legea comunicațiilor electronice, nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007, republicată în Monitorul Oficial din 17 noiembrie 2017, a atribuit Centrului în temeiul art. 71 noi competențe de a verifica măsurile tehnice și organizatorice corespunzătoare în vederea protejării securității serviciilor prestate de furnizorii de servicii de comunicații electronice.
- Concomitent, la data de 23 februarie 2018 a intrat în vigoare prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în partea ce vizează controlul conformității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate de autoritățile specializate în prevenirea și combaterea terorismului, inclusiv a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Serviciul de Informații și Securitate etc., Centrul a dobândind competențe noi. Este necesar de remarcat că acțiunile ce urmează a fi întreprinse de entitățile vizate în prezenta lege presupun prelucrarea unui volum exorbitant de date cu caracter personal și se răsfrânge asupra tuturor persoanelor fizice, chiar și care au avut o tangență mică cu instituțiile financiar-bancare.
- O altă lege care a adus atribuții noi Centrului este Legea nr. 120 din 21 septembrie 2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului. Activitatea de prevenire și combatere

a terorismului va fi exercitată în mod special de Serviciul de Informații și Securitate care prelucrează un volum extrem de mare de date personale, iar controlul conformității prelucrărilor de date cu caracter personal se efectuează de către Centru;

- fluctuația cadrelor și insuficiența specialiștilor calificați în domeniul protecției datelor cu caracter personal;
- inexistența garanțiilor corespunzătoare pentru colaboratorii Centrului în ceea ce privește riscurile generate de activitatea de control;
- ineficiența și insuficiența pîrghiilor coercitive pentru prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal;
- necesitatea dotării cu spații/birouri indispensabile desfășurării activității angajaților Centrului. De menționat că, actualmente în birourile Autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal activează în medie cîte 4-5 persoane, unele birouri avînd circa 17-20 m². Or, ținînd cont de specificul activității angajaților Centrului, care prezumă inerent oferirea de consultații/audieri zilnice – acțiuni care în prezent sunt desfășurate, spre regret, în birourile comune de lucru, acest fapt duce în mare parte la scăderea productivității muncii per ansamblu. Mai mult, ținînd cont de faptul derulării proiectului UE Twinning „Consolidarea capacităților Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”, în prezent Centrul găzduiește și experții UE antrenați. Astfel, se relevă că Centrul întâmpină dificultăți majore la identificarea și dotarea cu locuri/zone de muncă pentru angajați/noii angajați, spațiul actual disponibil fiind foarte limitat;
- nivelul scăzut de conștientizare a publicului larg cu privire la importanța prelucrării datelor cu caracter personal în condițiile statuate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, determinat de insuficiența capacităților instituționale și financiare;
- reticența operatorilor de date cu caracter personal, în special a celor din domeniul public, în partea ce ține de implementarea eficientă a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, inclusiv prin omisiunea premeditată de a consulta opinia/poziția Centrului, în special înainte de a elabora și pune în funcțiune sisteme informaționale automatizate care consemnează date cu caracter personal, atît în procesul de creație legislativă, cît la interpretarea/aplicarea corectă a prevederilor legale din domeniu. În consecință, sistemele informaționale automatizate, în mare parte, nu corespund cadrului normativ în vigoare, inclusiv Legii cu privire la registre;
- utilizarea abuzivă, în special de către reprezentanții autorităților publice, a prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal la pretinsa argumentare a refuzului în prezentarea informațiilor solicitate prin prisma realizării dreptului de acces la informație etc.

De menționat că, o bună parte din deficiențele cu care se confruntă Centrul, în special cele ce țin de fortificarea capacităților administrative și instituționale ale Autorității naționale de control a prelucrărilor de date cu caracter personal, vor putea fi depășite odată cu aprobarea finală și intrarea în vigoare a prevederilor proiectelor de legi menționate supra, proiecte care, la 30 noiembrie 2018, au fost aprobate de către Parlamentul Republicii Moldova în prima lectură. În acest context, mizăm în continuare pe aportul și suportul legislativului în vederea aprobării finale a acestor proiecte de acte legislative, fapt care ar asigura în primul rînd racordarea absolut necesară a legislației naționale de profil la reglementările Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării,

investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului.

2. Obiective pentru anul 2019

În pofida progreselor înregistrate de Centru în perioada anului 2018, în continuare sunt necesare întreprinderea acțiunilor de rigoare întru asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova.

În special, dar fără a se limita la obiectivele propuse, în anul 2019 survine necesitatea concentrării eforturilor în vederea:

- asigurării conformării cadrului legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal la reglementările noi existente la nivel european, prin aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova în lectură finală a proiectelor de legi: privind protecția datelor cu caracter personal și privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. Totodată, urmare realizării obiectivului vizat, se perindă obligativitatea elaborării și implementării cadrului normativ și intern aferent punerii în aplicare a noilor prevederi legale;
- implementării în continuare, în calitate de beneficiar, a proiectului Twinning finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională (IRZ) și Ministerul Justiției al Republicii Letonia;
- asigurarea ridicării nivelului de salarizare a funcționarilor din cadrul Centrului, racordat celui prevăzut pentru alte organe de control cu statut similar, care, ținând cont de specificul activității desfășurate ce prezumă indubitabil prelucrarea datelor cu caracter personal, sunt supuse verificării legalității prelucrării datelor de către Centru;
- realizării în continuare a Planului de acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană;
- continuării și amplificării acțiunilor de sensibilizare a societății privind importanța domeniului protecției datelor cu caracter personal, atât din perspectiva respectării/cunoașterii drepturilor subiecților de date, cât și prin prisma asigurării implementării obligațiilor aferente operatorilor de date cu caracter personal;
- asigurării cu birouri/spații suficiente, indispensabile bunei desfășurări a activității Centrului;
- contribuiri la crearea unei practici judiciare uniforme privind aplicarea prevederilor legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

NATIONAL CENTER FOR PERSONAL DATA PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

ACTIVITY REPORT FOR THE YEAR 2018

CONTENTS

	GENERAL PRESENTATION IN FIGURES OF THE YEAR 2018 IN COMPARISON TO THE YEAR 2017.....	63
CHAPTER I	EXAMINATION OF REQUESTS ADDRESSED TO THE CENTER.....	64
CHAPTER II	THE ACTIVITY OF CONTROL	69
CHAPTER III	THE SURVEILLANCE ACTIVITY OF PERSONAL DATA PROCESSING.....	82
CHAPTER IV	THE ACTIVITY OF REPRESENTATION IN JUDICIAL INSTANCES	85
CHAPTER V	APPROVAL OF NORMATIVE ACTS	88

CHAPTER VI

**ELABORATION OF THE DRAFT
NORMATIVE ACTS 90**

CHAPTER VII

INTERNATIONAL COOPERATION 95

CHAPTER VIII

**COMMUNICATION AND AWARENESS
ACTIVITY102**

CHAPTER IX

MANAGERIAL ACTIVITY OF THE CENTRE.....110

**PROBLEMS IDENTIFIED IN THE CENTER'S
ACTIVITY AND OBJECTIVES FOR 2019114**

GENERAL PRESENTATION IN FIGURES OF THE YEAR 2018 IN COMPARISON TO THE YEAR 2017

NO. ord	Category	2017	2018	Dynamics (percentage increase)
1.	Requests/complaints	554	637	↑15%
2.	Processed documents inbox/outbox	6692	8361	↑25%
3.	Initiated controls	367	326	↓9%
4.	Contraventions cases	84	191	↑227%
5.	Minutes on contravention drawn up	52	92	↑77%
6.	Court proceedings on the administrative litigation and on contravention proceedings	357	426	↑19%
7.	Decisions on suspension / cessation of data processing operations and destruction / erasure of data processed illegally.	19	47	↑247%
8.	Examined notifications	1142	1388	↑22%
9.	Registered controllers	500	639	↑28%
10.	Registered personal data filing systems	843	938	↑11%
11.	Decisions to refuse registration / authorization	203	451	↑222%
12.	Requests for cross-border transmission, including notifications submitted to the «one-stop-shop»	52	81	↑56%
13.	Normative acts approved	75	87	↑12%
14.	Consultation for legal entities on the notification procedure	700	1144	↑63%

CHAPTER I

EXAMINATION OF REQUESTS ADDRESSED TO THE CENTER

1. Examination of correspondence

According to Article 20 of the Law on personal data protection, the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova (the Center) informs the public authorities about the situation regarding the protection of the rights of the personal data subjects, answers their inquiries and requests and cooperates with public authorities, the mass media, public associations and similar institutions from abroad.

Starting from these attributions, we mention that during the year 2018, the Center examined **8361 documents**, of which **4817 documents** were from legal entities of public and private law, including requests from natural persons, as well as received by the official e-mail of the Center. Subsequently, during the reporting period, the Center's employees were prepared and dispatched **3113 requests/ inquiries** and **431 internal documents**.

Comparative statistics of the Center's correspondence documents 2014-2018

Year	Total correspondence	Inbox documents	Outbox documents	Complains	Internal documents
2014	4361	1738	1836	302	485
2015	5408	2425	2098	420	465
2016	5654	2811	2055	410	374
2017	6692	3605	2455	554	316
2018	8361	4180	3113	637	431

The simple analysis of the information above reflects the **increase in the number of correspondence documents examined by the Center during 2018** compared to the figures of the same chapter for the previous reporting periods. On the one hand, this fact undoubtedly demonstrates the raising of the level of the society knowledge regarding the importance of the field of personal data protection and, on the other hand, determines the steady and substantial increase of the employees' workload.

Information in dynamics on the correspondence of the Center, for the years 2014-2018

Reference period	Total correspondence	Dynamics
2014 – 2015	4361 – 5408	24%
2015 – 2016	5408 – 5654	5%
2016 – 2017	5654 – 6692	18%
2017 – 2018	6692 – 8361	25%
Dynamics between the years 2014 – 2018	4361 – 8361	92%

In particular, it is worth mentioning that, in addition to the essential increase in the number of appeals submitted to the Center, there is a substantial increase in the complexity of the topics addressed in those requests, the study and clarification of which involves much more resources and time.

In this context, it has been emphasized a large number of requests received from the state structures of the Republic of Moldova: the Parliament, the Presidency and the Government, the ministries and structures under their subordination, the autonomous public authorities, the local public administration authorities and the specialized public administration (services, offices, centers, etc.).

A considerable weight represent the documents received from the ministries as: Ministry of Internal Affairs / the General Police Inspectorate, the Ministry of Health, Labor and Social Protection, the Ministry of Economy and Infrastructure, the Ministry of Justice, as well as the Courts of Law, the State Chancellery, the Public Services Agency and economic agents acting in the field of finance, banking, medical, tourism, commercial, service providers, etc. – entities directly involved in the processing of personal data.

With reference to the issues addressed in the requests submitted for examination to the Center, it is worth mentioning that a number of 1120 referrals were related to the request of the controllers on the opinion of the National Authority in charge of the control of personal data processing on the legality of the processing of personal data, in particular the disclosure by transmission of personal data held by third parties. 1201 requests were notifications and documents submitted by the personal data controllers in order to comply with the activity related to the processing of personal data according to the provisions of Article 23 and Article 28 of the Law on personal data protection, 173 requests were submitted in order to request the authorization of the cross-border transmission of personal data.

In 526 cases, the requests aimed to clarify certain procedures that needed to be undertaken in order to register as a personal data controller and to determine the controller or processor status of different entities depending on the established scope and personal data processing operations, legal conditions and terms of the personal data processing; in 113 cases was requested the opinion on normative and legislative acts under the perspective of ensuring the protection of the right to intimate, family and private life of natural persons, when processing personal data.

At the same time, in 397 cases, the personal data controllers requested the Center's opinion, in order to increase the security and confidentiality of personal data processing, to implement new personal data filing system and / or to develop the existing systems.

Another 650 requests involved the correspondence with the Courts; requests from public and private entities for organizing seminars, roundtables, trainings on personal data protection principles; personal data reports on security incidents, etc.

Taking into account the specifics of the issues raised / approached in the context of the correspondence examined, the consultations / instructions provided by the Center concerned such aspects as:

- the controller's and processor's obligations and rights, as stipulated by the Law on personal data protection.
- information on the Center's notification procedures, according to the Article 23 of the Law on personal data protection and the Regulation of the evidence Register of the personal data controllers, approved by the Government Decision no. 296 of the 15th of May 2012, and the procedures related to the registration of controllers and of the managed personal data filing

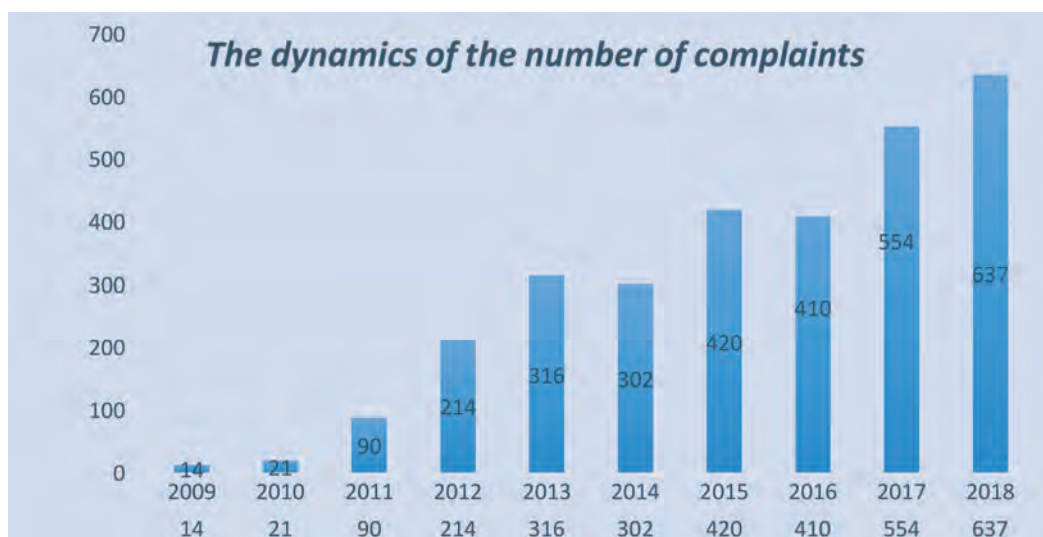
systems;

- the necessity to ensure the confidentiality and security of personal data, in accordance with the Article 29 and the Article 30 of the Law on personal data protection and with the Requirements for the assurance of personal data security at their processing within the information systems of personal data, approved by the Government Decision no. 1123 of the 14th of December 2010;
- minimizing the number of personal data categories and processing personal data to the strictly necessary ones, in order to achieve a well-defined, explicit and legitimate purpose and legal basis;
- the necessity to obtain the personal data subject's consent in order to process personal data concerning him/she, if there are no legal provisions that expressly regulate the processing operations;
- establish a short retention timeframe of processed personal data, according to the Article 4 and the Article 11 of the Law on personal data protection etc.

2. Examination of personal data subject's complaints

Due to the fact that the Center is entrusted with unique powers at national level to verify the conformity of the personal data processing and the correct application of framework legislation in compliance with the Art. 27 of the Law no. 133 of 08 July 2011 on personal data protection, the data subject, claiming the inappropriate processing of personal data concerning him / her, may submit a complaint to the Center.

During the referring period, the Center examined 637 complaints received from natural persons – subjects of personal data. In this context, it should be noted that with the raising of the citizens information degree because of the multiple mediatization campaigns achieved during the year 2018, the number of appeals submitted for examination to the Center increased. Compared to the previous year (554 complaints registered in 2017), during the reporting year the Center experienced a steady and persistent growth of 15%.

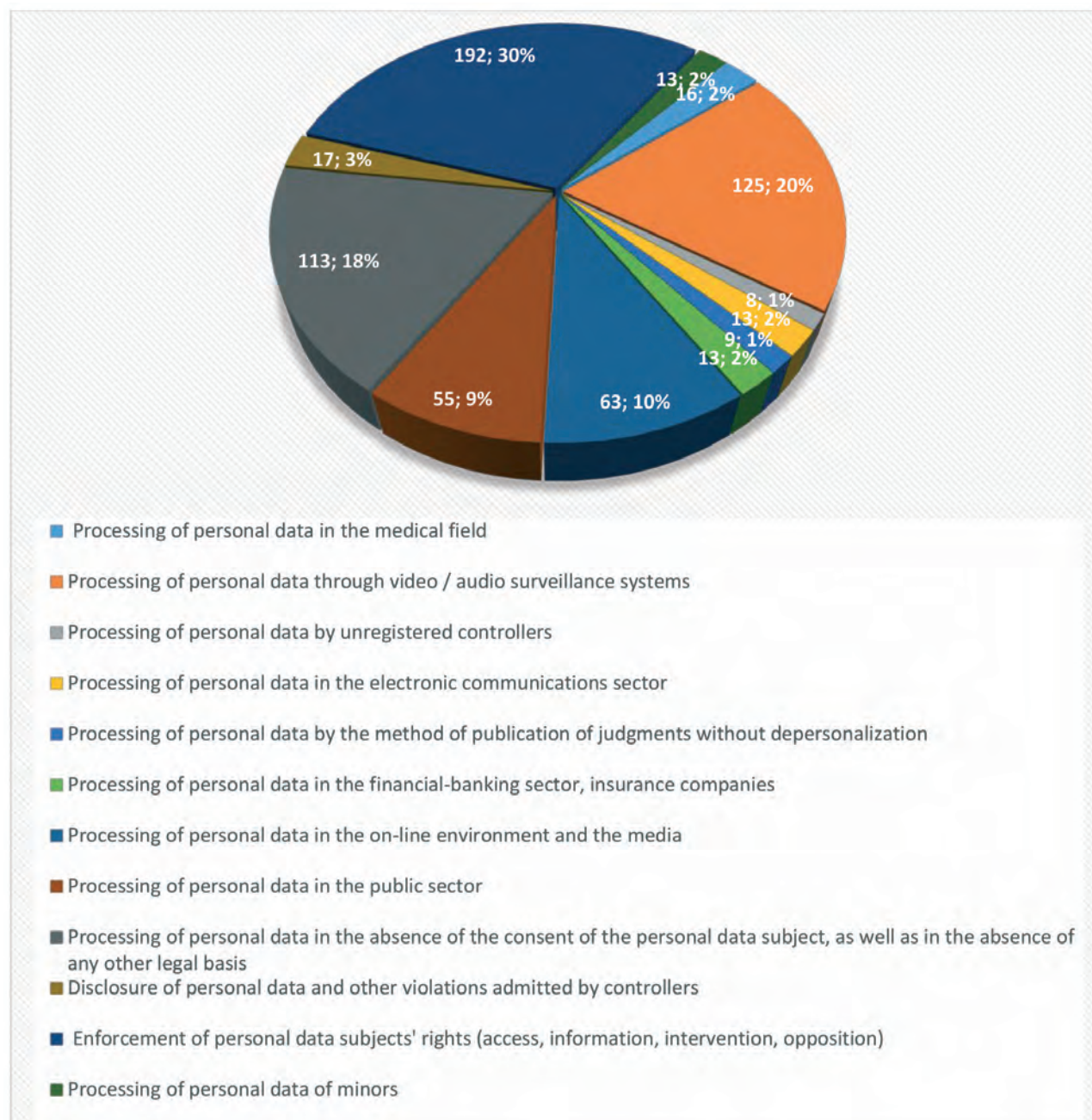

From the total number of complaints registered in 2018, **245** cases were examined in a complex way, regarding the control over the lawfulness of the processing of personal data.

We note that the analysis of complaints received proliferates new segments of interest such

General situation regarding complaints examined in 2018

as: data processing in the mass -media field, data processing in the medical field, processing of personal data of minors, and the specificity of complaints and petitions denotes the fact that personal data subjects apply in their everyday life the rights inherent to the protection of personal data.

From the specifics of the complaints addressed, the Center emphasized the following guidelines of the mentioned topics:

- Processing of personal data in the medical field: **16** cases;
- Processing of personal data through video / audio surveillance systems: **125** cases;
- Processing of personal data by unregistered controllers: **8** cases;
- Processing of personal data in the electronic communications sector: **13** cases;

- Processing of personal data of minors: **13** cases;
- Processing of personal data by the method of publication of judgments without depersonalization: **9** cases;
- Processing of personal data in the financial-banking sector, insurance companies: **13** cases;
- Processing of personal data in the on-line environment and the media: **63** cases;
- Processing of personal data in the public sector: **55** cases;
- Processing of personal data in the absence of the consent of the personal data subject, as well as in the absence of any other legal basis: **113** cases;
- Disclosure of personal data and other violations admitted by controllers: **17** cases;
- Enforcement of personal data subjects' rights (access, information, intervention, opposition): **192** appeals.

With regard to the categories of personal data targeted in the complaints, it has been reported cases of processing of genetic data, data capable of revealing the state of health, data on sexual life or sexual orientation, data gathered in carrying out surveys opinion, which points to the fact that the field of data protection has a special valency for civil society.

It is worth mentioning that during the referring period, complaints also bear the seal of the new international principles set by the European regulatory framework, such as Regulation (EU) 2016/679 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data.

At the same time, as in previous years, there is evidence of a number of complaints that could not be withheld for the purpose of carrying out investigations by the Center. Given the failure of the petitioners to comply with the pre-trial procedure, the failure to present the evidence in support of the issues the complainant or the representative of the person concerned, the notification of facts in relation to which the Center does not have the legal competence, the impossibility of accurately identifying the person / entity claimed, etc.

CHAPTER II

ACTIVITY OF CONTROL

Based on the provisions of Art. 19 of the Law on personal data protection, the Center is entrusted with exclusive competence to control the conformity of personal data processing with the requirements of the law mentioned.

Thus, the control of the lawfulness of the processing of personal data may be initiated:

- on the basis of the complaint of the data subject,
- complaints / self-notification,
- request of cross-border transmission of personal data,

Referring to the control itself, it is worth mentioning that during the reference period 326 control materials were initiated and examined, of which:

- **245** based on the complaints of personal data subject,
- **81** based on the cross-border transmission of personal data transfers authorization requests.

Comparative data of the control activity undertaken by the Center from 2016 to 2018

Period	Number of controls initiated based on complaints / notification, requests for cross-border transfer	Acts issued as a reaction to controls			
		decisions on suspension of personal data processing	decisions on cessation of personal data processing	decisions on destruction / erasure of data processed in the breach of law	Cases of contraventions founded/ minutes issued
Year 2016	247	18	11	2	66/33
Year 2017	367	10	3	6	84/52
Year 2018	326	16	4	27	191/92

The comparative analysis in relation to the previous year's statistics reveals that during the year 2018 it was an insignificant decrease in the number of controls initiated on the basis of the complaints submitted by the personal data subjects. This is due to the fact that the data subjects achieve their rights established by Art. 12-18 of the Law on personal data protection, including the right to access the personal data, directly to the personal data controllers. This shows both the raising of the level of knowledge of data subjects' rights and the way to achieve them, as well as increases the awareness of all the personal data protection actors involved.

Thus, rigorous controls on the compliance of personal data processing operations were initiated in concrete situations after the data subject depleted the access paths or if the personal data controller refused, unfounded, to comply with the legal provisions.

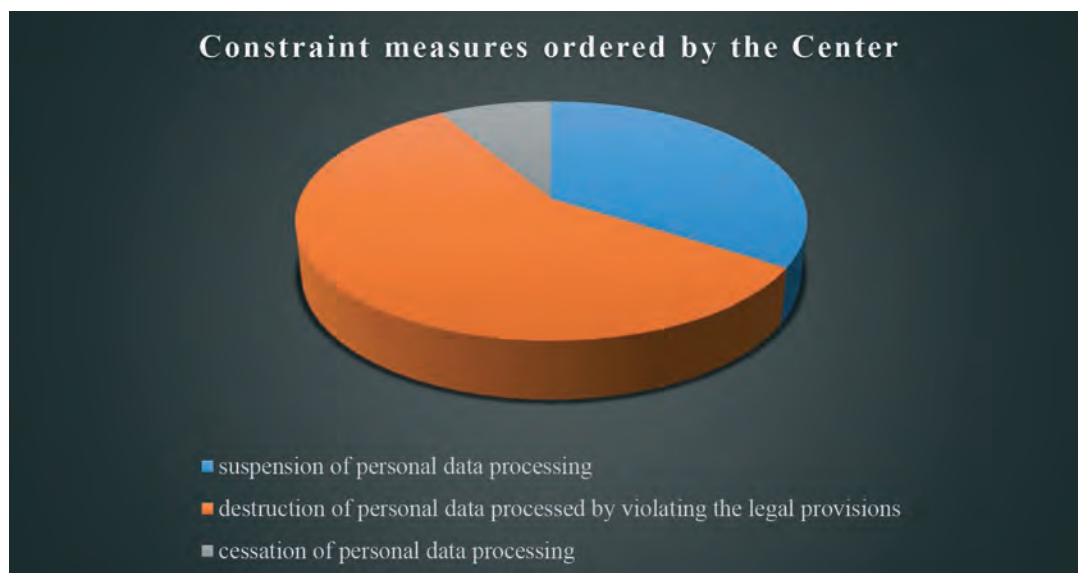
At the same time, there is a substantial increase in the number of controls initiated on the basis of requests for authorization for the cross-border transmission of personal data, 81 requests being submitted in 2018 compared to 52 in 2017.

It is relevant to mention, the year-on-year tendency of increasing the complexity of the issues addressed in the complaints and the number of parties involved in the case, thus generating a variety of control actions to be taken in order to verify the lawfulness of the data processing which become more voluminous year by year, and their complexity is mostly equivalent to the actions taken by the bodies in charge of examining criminal cases. Thus, in most of the control procedures examined, the Center takes actions similar to the law enforcement agencies, except for the operative investigative activity.

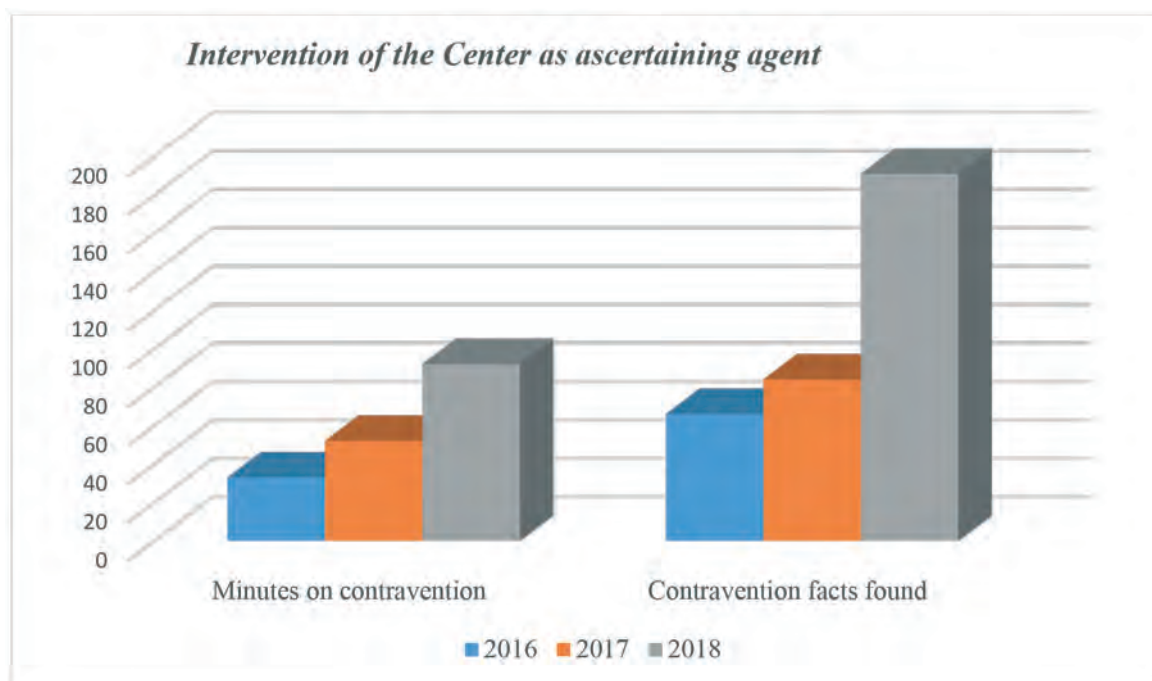
Similarly to the previous reporting period, in 2018 controls on the lawfulness of the processing of personal data were carried out, in most cases ex officio being applied the written procedure for obtaining the necessary information for the examination of alleged unlawful actions and the settlement of the cases notified. This is due to the increase of the workload year by year.

Analyzing the controls achieved by the Center as a whole, initiated both on the basis of complaints of data subjects and notifications and finalized with the finding of a violation of the legal provisions in the field of personal data protection, depending on the consequences resulting from the admitted violations and the seriousness of the violations found, the following coercive measures were ordered:

- suspension of personal data processing operations – **16** cases,
- destruction of personal data processed in breach the legal provisions – **27** cases,
- cessation of personal data processing operations – **4** cases.

Complementary to the control activity carried out as an ascertaining body, according to the facts stated in Articles 74¹ – 74³ of the Contravention Code regarding the violation of the legal provisions in the field of personal data protection, **92** minutes were drawn up regarding the offense during 2018, **191** contraventional facts being established, the contravention cases being sent for examination in the Court, according to the provisions of the Contravention Code.

• Activity related to the authorization of cross-border transfer operations of personal data

The Center pays particular attention to the cross-border flow of personal data of individuals and contributes to the improvement of the quality of the cross-border transmission of personal data between the public authorities of the Republic of Moldova and the public authorities of other states.

Equally, the Center monitors the cross-border exchange of information containing personal data between private entities, associations and businesses.

In this context, it is important to reiterate the provisions of Art. 32 of the Law on personal data protection, whereby the legislator expressly stated that the cross-border transfer of personal data which are object to processing or to be processed after transmission can only take place with the authorization of the Center.

In this respect, in 2018, the Center authorized the cross-border transfer of personal data only in cases of suitably documented requests made by the actors involved, focusing on respecting the principles of personal data protection and the rights of data subjects concerned, as well as on proof of ensuring the optimal level of protection of the data transmitted and / or collected for the purpose of further processing outside the Republic of Moldova.

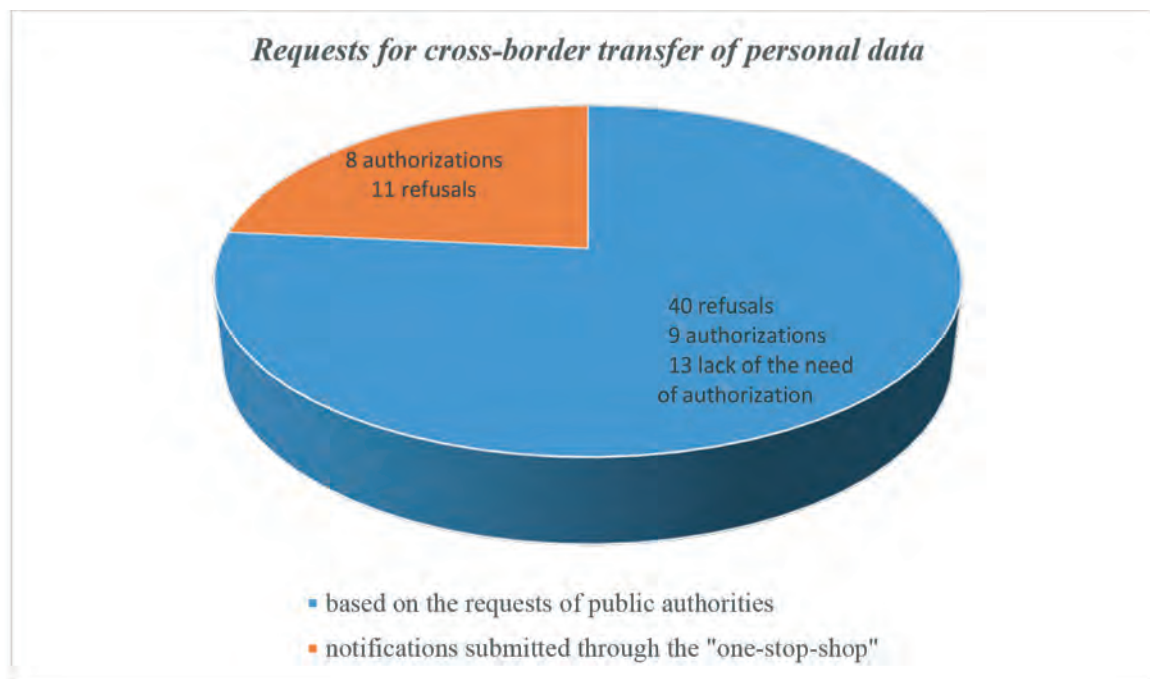
The demarches and notifications examined by the Center aiming at the cross-border transfer of personal data were related to public and private entities from countries such as: Italy, Ireland, Poland, Romania, Latvia, China, Kazakhstan, Sweden, France, Russian Federation, Ukraine, Turkey, Islamic Republic of Afghanistan, etc.

Compared to 2017, the Center notes a slight increase in the number of requests received, the subject of which is the cross-border transfer of personal data. Thus, in 2018 the Center received 81 requests concerning the cross-border transfer of personal data, of which 62 based on the demarches from various public entities of the Republic of Moldova, and 19 were notifications submitted at the Center's "one-stop-shop" by personal data controllers.

From the 62 demarches, in 9 cases the cross-border transfer of personal data was authorized, in

40 cases the requests for authorization of the cross-border transfer were refused and 13 cases were solved by a written answer, since the authorization of the Center was not necessary, according to the provisions of Article 32 par. (7) of the Law on personal data protection.

From the total number of 19 notifications submitted to the Center's "one-stop-shop" requesting the authorization of the cross-border transfer of personal data, 8 were authorized and 11 had a negative result, and obviously decisions to refuse authorization.

As mentioned above, the majority of requests to authorize the cross-border transfer of personal data submitted by official requests resulted in the refusal to authorize such operations, based on various reasons, such as: non-compliance with the basic conditions of the request and / or lack of authenticated copies of the documents confirming the circumstances and legal instruments on which the request for legal assistance is based.

Concerning the non-compliance with the basic conditions of the requests that justify the cross-border transfer of personal data, we notice non-conforming aspects such as: the lack of consent of the data subject concerned; invalid consent for certain operations indicated in the request; the lack of a determined, explicit and legitimate purpose, and the excessive nature of the personal data required in relation to the declared purpose; the unjustifiably large number of targeted subjects which the controller intended to process in the context of cross-border transfers of personal data outside the territory of the Republic of Moldova.

Similarly, with regard to refusals to authorize the cross-border transfer of personal data based on a notification submitted to the Center's "one-stop-shop", in most cases there was a lack of legal grounds justifying the cross-border transfer of personal data or lack of controller's instructions designed to processor to act on its behalf.

• Presenting the specific cases of 2018

Under the Art. 20 par. (1), q) of the Law on personal data protection, the Center highlights in the Annual Activity Report the main conclusions resulting from the settlement of complaints of data subjects and the self-notification of the authority.

The presence of certain categories of cases in the activity report can be a useful source in the interpretation of the substantive rules of the legislation in the field of personal data protection and aims at preventing the violation of personal data protection rules. This can be a guide for personal data subjects and controllers to capitalize and respect the rights that the first ones enjoy.

• Processing of personal data through video surveillance

Multiple infringements, as in previous years, have been found regarding the violation of the principles of personal data protection during the processing through video surveillance systems. The large frequency is due to the increasing degree of accessibility, including pecuniary, of the devices that make up these systems.

The Center has found infringement principles of personal data protection, both for natural persons and legal entities, whether public or private. In some cases, complaints about illegal video surveillance have been submitted to the subdivisions of the General Police Inspectorate. In some cases, the Center ordered suspending or even terminating of personal data processing operations through video surveillance systems, dismantling the devices that make up such systems.

Of the legal norms most frequently concerned by processing personal data using video surveillance, we highlight:

- *Article 4 (1) of the Law on personal data protection.* Often the processing of personal data through video surveillance systems has had an excessive character in relation to the declared purpose of processing, being under surveillance; for example: public space, neighbors' ownership or common access path.

Article 5 (1) of the Law on personal data protection which stipulates that the personal data shall be processed with the consent of personal data subject or under an exception provided exhaustively in *paragraph (5)* of the same article. In some cases, data controllers have omitted or avoided to obtain the consent of the personal data subjects.

- *Article 12 of the Law on personal data protection* which dispose regarding the subject's right to be informed about the processing of its personal data. A minimal means of information is also the display of distinctive signs about video surveillance. It is important to remember that, by the Decision of the Center no. 581 of September 10, 2015, the standard information form regarding video surveillance (pictogram) within the recording systems managed by the personal data controllers was approved.

- *Articles 23, 29 and 30 of the Law on personal data protection*, which state the obligation to notify the Center on personal data recording systems they manage, to register as a personal data controller, to ensure the confidentiality of personal data and the security measures of their processing. In some cases the Center has found violation of Art. 29 of the law when the video was disseminated to the online unrestricted public access.

At the same time, in some cases there was no infringement of Art. 29 of the same legislative act, when the video sequences were transmitted to authorities that are competent in preventing, detecting, investigating or prosecuting offenses or contraventions, in compliance with Article 4 of the aforementioned law and the procedural norms provided by the Contravention Code and the Criminal Procedure Code.

Case presentation no. 1

The Center received complaints of data subjects, requesting the examination of the lawfulness of the processing of personal data by an economic agent through video surveillance cameras mounted inside and outside the central office building that captured video and audio recordings of employees as well as other people. Based on these records, some employees were subjects of disciplinary sanctions.

The company justified the presentation of the video and audio evidence recorded via the video surveillance camera installed in the premises of the enterprise for the internal investigation, initiated following a conflict between the complainants and another employee of the enterprise.

The Center noted that audio recording made by the employer via surveillance cameras is forbidden, and any audio recording without the express consent of the person concerned and without the authorization of the Center constitutes an excessive and disproportionate measure of the employer in relation to the aim pursued.

The Center noted that the necessity for video surveillance of objects of high interest to the entity may be determined by the risks to which it may be exposed. These principles are also applicable to video surveillance of the employees of the entity, but employees audio recording can not be a necessary measure of opportunity to the entity, being excessive and thus contrary to Article 4, c) of the Law on personal data protection.

In this case, it was ascertained the infringement by the economic agent of the provisions of Articles 4, 5, 12, 23, 28, 30, 34 of the Law on personal data protection.

Case presentation no. 2

The Center examined the complaint of a data subject concerning the alleged illegal data processing by the means of video surveillance in a reading room of a public entity that would have captured images of the petitioner, employees and / or visitors. The petitioner in the content of the notification, also noted the placement of the aforementioned device on the air conditioner in the indicated room, and there was no notification regarding the surveillance.

At the same time, the complainant alleged that the administration of the concerned entity uses the above-mentioned surveillance means as a source to impose sanctions on the employees and beneficiaries of the services provided by the entity concerned.

The entity's administration argued that the installation of video surveillance was necessary because some service recipients did not comply with the entity's internal rules damaged the integrity of documents and escaped payment services.

The Center found that the employer, although having a legitimate interest, did not take the necessary measures to comply with the law, in particular to protect the rights of data subjects. In addition, the location of the video surveillance means indicates a high degree of opacity, lack of transparency in the processing of personal data through the video surveillance system managed by the entity concerned.

In the present case, the control authority referred to the case-law of the European Court of Human Rights, which, in the case *López Ribalda and Others v. Spain*, points out that the performing of the video surveillance by the employer for a long period, did not comply with the relevant legislation and, in particular, the obligation to provide prior, explicit, precise and unambiguous information to those concerned about the existence and particular characteristics of a system that collects personal data.

The employer's rights could be safeguarded, at least to a certain degree, by other means, in particular by prior information of the applicants.

In that case, the entity found infringement of the provisions of Articles 4, 5, 12, 23 and 30 of the Law on personal data protection.

• Processing of personal data of minors

The processing of personal data of minors requires special carefulness from the data controller, given the vulnerability of the subjects and the risks to which they are exposed in the case of non-conforming processing. In some cases, the Center has drawn attention to the fact that the processing of data directly aimed at parents may have consequences for their children.

In this respect, the Working Group established on the basis of „Article 29” of Directive 95/46 (replaced by the European Data Protection Board on 25 May 2018 on the basis of articles 69 and 94 of the General Data Protection Regulation no. 679 / 2016) in its notice no. 2/2009 on the protection of personal data of children, adopted on 11 February 2009, underlines in this context that the most important legal principle is the best interests of the child.

The argument of this principle is that a person who has not yet reached physical and psychological maturity needs more protection than other people. The goal is to improve the conditions for the child with the aim of strengthening the child's right to develop his / her personality. This principle must be respected by all decision makers, whether public or private.

It is also applied to parents and other legal representatives of children, either when their interests are in conflict or when the child is represented. Normally, the child's representatives should apply this principle, but when there is a conflict between the interests of the children and their legal representatives, the decision should be taken by the courts or, where appropriate, the DPA. In the same context, as a human being, the child has a right to private life.

Case presentation no. 3

The General Prosecutor's Office informed the Center about the processing of a minor's data in a video made by a reporter and placed on a news portal and on various social networks.

The material presented the case of kidnapping and sexual assault of the minor and the reporter did not fully cover the face of her minor and its mother, so as in some images their face was visible, which could have serious emotional consequences on the minor as well as on the whole family. In addition, this post has been taken over by other media sources and distributed on various social networks, which facilitates the identification of the minor and its family by a large circle of people.

The Ombudsman for Children's Rights protection and the Press Council criticized the material published and reiterated the „special deontological obligations regarding the media coverage of cases targeting children with special care as well as the obligation to pursue the best interests of the child in all cases. The presence or consent of parents or guardians can not justify a journalistic approach that violates the rights of children who are victims of abuse”.

Following the examination of the case, in connection with the Law on the personal data protection, the Law on freedom of expression, the Law on the rights of the child and the Law on the protection of children against the negative influence of information, the Center found that disclosure and dissemination without any restrictions on the news portal of personal data, such as: surname, image, voice, sex, place of birth, family situation, address (domicile / residence), targeting the minor, was not strictly necessary to achieve the purpose, eventually stated (“in order

to contribute to the settlement of the case according to the law, because the victim's situation was serious and the proper reaction of the law enforcement authorities did not follow, which justifies the suspicion that the case of the rape is attempted to be covered"), which could be reached by means that do not involve the direct use / disclosure of these data.

Thus, it was clear that the processing of these personal data was disproportionate to the eventual intention that the reporter of the news portal might have.

In conclusion, in the reference case the Center found infringement of Article 4 par. (1), a), b) and c), Article 5 par. (3), Article 29 and Art. 30 par. (1) of the Law on personal data protection.

Case presentation no. 4

The Center was informed about the situation of minors in a negative situation whose identity became identifiable as a result of the mass-media broadcasting of video sequences and excessive personal data targeting them.

The role of mass-media institutions in achieving the preventive element of anti-social deeds is an indisputable one, and the situation of children must be kept in reserve, in order to provide the child with an adequate growing up process that could be deeply disturbed or deviated from the dissemination of this life situation.

Therefore, in the process of media coverage of cases involving sexual violence, the principle of data minimization will be respected, situation in which certain personal data such as: home address, data on parents and relatives, educational institution where the alleged victims study, their financial status, will be omitted in the context of the media message.

Subsequently, the Center found that in the reports broadcasted on the television channels was revealed a situation with negative connotations, although the images of minors were blurred, the excessive volume of information containing personal data led to the easy identification of minors.

In conclusion, in this case the Center has established that the legitimate interest of the public to find out such a big volume of personal data does not meet the necessity or the proportionality and it cannot compete with the assurance of the supremacy of the best interests of the child, by violating the professional requirements of the journalist and the principles of personal data protection, provided by Law on personal data protection.

In addition, the TV channels involved were appealed and the authorities in the social assistance system in charge of child protection were alerted in order to disseminate only relevant data as a source for the media.

• **Processing of consumers' personal data**

Civil relationships often involve the processing of certain categories of personal data. A special situation is the relationship between the consumer and the trader, due to the specificity of these relations, especially in the light of the provisions of the Civil Code and the Law on consumer protection.

Case presentation no. 5

In fact, the Center has received a complaint alleging inappropriate processing of personal data that concerns a data subject by a commercial company.

The petitioner has purchased construction materials. Subsequently, he found that the purchased product did not suit him as color and requested its replacement according to Article 19 of the Law on consumer protection no. 105-XV of March 13, 2003, but replacement would not have been possible due to lack of similar product of another color, so he would have requested the return of the value of the asset.

The seller handed to the petitioner an application form to be completed by him. At the same time, the complainant stated that, having needed the money in cash, he had to complete the application and indicate personal data such as: surname, first name, identity card series and personal number, date of issue of the identity card, identity card issuing body, residence, contact phone.

The commercial company argued that the information (including Identification Number of Person – INP) requested from the buyer was necessary in order to fill in the documents in a correct way according to the legislation. The payment provision referring to the Government Decision no. 764 of November 25, 1992 on approving the Norms for conducting financial operations in the national economy of the Republic of Moldova.

In this regard, the Center pointed out that the processing of the state identification number (INP) of a natural person, fingerprints or other personal data having a general applicability identification function can be done in the following conditions:

a) the subject of personal data has given its consent;

In legal and factual outlining of the case, it cannot be considered a form of expression of free, express and unconditional willingness of the subject to process its personal data targeting him / her. The registration of INP in the application by data subject itself is conditioned by the fact that this record depends on whether or not the money will be returned.

The processing of the state identification number / INP can be considered based on the consent of the data subject only if the INP in the application does not require the return of the money. Moreover, a consent to an express, free and unconditional personal data processing also involved the possibility of withdrawing it with the same ease with which it was granted.

b) processing is expressly provided by law.

The Center, analyzing the Government Decision mentioned, found that in point 14 it is stipulated that in the case of issuing money to a person by a payment order, it is necessary to register only: the name and number of the document, „the card of the recipient” also when and by whom the document was issued and to retain the receiver’s receipt. Thus, there is a gap between those declared by the company and the provisions of the act cited, since these provisions do not indicate the need to register INP, telephone number or address when making the payment order for the return of the asset. Moreover, according to point 9 of the Regulation on the application of cash machines and controls for the cash settlement, approved by the Government Decision no. 474 of April 28, 1998, the payer should present, the cash receipt (the equivalent of) given to the respective economic operation when examining his complaint and at the request of the inspection bodies in the course of the checks carried out by them.

Thus, the Center found the processing of personal data in this case as contrary to the provisions of Art. 4 par. (1) a) and c) and 9 of the Law on personal data protection.

• Processing of personal data on health condition

According to Art. 3 of the Law on the protection of personal data, the data on the health are considered special categories of personal data. Having in view the sensitivity of these data, risks may arise in their processing, including the risk of discrimination. The legislator guaranteed the

observance of individual rights and freedoms by regulating special legal measures both in the Law on personal data protection and in the Law on the rights and freedoms of the patient.

Case presentation no. 6

The Center examined the complaint of a personal data subject complaining on the processing of the special category of data (personal data on the state of health) by a law institution of the Republic of Moldova in the examination of the complaint of the personal data subject.

As regards the legitimacy of the purpose, the Center emphasized that the personal data controller should take into account that the purpose behind the processing of personal data needs to be anchored in the legislative framework, to be legal and consistent with principles of human rights protection. In the same case, attention was drawn to the principle of the non-excessive nature of the processing of the special category of personal data, the Center specifying that the purpose of examining a complaint cannot be conditioned by the petitioner's state of health.

On the examination of the given case, the Center issued a decision ascertaining the infringement of the provisions of Art. 4, 6, 7 and 29 of the Law on personal data protection ordering at the same time the destruction of the information constituting special category of personal data, processed with the defiance of the principles of personal data protection.

• Processing of personal data and the freedom of speech

Case presentation no. 7

The Center examined the complaint of a personal data subject having as subject the binomial of the right to freedom of expression and information and the right to inviolability of private life, both fundamental and relative rights.

The subject complained of the processing of personal data by using and publishing his personal data in a journalistic investigation conducted by a media representative and published in the contents of a newspaper.

Within the examination of the case, the Center identified from the preamble of the journalistic investigation that its purpose was to carry out a journalistic research in relation to the biography and incomes of the public persons in the municipality concerned. The purpose of processing the subject's data in the journalistic investigation consisted in bringing to the attention of the public a subject, which, by its substance, is framed in the right to freedom of expression and information, therefore, in Article 10 of the Law on personal data protection. The Center pointed out that the provisions of Article 10 of the Law on personal data protection provides for the exception from Articles 5, 6 and 8 of the same law, and not from Article 4 of the Law on personal data protection. Therefore, it was noted that even in the processing of personal data for journalistic purposes, the processing is to be carried out in the light of Article 4 of the Law on personal data protection.

As a result, it was established that in this case the processing of personal data for journalistic purposes was performed in compliance with Article 4 of the Law on personal data protection. By this being disposed the lack in violating the Law on the personal data protection and emphasizing the need to reconcile the right to free expression and protection of personal data.

• Processing of personal data in the Automated Information System

Criminological and Forensics Information Register (AIS/CFIR)

The national and international legal framework sets out specific rules for the protection of human rights and fundamental freedoms against possible risks in the processing of personal data

on criminal convictions. The qualification of these data as belonging to the special category of personal data is generated by the potential harm, including the probability of discrimination to which the person might be exposed after its data on conviction have been processed by breaking the law.

Case presentation no. 8

The Center was notified by a petitioner on an alleged non-conforming processing of personal data, targeting him and stored in the AIS/CFIR, managed by the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova (MAI). It was manifested by the introduction of erroneous data in the filing systems recording forensic and criminological information, as well as information regarding the existence / absence of criminal antecedents.

The petitioner has been denied the request applying for the passport by the Identity Documents Department of the State Enterprise Information Resources Center "Registru" (now the Public Services Agency). The ground for the refusal to provide the requested service was the information provided by the specialized subdivision of the MIA, according to which the data subject had previously been arrested.

After examining the case, it was found that the petitioner has not been arrested by the constitutional authorities of the Republic of Moldova, but this information came from the so-called unconstitutional authorities on the left bank of the Dniester.

The Center has determined that the processing of the special categories of personal data concerning it, stored in the CFIR in the above-mentioned circumstances, indicates the violation of the provisions of Article 4 par. (1) a), b), c), d) and Article 8 par. (1) of the Law on personal data protection.

Furthermore, the Center pointed out that inaccuracies in the management of the AIS/CFIR cause a limitation in the exercise of the rights and freedoms of citizens, in particular this limitation is sometimes manifested by inaccuracies in the issue of criminal records or judicial certificates and, implicitly, in the possible damages resulting therefrom.

• Processing of personal data stored in the State Register of Population

As in previous years, the Center has examined a large number of complaints in which the petitioners complained of accessing their personal data stored in the State Register of Population by breaking the law, including in the section information regarding the state border crossing.

Case presentation no. 9

The Center examined a case in which the petitioner claimed that the neighbour of his daughter, who was abroad (represented by her mother by proxy) addressed to the Territorial Police Inspectorate a request asking to check the location of his neighbor (the daughter of the petitioner) or to be informed if she is really gone abroad.

According to the same request, the neighbor submitted an application to the police in order to obtain the necessary information to turn the living space in to commercial space, arguing the request by the fact that all neighboring residents agreed to change the destination of the dwelling, and from the neighbor in question was not possible to obtain the agreement, as the tenants invoke that the owner of the flat is out of the country.

The Territorial Police Inspectorate informed the neighbor that, as a result of the check, it was

established that at the moment the apartment of the neighbor (the daughter of the petitioner) is rented by another person, who informed that the owner of the apartment is abroad.

In the same reply, the Territorial Police Inspectorate informed that after accessing the information through SIC „Access-Web” it was set the date when the neighbor (the daughter of the petitioner) left the country.

In relation to these, the Center established that accessing and disclosing to a third party (neighbor) the personal data of the neighbor (daughter of the petitioner) was made out of the legal basis, which is contrary to Art. 4 a) and b), c) of the Law on personal data protection at the same time being ascertained the violation of the provisions of Art. 5 and Art. 29 of the law cited in the aspect of personal data on the crossing of the state border by the neighbor (daughter of the petitioner), admitted by the MAI employees.

The Center pointed out that the MAI employees did not have legal coverage for accessing personal data through the SIC „Access-Web” of the neighbor (daughter of the petitioner), in respect of which it was not started a criminal / contraventional case, a search file or not being carried out other procedural actions provided by law.

At the same time, the disclosure of personal data, in this case regarding the crossing of the state border by a person, endanger the private property of the citizen who is abroad and who could be the subject of criminal offenses.

The Center pointed out that the way in which this information is obtained threatens the security of legal relations. Moreover, through such a method of obtaining information from the police body, by accessing an automated information system, in similar situations, anyone could benefit from a permit to change the destination of a dwelling, in case the owner is abroad.

Thus, the Center ascertained the infringement of the provisions of Art. 4 par. (1) a), b), c), Art. 5 and Art. 29 of the Law on personal data protection regarding the processing of personal data concerning the neighbour (daughter of the petitioner) on the aspect of border crossing by the employees of MAI, manifested by accessing the relevant information, in this case the section of the State Registry of Population, through the SIC „Access-Web” application and their disclosure to a third party (neighbor).

Case presentation no. 10

A data subject complained to the Center on the processing of its personal data stored in the State Registry of Population (SRP) through the „Web Access” application by employees of a law enforcement body.

From the analysis of the materials gathered during the verification of the processing of personal data, it was clear that the data subject had no procedural quality, but previously it entered into some contractual relations for the provision of legal assistance with an entity, the latter escaping from contact with representatives of the law enforcement body.

Thus, the authorized user of the law enforcement authority accessed the petitioner's personal data, printed his personal data sheet from the SRP and annexed it to the case materials, motivating the need to establish a contact with the representative of the mentioned entity – lawyer, as the contact details contained in the materials of the case were not legible.

Although the petitioner's personal data stored in the SRP were accessed, the citation action that was invoked as a reason for the access operation was not completed.

The Center has ascertained, as in other similar cases, that both the printing of the petitioner's

personal record that contains a large amount of personal data, but also of his relatives – irrelevant to the case managed by the law enforcement body, and the attachment of that document to the case-file is an excessive measure in relation to the aim pursued. It would have been sufficient to update the personal data which was not readable and it was not absolutely necessary to print and attach the petitioner's personal record.

Moreover, it is worth mentioning that the attachment of the personal record to the case materials has an excessive nature, including the fact that access to these materials may have a large number of persons who would not essentially need to know these personal data.

So, in this case, the Center found infringement of the provisions of Art. 4 par. (1) c) of the Law on personal data protection, which stipulates that data subject to processing must be appropriate, relevant and not excessive in relation to the purpose for which they are collected and / or further processed.

III
CHAPTER III

THE SURVEILLANCE ACTIVITY OF PERSONAL DATA PROCESSING

• **Registration of controllers and personal data filing systems**

During 2018, according to the provisions of Art. 23 and 28 of the Law on personal data protection, the employees of the Center examined **1388 notifications** in order to register controllers and automatic and/or manual personal data filing systems in the Register of evidence of personal data controllers. As a result, Therefore, during this period were registered **639 controllers** and **938 personal data filing systems**.

In examining the authorization and registration notifications brought to the Center, **833** prior checks were performed.

Within the process of verifying the content of the submitted notifications were examined, in particular, the following aspects concerning the processing of personal data :

- verification of the conditions in which the processing of the personal data of the persons concerned is carried out, drawing attention to the processing cases provided in Art. 24 par. (2) of the Law on personal data protection;
- verification of the way of obtaining the express and unambiguous consent of the data subjects regarding the processing and transfer abroad of personal data;
- verification of the conditions under which data processing is performed by the means of video surveillance;
- verification of the conformity of the organizational and technical measures necessary for the protection of personal data with the provisions of the requirements regarding the security of the personal data in their processing within the personal data information systems;
- verification of the processing of personal data in direct marketing activities;
- clarification of the conditions in which personal data processing of the employees is carried out in the process of recording the access to the premises of the personal data controllers, etc.

The information on the registration of controllers and data filing systems in which personal data are processed in the Register of evidence of personal data controllers in 2018 compared to 2017 is shown in the following table:

The situation regarding the registration of controllers/ personal data filing systems in the Register of evidence of the personal data controllers

Period of reference	Number of registered controllers	Number of registered databases and information systems in which personal data are stored and processed	Number of refusal decisions of requests for registration	Number of decisions to refuse applications for registration, challenged in administrative litigation orders
2016	386	761	89	1
2017	500	843	203	0
2018	639	938	451	1

This information shows the increase in the number of registered personal data controllers and the recording systems notified by them compared to the previous year. The largest share in the number of controllers registered in 2018, as in 2017, have liberal professions, such as notaries, lawyers, which demonstrates the awareness of the controllers concerning the need to comply with the legal provisions in the field of personal data protection and the risks arising from the processing of personal data, including their special categories.

Moreover, compared to previous years, when ascertaining the notification of certain data filing systems by controllers, such as: control of the access in the premises, video surveillance, human resources, bookkeeping, etc., systems that certainly contain personal data and had to be notified to the Center, but which did not determine the processing of personal data carried out in order to achieve the tasks assigned to the public / private entities concerned, the year 2018 was marked by the fact that the notifications submitted for examination included also the automated databases and / held to carry out the core activity of the controllers.

Despite the increase in the number of registered personal data controllers, it is still to mention the inadequate compliance of the central and local public authorities with the provisions of Art. 23 of the Law on personal data protection, and here it is largely highlighted the notification of the recording systems established for internal needs, such as: the control of access to the premises, video surveillance, human resources / employees' records, etc., systems that does not specifically address and the core activities of these personal data controllers.

Thus, a large part of the recording systems of national importance that record a huge amount of personal data, including special categories of data, remain outside the verification in terms of the conformity with the personal data protection principles, such as: the State Automated Information System „Elections”, the SIA „Primary Health Care”, the Human Resource Evidence Information System in the Health System, the SIA „Transplant”, the Information System of the State Tax Service, the Integrated Customs Information System, Management in Education Information System, Visa Management Information System, etc.

These issues were mentioned by the representatives of the Center in several working and training sessions organized with the representatives of the central and local public authorities. At the same time, the fact that the public entities did not register as personal data controllers or the systems managed by them was also observed by the Court of Accounts of the Republic of Moldova, for instance in the Decision no. 60 of 21 November 2017 on the Report of audit performance entitled „Which are the progresses and impediments / risks in the implementation of the Government Project e-Transformare?”.

In order to comply with the personal data processing of the personal data controllers and / or persons authorized by them, as well as with the legal provisions related to the notification of the recording systems and the registration as controller in the Register of evidence of personal data controllers during 2018, the Center's employees responsible for the registration of data controllers, besides other measures to raise awareness and promote the need to carry out this legal duty performed by the Center, offered 1147 consultations and instructions at the Center's headquarters.

Within the consultations on the registration / notification in the Register of evidence of personal data controllers, the Center has further guided the personal data controllers, in particular regarding the compliance with the provisions of the Law on personal data protection. It was recommended to collect from the data subjects only those data that are strictly necessary to achieve a well-defined, explicit and legitimate purpose, to obtain the express consent of the data subject, if there are no legal provisions regulating the processing concerned, to inform the subject about his rights what is guaranteed by that law, and which is the concrete way they can be exercised (which must be appropriate to the means of data processing).

Some of the consultations provided by the responsible subdivision of the Center concerned the use of video surveillance in various situations, such as:

1. surveillance of employees at work. In such cases it has been explained that the implementation of a surveillance video system for employees may affect their rights, so that, besides the provisions of the Law on personal data protection, must also be respected the provisions of Chapter VI (Personal data protection of the employee) of the Labor Code of the Republic of Moldova. In this respect, prior to the implementation of such a recording system, a thorough justification (the fulfillment of explicit legal obligations or the existence of a legitimate interest in the implementation of this measure) is required, with an analysis of the impact on the right to privacy of the subjects concerned, respecting the rights of employees.

Besides the aforementioned obligations, the processing of personal data of the employees by video surveillance can be done on the basis of their express and free consent, respecting the rights of the employed persons, especially their prior information.

It is worth mentioning that, taking into account the noted aspects, following the analysis according to the provisions of Art. 4 of the Law on personal data protection and the information captured by video cameras installed inside the data controllers' premises, in some cases the Center has suggested / requested the re-installation of the video surveillance cameras and / or the changing of the capture angle or the flashing of sensitive areas.

2. Video surveillance by individuals. Individuals have requested the Center's opinion on the processing of personal data by the means of video surveillance for the purpose of personal propriety security. They were informed that according to the provisions of Art. 2 par. (4) of the Law on personal data protection, the scope of this law does not extend to the processing of personal data undertaken by controllers solely for personal or family needs, if this does not violate the rights of personal data subjects. However, if the individual uses a video surveillance system that also captures images from the public space, the latter, in the capacity of personal data controller, is subject to all the obligations laid down by the law, including the notification, in the light of Article 23 of the mentioned law, of that personal data recording system.

• Reports on security incidents

Pursuant to point 90 of the Requirements for ensuring the security of personal data in their processing within the personal data information systems, approved by the Government Decision no. 1123 of December 14, 2010, annually, by January 31, the personal data controllers submit to the Center the general report on the security incidents of the personal information systems.

In this respect, it is worth mentioning the increase in the number of information regarding the security incidents reports submitted by the personal data controllers in the year 2018 for the reference year 2017, compared to the previous reporting periods, information detailed in dynamics in the table below:

Reporting period	The period for which is reported	The number of reports
Year 2015	For the year 2014	32
Year 2016	For the year 2015	367
Year 2017	For the year 2016	532
Year 2018	For the year 2017	612

CHAPTER IV

THE ACTIVITY OF REPRESENTATION
IN JUDICIAL INSTANCES

IV

a) In the administrative contentious orders:

During 2018, the Center's interests were represented in **76** cases before administrative litigation instances, of which:

- **69** as a defendant;
- **2** as an accessory intervener;
- **5** as a public authority concluding conclusions

In this situation, there is a significant increase in actions challenging the acts of the National supervisory Authority that reached in 2018 to **69**, in comparison to the year 2017 when 28 claims were filed against the Center, an **increase of 246%**.

In relation to which, the representatives of the Center ensured the participation in **214** court hearings, drawing up **92** procedural acts necessary for the most efficient examination of the cases.

At the same time, we note that in 5 trials, the Center was called as a public authority that makes conclusions according to the provisions of Art. 74 par. (1) of Civil Procedure Code.

In this context, we inform that the Center's opinions on compliance with the principles of personal data protection have been requested by the Information and Security Service, the General Police Inspectorate, the Ministry of Health, Labor and Social Protection, the General Inspectorate of the Border Police, public association „Lawyers for human rights”.

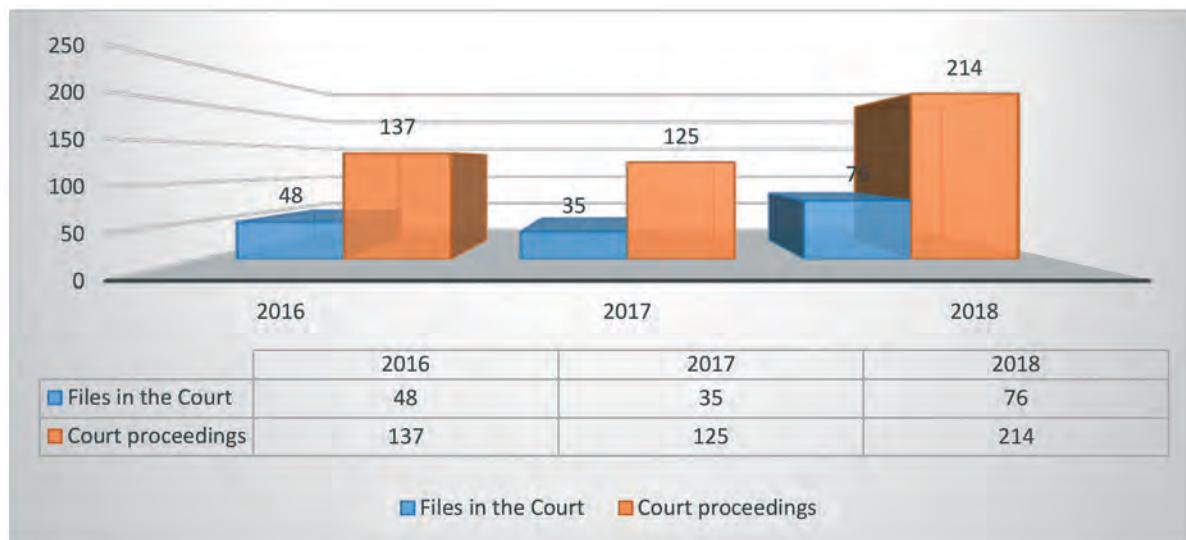
We also mention that during the year 2018, from the total number of files, it was finished the examination of 16 court cases where the decisions of the courts remained final and irrevocable, of which:

- **14** judgments / court decisions were issued in favor of the Center;
- **2** cases were failure for the Center.

Thus, we find that 99% of the actions taken by the Center were considered legal and founded by the courts.

We note that in 90% cases the object of the action is the cancellation of the decisions issued following the investigations carried out by the Center regarding the finding / lack of violations of the principles of protection of personal data, 9% represent the cancellation of the decisions regarding the refusal to register in the Registry of evidence of personal data controllers, 1% represents the alleged violation of the right of access to information.

Comparative dynamics of the number of cases and court proceedings in administrative litigation 2016-2018

b) In the order of the contravention procedure:

As an ascertaining body in relation to the facts stated in Art. 74¹ – 74³ of the Contravention Code for the violation of the legal provisions in the field of personal data protection, during the year 2018, **92** minutes on offenses were drawn up, **191** contraventional facts being established and sent for examination to the competent court, according to the provisions of the Contravention Code.

The number of contraventions cases and the minutes drawn up for the period 2015 – 2018

Year	Contravention facts found	Minutes drawn up
2015	43	24
2016	66	33
2017	84	52
2018	191	92

Developing the subject specified above, according to the contraventions found during the reference period, it is demonstrated that the most frequent violations committed in the processing of personal data were manifested by:

- personal data processing without notification / authorization of the control body in the field of personal data processing, as well as the processing of personal data by an unregistered controller – **65** facts,
- failure to comply with the requirements for ensuring the security of personal data at their processing within the personal data information systems – **53** facts,
- infringement of the personal data storage and usage rules – **42** facts,
- violation of the personal data subject's rights – **17** facts,
- refusal to provide the information or documents requested by the Center in exercising its control duties, the presentation of inappropriate or incomplete information, as well as the failure to present the requested information and documents – **10** facts,

- failure to comply with the Center's decision on the re-establishment of the personal data subject rights, including the suspension or cessation of the processing of personal data – 4 facts, etc.

From the total of 92 minutes on contraventions sent to the Court during the reference period, in 34 instances the court ruled in favor of the Center, and the court acknowledged the guilt of the persons in respect of whom minutes on contravention were filed, being established sanctions in the form of a fine and **52** procedures are pending.

Dynamics of contravention facts and minutes on offenses for 2015-2018

Period of reference	Contravention facts found		Minutes drawn up	
2015 – 2016	43 – 66	↑53%	24 – 33	↑38%
2016 – 2017	66 – 84	↑27%	33 – 52	↑58%
2017 – 2018	84 – 191	↑227%	52 – 92	↑77%

In the context of the above mentioned, during the reference period, the Center's employees participated in 212 court hearings on the contravention cases under examination, both in the court of the first instance and in the Court of Appeal.

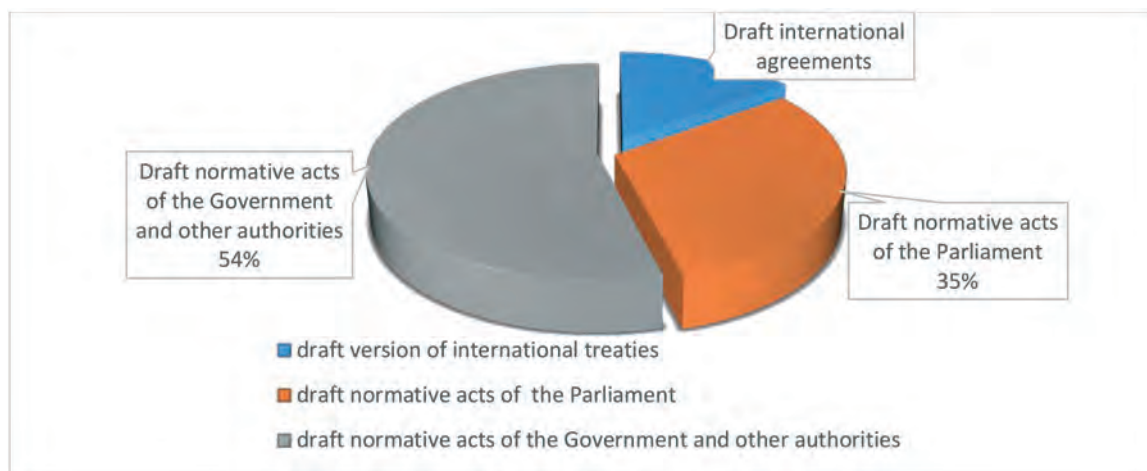
V
CHAPTER V

APPROVAL OF NORMATIVE ACTS

Under the provisions of Art. 32 par. (2) of the Law no. 100/2017 on the normative acts, the draft normative acts that are in the competence of the National Center for Personal Data Protection, are submitted for approval.

As a result, during the year 2018, 87 draft national / international normative acts on the protection of the rights and freedoms of natural persons with regard to the processing of personal data were addressed to the Center, from which:

- 13 draft version of international treaties;
- 27 draft normative acts of the Parliament;
- 47 draft normative acts of the Government and other authorities.

Percentage of opinions issued by the Center during 2018

Subsequently, even if there is an increase (by about 12%) in the number of opinions drawn up compared to previous years, the complexity of some of the submitted documents in the field of personal data protection is considerable.

Therefore, in view of the diversity of the issues regulated by the normative acts submitted for approval, in most cases it was considered that it is necessary to complete and revise the respective texts, being submitted the appropriate objections and proposals, taking into account the necessity of the compliance with the legal provisions regarding the personal data protection.

As a result, recommendations for the most draft normative acts analyzed were made. It was recommended their review and harmonization with the legal provisions on personal data protection, including by taking into account the application of the new General Data Protection Regulation.

Below we present, for example, some of the most relevant drafts of normative acts approved:

- ✓ Draft law on the Concept of State Automated Information System “Elections”, where it was

proposed to complete Chapter II of the Annex to Law no. 101 of May 15, 2008 on the Concept of State Automated Information System "Elections" with regulations conforming to the legislation on the protection of personal data;

- ✓ Draft law on amending and supplementing of certain legislative acts (Law on access to information, Law on freedom of expression, Law on personal data protection), to which several objections and proposals were made regarding the processing of personal data in the context of the realization of the right to freedom of expression and access to information;
- ✓ Draft law on approval of the Information Security Strategy of the Republic of Moldova for the years 2018-2023 and the Action Plan for its implementation, the Center proposed to include in this plan some activities aimed at ensuring the security of personal data;
- ✓ Draft Government Decision on the approval of the Regulation on the organization and functioning of the National Council on Dispute Resolution in the field of state control, to which has been offered several proposals for the inclusion of sufficient guarantees to ensure the conformity of the personal data processing operations;
- ✓ Draft amendment of the Order on the approval of the Regulation on the completion and use of the Automated Information System "Criminal Tracking: E-File" where it was proposed to establish the categories of personal data subjects whose data will be processed in the system, as well as setting deadlines for preserving the stored information;
- ✓ Draft Government Decision on the approval of the Regulation on the maintenance of the State Register established by the Automatic Computerized System of the National Unique Service for Emergency Calls 112, where the Center, besides the general proposals, intervened with recommendations, specifying the way of access to the information system designed to information providers, the procedure for providing information, their rights and obligations in relation to the processing of personal data;
- ✓ Draft Government Decision on the Interoperability Platform (MConnect) on respecting the rights of data subject, guaranteed by the law on personal data protection. It was proposed to complete the draft with rules stipulating the obligation of the controller to achieve the right of the data subject, when accessing data through the interoperability platform, as well as clearly delineating the attributions of the Center and the eGovernment Agency in the part concerning the authorization of the connection to the interoperability platform of the participants;
- ✓ Draft Government Decision on the approval of the Regulation on the way of maintaining the Register of Permissive Acts (SIA GEAP), it was considered appropriate to include proposals to enhance the confidentiality and security of personal data processed within the Management Information System and the issuing of permissive acts;
- ✓ Draft Protocol introducing amendments to the Cooperation Agreement between the member states of the Common wealth of Independent States on combating illegal traffic in drugs, psychotropic substances and other substances, given that possible transfers pose increased risks to the rights of the data subjects concerned. It was proposed to further review this initiative, in particular as regards the obligation to keep the audit records as well as the full respect of the rights of personal data subjects;
- ✓ Draft agreement between the Government of the Republic of Moldova and the Government of Japan on mutual administrative assistance in the customs field, where the Center intervened with the proposal to establish safeguards regarding the observance of the rights of the data subjects to be informed, the right of access to data, the right of intervention on personal data;
- ✓ Draft agreement on political partnership and trade between the Republic of Moldova and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, where it was proposed to supplement the draft agreement with additional provisions that increase and guarantee the rights of the data subject by the authority that has processed personal data.

During 2018, the main activity of the Center in the area of lawmaking consisted in finalizing the draft law on the personal data protection, the draft law on the National Center for Personal Data Protection, the draft law on the regime of video devices and the draft law for amending and supplementing the Law no. 20-XVI of 03 February 2009 on the prevention and combating cybercrime.

In view of the increased interest of the society in the aforementioned projects, several meetings were held with the representatives of the state and private institutions concerned, in order to present the changes in the law that interfere with their field of activity. Thus, working meetings were held with representatives of the Prosecutor's Office, the Ministry of Internal Affairs, the Department of Penitentiary Institutions, the National Probation Inspectorate, the National Anticorruption Center, the Intelligence and Security Service, the Ministry of Justice, as well as the representatives of the private organizations: American Chamber of Commerce in Moldova, European Business Association (EBA), National Association of ICT Companies, etc., in order to inform various actors about the evolution of the draft laws, as well as the applicability of GDPR 2016/679 to local institutions / companies in the Republic Moldova.

Thus, the Center continued to work on the development of draft laws aimed at harmonizing the national legislation in the field of data protection with the European Union's legal framework, namely Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC and Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA.

This priority was supported by the EU Twinning Project "*Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova*", ensuring a permanent contribution through analysis and proposals of European experts.

Thus, on 30 November 2018 the draft law on the personal data protection and the draft Law on the National Center for Personal Data Protection were voted in the first reading by the Parliament of the Republic of Moldova. Also, the draft Law on the regime of video devices and the draft law for amending and supplementing the Law no. 20-XVI of 03 February 2009 on the prevention and combating cybercrime have been transmitted to the Ministry of Justice for promotion and submission to the Government.

1. The draft law on the personal data protection and the draft law on the National Center for Personal Data Protection

It is worth mentioning that the current version of Law no. 133/2011 on the protection of personal data transposes Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of

24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, which according to studies at the European Commission, similar and Council Framework Decision 2008/977/JHA of 27 November 2008 on the protection of personal data processed in the framework of police and judicial cooperation in criminal matters, have proven to be overcome in time and no longer correspond to recent developments in the field of personal data collection methods and existing risks.

In connection with what, in 2016, the European Parliament and the Council adopted the legislative reform package on the personal data protection, published in the Official Journal of the European Union on 4 May 2016 with effect from May 25, 2018, which integrates:

1. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC;
2. Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA;
3. Directive (EU) 2016/681 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the use of passenger name record (PNR) data for the prevention, detection, investigation and prosecution of terrorist offences and serious crime.

Thus, it was attested that the legislation of the Republic of Moldova was no longer in connection with the European Union legislation and there was registered a major deficiency of regulations on the personal data protection, which would provide a secure protection for individuals with regard to the processing of personal data and respect for the right to inviolability of private life. This motivated the development of new draft laws.

The key element in this respect is that through the elaboration of these two draft laws, the field of personal data protection is fully in line with, and resonates with the European Community law provisions on the personal data protection. This action is stipulated in the National Action Plan for the implementation of the Association Agreement Republic of Moldova – European Union and derives from the commitments assumed by the Republic of Moldova.

Draft laws aim to create a balance between:

- On the one hand, ensuring the rights of the data subject, general data protection principles, general confidence in the activity of the controller.
- On the other hand, the controller's responsibility to ensure the conformity of the data processing and to take measures to provide the data subject with any information related to the processing of the personal data concerned.

Innovatory and important is that draft laws emphasize and provide more secure protection and control to the data subject – natural persons in the processing of their personal data.

Therefore, in order to strengthen citizens' rights in relation to the processing of their personal data, the existing rights have been developed and extended a new range of data subject's rights, including the right to data portability, the right to delete data ("*right to be forgotten*"), the right to rectify the data, etc. As a result, the data subject becomes more informed, more endowed with legal levers to have effective control over its personal data.

Not least, given the gaps / deficiencies of Law no. 133/2011, the complexity and the burden of the Requirements for ensuring the security of personal data in their processing within the per-

sonal data information systems, approved by the Government Decision no.1123 of 14 December 2010, are often or in large part difficult to be carried out in practice by controllers.

Respectively, the draft law provides a much clearer way of processing personal data, realization and implementation of security requirements, giving controllers a greater margin to decide and ensure their security, according to new trends and challenges, with all the necessary legal instruments.

In the light of those reflected, it is also worth mentioning the reform of the institution of “consent” which unlike the current legislation is valid only if it is expressed in written or electronic form, according to the requirements of the electronic document, when the project has a very large dimension. Thus, consent should be given by an unequivocal action, which is a freely expressed, specific, knowing and clear expression of the data subject’s consent to the processing of his or her personal data.

At the same time, the draft contains provisions regarding the obligation of the controller to:

- ✓ Implement appropriate technical and organizational measures to ensure and be able to demonstrate that the processing is carried out in accordance with the requirements of this law and / or other regulatory acts in the field of personal data protection;
- ✓ Ensure the protection of personal data from the moment of conception and by default;
- ✓ Ensure the evidence of the processing activities;
- ✓ Implement appropriate technical and organizational measures to ensure a level of security appropriate to this risk;
- ✓ Designate the Data Protection Officer;
- ✓ Demonstrate that the data subject has given its consent to the processing of its data and take appropriate measures to provide the data subject with any information in connection with the processing of personal data that it concerns and providing free information, etc.

Another new element provided by the draft law is the codes of conduct, certification and mandatory corporate rules.

In this context, as a result of the new regulations, the mandatory registration component was modified as a personal data controller. Thus, this draft law provides to exclude the obligation legal entities of private or public law that process personal data, to register to the Center as a personal data controller. Taking into account the necessity to simplify internal procedures, operators will independently establish security measures of personal data and how to process them based on law.

Another key element is the regulation of international cooperation on personal data protection, which now has proven to generate enormous costs for data controllers. According to the project, the transfer of data to the European Union states will become a free, unimpeded, matter that will contribute in a direct way to the intensification of economic relations with the European bloc and to the major improvement of the image of the Republic of Moldova for foreign investments in general. Thus, the draft regulates cross-border transfers to a Member State of the European Economic Area that will not require an authorization from the Center. The same will apply when the European Commission has decided, on the basis of an appropriate decision, that a third country, territory or one or more sectors specified in that third country or an international organization ensures an adequate level of personal data protection.

It is here to specify that law enforcement agencies will also have the possibility to make data transfers in the field of judicial cooperation in criminal matters and police cooperation, by the method of requesting personal data directly from the primary source in the foreign state.

The last changes will simplify law enforcement agencies the mechanism of cooperation and the exchange of personal data in order to be able to carry out its tasks or perform the tasks they are invested with.

In the same context, we emphasize that in the context of investigation activities and compliance processing of personal data in the police sector and the implementation of Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA, the draft law, comes with an entire chapter dedicated to the processing of personal data by law enforcement agencies, namely Chapter VII, which governs the Center's attributions to supervise, regulate and investigate the processing of personal data by law enforcement agencies in accordance with the provisions of the present draft and the draft law on the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova.

Finally, we mention that the unification of personal data practices with EU will give the opportunity to the Republic of Moldova to be recognized by the European Commission as a state that ensures an adequate level of data protection, similar to the one in the EU. It will also give the opportunity to the economic sector (financial, banking, services, IT, etc.) to have a dynamic development. We specify that such a procedure cannot take place without a thorough and consistent regulation of national data protection legislation, which is fully in line with the *acquis communautaire*.

The draft law on personal data protection is a complex one, consisting of 96 Articles, with detailed and clear regulations, creating a stronger and more coherent data protection framework, and will provide secure protection to individuals with regard to the processing of personal data and respect the right to inviolability of privacy.

2) The draft law on the regime of video devices

The draft was elaborated in order to implement the legislative measures stipulated in the National Action Plan for the implementation of the Moldova-EU Association Agreement in the period 2017-2019, approved by the Government Decision no. 1472 of December 30, 2016, according to which the Center, together with the Ministry of Justice and other authorities, have been designated as the institutions responsible for drafting the Law on the regime of video devices.

In present, it is very easy to obtain video devices that can collect information about private, family life, and the use of these devices is not regulated in relation to the provisions of the Personal Data Protection Law.

The purpose of the draft Law on the regime of video devices is to govern the possession, installation or use of video devices, the rights and obligations of persons governed by public or private law, including individuals, in installing and using such devices to ensure that the right of individuals to inviolability of intimate, family and private life is protected.

The draft Law clearly defines the basic objectives, principles for the use and installation of video devices, and namely the principle of legality, necessity and proportionality, transparency, confidentiality and security, all of which set out the general framework for the protection of the fundamental rights and freedoms of individuals in installing and using video devices as well as in performing operations with data from images.

Moreover, the draft Law governs:

- ✓ both general conditions and certain special situations of use of video devices;
- ✓ the spaces in which they can be installed, the limits of use and the conditions for capturing and storing data from images obtained through video devices;
- ✓ the conditions of use of hidden video devices;
- ✓ the procedure for disclosure and access to data from images, in cases expressly provided for;
- ✓ the manner of ensuring the transparency of the use of video devices;
- ✓ the authorities responsible for law enforcement, etc.

Additionally in the draft law were provided:

- a) Notions / defined terms for the proper enforcement of the provisions of the law (including for avoidance of misinterpretation), for example: reasonable privacy area, video devices, mould, blurring etc.

Moreover, the draft Law describes their usability, for example: the principles of blurring, the admission of moulds only if a video system exists, etc.

- b) Special situations of use of video devices, for example: at workplace, in educational institutions, for police purposes, in a journalistic, artistic, literary or scientific context, etc.

3) The draft law for amending and supplementing the Law no. 20-XVI of 03 February 2009 on the prevention and combating cybercrime:

The proposed provisions in the draft come to enhance fundamental rights and freedoms, in respect of the processing of personal data in the electronic communications sector on the prevention and combating of cybercrime. But also to ensure the free movement of such data, as well as of electronic communications equipment and services, in the light of the new rules of the Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council of 12 July 2002 concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector (Directive on privacy and electronic communications), through Directive 2009/136/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 which are to be transposed into Law no. 20-XVI of 03 February 2009 on the prevention and combating cybercrime.

In the context, the new provisions emphasize the obligation of the service provider to take the necessary technical and organizational measures to ensure the security of its services.

Subsequent, with regard to service providers, there have been included information requirements in case of breach of security of personal data, which shall act in accordance with the provisions of the Law on Electronic Communications and the Law on Personal Data Protection.

Also, it is accentuated the competence of the Center to supervise and control the compliance of personal data processing and/or the devices used in this respect with the requirements of the legislation on the personal data protection.

We mention that the activities carried out by the Center in the framework of the initiated controls, are specific to the field of data protection, in relation to which the data protection authorities of other countries, including EU countries, use similar methods and practices.

CHAPTER VII

INTERNATIONAL COOPERATION

VII

International cooperation continues to be the promoter of institutional development goals, the successes in this area being recorded through the exchange of experience, knowledge, good practice with data protection authorities, the training provided by EU experts in the Twinning project, the taking over and the implementation of international standards for the protection of personal data. Cooperation, both at European and international level, is a strategic aspect that requires involvement in all the initiatives that are under development.

Thereby, during 2018, the Center's representatives participated in a series of meetings, conferences and working groups at European level. These include:

- **Thematic working sessions**

- *Meeting of the Committee MSI-AUT (Strasbourg)*
- *Meeting CEPD (Brussels)*
- *EU Association Meeting sub-committee for Liberty, Security and Justice*
- *Subgroup "Technology EDPB" (Brussels)*
- *Subgroup "Enforcement EDPB" (Brussels)*
- *Subgroup "Social Media" (Brussels)*

- **The modernization process of Convention 108**

- *44th T-PD-BUR meeting (Strasbourg)*
- *36th plenary T-PD meeting (Strasbourg)*
- *37th plenary T-PD meeting (Strasbourg)*
- *46th T-PD-BUR meeting (Strasbourg)*

- **International conferences**

- *International Conference on GDPR (Serbia)*
- *Spring Conference (Albania)*
- *EuroDIG Conference (Georgia)*
- *International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners (Bulgaria)*
- *Regional Conference on Cybercrime Strategies and Final Meeting of Cybercrime @ EaP project (Georgia).*

 Study visits

2 study visits

With the support of the EU Twinning Project "*Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova*".

- Germany
- Latvia

1. European integration

In the context of the process of European integration and implementation of the Association Agreement, Center continued the implementation of the National Action Plan for the Implementation of the Association Agreement 2017-2019 (NAPAA). In this context, Center elaborated and submitted to the Ministry of Foreign Affairs and European Integration quarterly, half-yearly and annual reports on the general implementation.

In June 2018, the Center's representatives participated in the 4th EU Association Meeting sub-committee on Justice, Freedom and Security held in Brussels, Belgium. The subjects discussed during the mentioned event included the justice sector reform, prevention and combating corruption, prevention and combating money laundering and terrorist financing, cooperation on migration, asylum and border management, personal data protection, prevention and combating organized crime and other illegal activities.

The agenda of the meeting set a series of subjects of common interest for both the Republic of Moldova and the European Union, for which the heads of the specialized institutions of the country presented the recorded progress since the previous meeting of the Sub-Committee of June 2017.

The RM-EU Sub-Committee on Justice, Freedom and Security was created on the basis of the Association Agreement between the Republic of Moldova and the European Union. Its purpose is to monitor the fulfillment of those commitments that the Republic of Moldova has assumed before the European partners through the provisions of the Agreement.

**4th meeting of the
Republic of Moldova-EU
Sub-Committee on
Justice, Freedom and
Security**

Brussels-Belgia

2. Activities within the EU Twinning Project “Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova”

Throughout 2018, the Center, as a beneficiary, continued the implementation of the Twinning Project. The Project funded by European Commission, represented by the Delegation of the European Union to the Republic of Moldova is implemented by the German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ) and the Ministry of Justice of the Republic of Latvia. The project is an important contribution to the EU – Republic of Moldova Association Agreement and to the Single Support Framework of the EU support to the Republic of Moldova (2014-2017).

Numerous activities have been carried out during the reporting period in order to achieve the overall objective of the Project: to harmonize the Republic of Moldova national legislation of the in the field of personal data protection with the European Union’s legal framework and standards – in particular the EU Regulation 2016/679 and Directive (EU) 2016/680.

During the reporting period there have been organized activities for the implementation of all three components. Thus, the planned actions were carried out with the support of 20 EU experts focusing on:

- Drawing up the correlation tables between the national legislation on personal data protection, EU Regulation 2016/679 and Directive (EU) 2016/680;
- Individualized recommendations on the new draft law on personal data protection and the draft law on the National Centre for Personal Data Protection;
- Organization of training sessions for Centre’s employees on the GDPR application and EU Directive 2016/680 in the Republic of Moldova;
- Elaboration of GDPR impact study on private organizations in Moldova;
- Organization of training sessions for data controllers and staff of private companies on the implementation and impact of GDPR. The training took place for 2 days in the premises of the Ministry of Justice, 1 day at the Ministry of Foreign Affairs and European Integration and 1 day at the SOROS Foundation in Moldova. At the end of the training, each participant received a certificate signed by the Center and the Twinning Project. In total 190 representatives of private companies attended the trainings.
- Organization of training sessions for state institutions, mass media and NGOs on data protection in different fields of activity. Training sessions for state institutions, mass-media and NGOs were organized on 7, 8 and 9 November 2018. On November 7, 2018, the seminars were held at City Hall in Balti, and 8-9 November 2018, they took place at the Ministry of Foreign Affairs and European Integration. In total 270 people attended the trainings.
- Provision of methodological support for the development of operational Center’s documents (internal instructions).
- Development and delivery of a training for Center’s staff focused on communication and awareness building around personal data protection.
- Organization of two study visits for the Center’s staff aiming at undertaking the best practices in the field of personal data protection in Germany and Latvia.

- Assistance in developing and implementing manuals (standard operating procedures) for Center's staff on:
 - a) impact assessment,
 - b) monitoring and prevention,
 - c) investigations,
 - d) complaints handling,
 - e) international transfer approvals.
- Assistance in developing and/or harmonizing secondary legislation with the view of rendering them compliant with the new draft law on personal data protection.
- Organization and development of the four Steering Committee Meeting of the Twinning Project. The Committees were attended by: European Union Delegation Project Manager, Resident Twinning Adviser, Member State Project Leader – the German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ) and Member State Junior Project Leader – the Ministry of Justice of the Republic of Latvia.

The Twinning Project has focused its activities on the capacity building of the Center and the harmonization of Moldovan legal framework with the EU laws. The Project has been successful during its first year and shall continue during the 2019.

3. Participation in international forums

Center management and staff participated in a number of international events (meetings, workshops, conferences) provided for in the activities organized both by the European Council and the Data Protection Authorities.

During the reporting period, the Center continued its activity as a permanent member of the Consultative Committee of the Convention for the protection of individuals with regard to automatic processing of personal data STE 108 (TPD) and participated in the following meetings:

- The Bureau of the Consultative Committee of the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Data ("Convention 108") held its 44th meeting **in March 2018**, in Paris, France. The Bureau of the Committee of Convention 108 examined the draft recommendation on the protection of health-related data. It took note of the information concerning the modernization of Convention 108 at the level of the Group of Reporters on Legal Co-operation (GR-J) of the Committee of Ministers, and the outcome of bilateral negotiations on the outstanding issues as well as possible options for the entry into force of the amending Protocol.
- In **June 2018**, the Centre attended the 36th plenary meeting of Consultative Committee of the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data ETS No. 108, held in Strasbourg. During the meeting, discussions continued on the modernization of Convention 108. It was also examined the draft recommendation on the protection of health-related data, which was subsequently presented to the next Bureau meeting. It was examined the preliminary Report on Artificial Intelligence, held an exchange of views with the expert Mr. Alessandro Mantelero. At the same time, was mentioned the importance of effective co-operation with other Council of Europe bodies and, in particular the work of the Steering Committee on Media and Information Society (CDMSI), of the Committee of experts on Human Rights Dimensions of automated data processing and different forms of artificial intelligence (MSI-AUT), of the Ad-Hoc Committee for the Rights of the Child (CAHENF), of the European Commission for the efficiency of justice (CEPEJ) on predictive justice and of the Committee of

the Convention on Cybercrime (T-CY). It was welcomed the new edition of the Handbook on European Data Protection jointly prepared by the Council of Europe, the European Union Fundamental Rights Agency (FRA) and the European Data Protection Supervisor to integrate the recent update of both the EU and the Council of Europe legal frameworks together with the most recent case law of the European Court of Human Rights and European Court of Justice, and took note with interest of the presentations by Mr Mario Oetheimer of the FRA and by judge Robert Spano of the European Court of Human Rights.

- In **November 2018**, the Center attended the 37th plenary meeting of Consultative Committee of the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data ETS No. 108 (T-PD-37), which held in Strasbourg, France. The agenda included several important topics, such as the draft Guidelines on Artificial Intelligence, draft explanatory memorandum of the draft Recommendation on the protection of health-related data, the application of cross-border law on data access, cooperation with other Council of Europe entities, the presentation of major developments in the field of data protection, etc. During the plenary meeting was attended about 80 countries, including Moldova, there was an exchange of views on various aspects of data protection and the necessary collaboration mechanism was determined that will contribute to the development policies.

- In **December 2018**, the Center attended the 46th meeting – Bureau of the Consultative Committee of the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Data, held in Strasbourg, France. For the last meeting of the year, the Bureau continued its work on the draft explanatory memorandum of the draft Recommendation on the protection of health-related data and to the draft Guidelines on data protection in artificial intelligence. In addition, was organized an exchange of views on cross-border access, and, following the examination of examples existing within the Council of Europe, was discussed the monitoring provided by Convention 108+.

At the same time, we communicate that the Center regularly attends plenary sessions of the European Data Protection Board (EDPB).

The EDPB succeeds the Article 29 Working party set up under Article 29 of Directive 95/46/EC. It is composed of the data protection authorities of the Member States and the European Data Protection Supervisor (EDPS) and aims at ensuring the consistent application of the GDPR throughout the European Union, as well as uniformity in the protection of individuals. In addition, the EDPB oversees the implementation of the Data Protection Directive in terms of ensuring compliance with the law.

The EDPB is an independent European body with legal personality that contributes to the consistent application of data protection rules throughout the European Union and promotes cooperation between supervisory authorities.

It is worth mentioning that the Republic of Moldova has the status of observer since 2017.

With the entry into force of the GDPR and the reorganization of Working Group 29 into the EDPB, the Center has made a considerable effort to maintain the Republic of Moldova as an observer member, both through working procedures as well as through involvement / participation in plenary sessions and subgroups of EDPB.

Thus, the Center has a strong desire and interest to continue to attend all the meetings of the European Data Protection Board in order to take over the experience of the European states.

- In **May 2018**, the Center participated in the 1st EDPB Meeting, held in Brussels, Belgium. A Memorandum of Understanding (MoU) was signed between the European Data Protection Board (EDPB) and the European Data Protection Supervisor (EDPS) during the first plenary meeting of the EDPB. This MoU outlines the way in which the EDPB and EDPS will cooperate.

During its first plenary meeting of 25 May, the EDPB adopted a statement on the revision of the ePrivacy Regulation and its impact on the protection of individuals with regard to the privacy and confidentiality of their communications.

This statement includes a call for a swift adoption of the new ePrivacy Regulation and some suggestions on some specific issues relating to proposed amendments by the co-legislators.

- In **July 2018**, the Center attended the second plenary meeting of the EDPB, held in Brussels, Belgium. During its second plenary meeting the EDPB discussed the consistency and the cooperation systems, sharing first experiences on the functioning of the One-Stop Shop mechanism, the performance of the Internal Market Information System (IMI), the challenges the authorities are facing and the type of questions received since 25 May. Most of data protection authorities reported a substantial increase in complaints received. The first trans-border cases were initiated in IMI on 25 May. The US Ombudsperson responsible for handling national security complaints under the Privacy Shield, Ambassador Judith Garber, was invited to the plenary meeting of the EDPB for an exchange with the Board Members.

According to this decision, the United States guarantee an adequate level of protection for personal data transferred from the EU to US organizations under the EU-US Privacy Shield, provided that such entities process personal data in accordance with a strong set of privacy and personal data protection principles and safeguards that are equivalent to those in the European Union.

- In **September 2018**, the Center and the European Data Protection Authorities, meeting within the European Data Protection Board, participated in its third plenary session. During the plenary a wide range of topics were discussed. The EDPB adopted new draft guidelines, which will help provide a common interpretation of the territorial scope of the GDPR and provide further clarification on the application of the GDPR in various situations, in particular where the data controller or processor is established outside of the EU, including on the designation of a representative.

The EDPB adopted an opinion on the new E-evidence regulation. The new rules providing for the collection of electronic evidence should sufficiently safeguard the data protection rights of individuals and should be more consistent with EU data protection law.

- In **December 2018**, the Center attended the 5th Plenary Session of EDPB.

The Board Members adopted an opinion on the EU-Japan draft adequacy decision, which the Board received from the European Commission, related to the provisions of Art. 45 of the GDPR. The EDPB has adopted a revised version of the guidelines on accreditation. The aim of the guidelines is to provide guidance on how to interpret and implement the provisions of Article 43 of the GDPR.

Also, in September 2018, the Center's representatives participated in EDPB Subgroups "Technology", "Social Media" and "Enforcement", the participants being representatives of the personal data protection authorities from all EU countries as well as non-EU countries.

In **June 2018**, the Center's representatives participated in the 4th meeting of the Republic of Moldova-EU Sub-Committee on Justice, Freedom and Security held in Brussels, Belgium.

The subjects discussed during the mentioned event included the justice sector reform, prevention and combating corruption, prevention and combating money laundering and terrorist financing, cooperation on migration, asylum and border management, personal data protection, prevention and combating organized crime and other illegal activities.

The agenda of the meeting set a series of subjects of common interest for both the Republic of Moldova and the European Union, for which the heads of the specialized institutions of the

country presented the recorded progress since the previous meeting of the Sub-Committee of June 2017.

The RM-EU Sub-Committee on Justice, Freedom and Security was created on the basis of the Association Agreement between the Republic of Moldova and the European Union. Its purpose is to monitor the fulfillment of those commitments that the Republic of Moldova has assumed before the European partners through the provisions of the Agreement.

In **May 2018**, the Center's representatives participated in the Conference of European Data Protection Authorities entitled "Data Protection – Better Together!", held in Tirana, Albania.

The conference aimed to promote cooperation relations between the data protection authorities of the EU member states and non-EU countries.

Several discussion boards took place during the event, in which the strengthening of cooperation in the field of video surveillance was approached: the role of data protection authorities, data protection in police and judicial institutions, and the challenges of data protection in humanitarian action. The conference has been a platform for unifying good practice between EU member states and other countries.

The conference was attended by representatives of the data protection authorities of Hungary, Greece, Georgia, Romania, Germany, Austria, Malta, Italy, the United Kingdom, Monaco, Lithuania, Poland and representatives of the Council of Europe for Informatics and Freedoms (CNIL) and the European Commission (EC).

In **October 2018**, in Sofia (Bulgaria), the 40th International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners. The conference included various sessions with the participation of experts from both the European institutions and the private sector. The event was an important global forum for sharing knowledge, experience and ideas in the field of data protection and confidentiality, and took place with the participation of the highest representatives of the European institutions and the national authorities of the host country.

In **December 2018**, the Center's representatives participated in the Cybercrime@EaP 2018 – Regional Conference on Cybercrime Strategies and Closing Event of the Project which held in Tbilisi, Georgia. The conference aimed at fortifying regional and international co-operation on cybercrime and electronic evidence, and improving public/private cooperation regarding cybercrime and electronic evidence in the Eastern Partnership region.

It is worth mentioning that during the year 2018, the Center organized within its premises various meetings with the ambassadors of the EU member states: Latvia, Germany, Romania, as well as the Ambassador of the EU Delegation to the Republic of Moldova. In order to familiarise with the Centre's activity as the National supervisory Authority for personal data processing and the implementation of Convention 108 and related legislation, as well as in the context of ensuring future cooperation.

In the Center's activity, communication is essential, both to disseminate useful information and to provide a viable interaction with personal data subjects.

During 2018, the Center continued to develop the communication and awareness-raising segment of society by proactive assurance of public awareness versus the principles of personal data protection.

• Training activities carried in 2018

Thus, the Center has ensured a continuity of the organized trainings for civil servants from the central and local public administration.

Thus, within the EU Twinning Project "Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova", the representatives of the Center together with EU experts, participated as trainers for the training courses organized for private companies from the Republic of Moldova, civil servants, representatives of the mass media and non-governmental organizations etc. Only during the reference period, the Center's employees organized around 126 training sessions for over 1620 participants from Chisinau and the district centers in the Republic of Moldova.

In this respect, we are exemplifying some of the activities of the Center:

- On 17 January, 2018, the representatives of the Center, at the request of the International Police Cooperation Centre within the General Inspectorate of Police, organized a training entitled "*The access, management and assurance of personal data confidentiality*" and "*Processing of personal data of Moldovan citizens, detained, arrested and detained abroad*". During the seminar was discussed the management of the information flow of operative interest related to international cooperation. Also, it was discussed the providing information in the field, with respect to the confidentiality and personal data protection rules.
- On 29 January, 2018 the representatives of the Center, have had a dialogue with the students of the Faculty of Computer, Informatics and Microelectronics of the Technical University of Moldova. During the dialogue, the students were sensitized with respect to the security of personal data in the online environment, the advantages and disadvantages of social networking from the perspective of personal data, the rights of personal data subjects in social media platforms, etc.
- During the period 11 and 12 June 2018, the representatives of the Center, organized a training seminars at the National Employment Agency (NEA). Around 70 civil servants from NEA were familiarized with the general aspects and principles covered by the GDPR, in force since 25 May 2018. During the training, the discussions were focused on creating free debates and identifying effective solutions for practical situations regarding the protection of personal data.

- On 13 June, 2018, the Center's representatives conducted a training course within the Municipal Directorate for the Protection of Children's Rights, with the participation of 25 employees of the Directorate. The main topics were: the protection of children on the processing of personal data, ways to ensure the security of personal data in the collection, processing and storage process, the rights of personal data subjects, the correct processing of special categories of data and the granting of consent for access to personal data.

- On 19 June 2018, at the invitation of the Council for Preventing and Eliminating Discrimination and Ensuring Equality, the Center's representatives conducted a training course on the subject of how to depersonalize personal data. During the training session, priority has been discussed the way to depersonalize Council decisions published on the official website. At the same time, were discussed the security rules for the processing of personal data that need to be implemented in order to ensure the confidentiality and security of personal data.
- On 19 October, 2018, at the invitation of the State Chancellery of the Republic of Moldova, the Orhei Territorial Office organized a meeting where the representatives of the Center provided the training for controllers from Telenești district. The meeting was organized in the context of the entry into force on 28 October 2018 of the Government Decision no.672 to approve regulations on the state Register of local documents. Representatives of the Center

have highlighted the provisions of the national and international normative acts on the personal data protection, the correct processing of personal data, the importance of the consent of the data subject in the process of collecting / processing and storing personal data, the application of essential security measures of personal data. And also, compliance with the principles of personal data processing, ensuring the balance between the right of access to information and the right to private life and the rights of personal data subjects, etc. In the same context, were also mentioned the provisions of GDPR and Directive 680/2016 which are also transposed into the new draft Law on personal data protection. About 35 civil servants attended the event from the Telenești district council and the mayoralties of the district.

- On 23 October, 2018, the Center's representatives organized a Personal Data Protection Training Seminar for civil servant from Orhei Municipality.

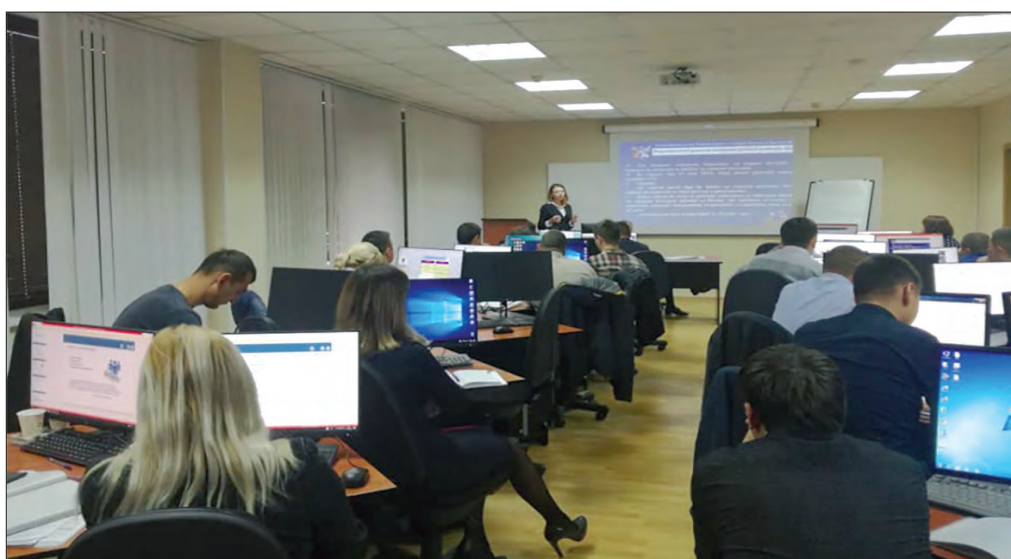
- On 25 October, 2018 the Center's representatives, participated as trainers in the professional development course "Ensuring the Personal Data Protection in the Provision of Public Services" held at the Academy of Public Administration of the Republic of Moldova.

- During 7-9 November, 2018, the Center's representatives participated together with EU experts, as trainers in training courses on personal data protection. The seminars targeting civil servants, journalists and NGOs, were organized in the Chisinau and Balti Municipalities.

- On 16 November 2018, about 45 secretaries of local councils of the local public administration (LPA) from Ialoveni, Straseneni, Dubasari and Criuleni were trained by the representatives of the Center on the dimension of the subject “Depersonalization of personal data of natural persons in normative acts in the local public administration authorities”. The training took place at the invitation of the Chisinau Territorial Office of the State Chancellery of the Republic of Moldova. During the training, were discussed the subjects aimed at the depersonalization of normative acts of the local public administration authorities included in the State Register of Local Documents, the legal basis for the depersonalization of personal data, the principles for the creation and maintenance of state registers, the principles of processing personal data and the rights of personal data subjects, the presentation of categories of personal data processed by the controller – common data and special data, the practice of the European States regarding the depersonalization of personal data, etc.
- On 13 December 2018, the Center’s representatives conducted a training course within the Training Centre of customs officers, entitled “Processing of personal data by the Moldovan Customs Service employees”. About 24 officials from the Customs Service participated in the training course.

• Citizens' awareness actions in 2018

During the year 2018, new activities were launched to inform and raise awareness of issues concerning personal data protection and the rights of personal data subjects.

On 28 January, on the Data Protection Day, marked annually by the international community in connection with the anniversary of the signing of Council of Europe's Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data, the Center has launched a comprehensive information and awareness campaign for the citizens of the Republic of Moldova about personal data protection.

The main activities were:

- organizing a FlashMob with the generic “Ask for your data to be protected!”,
- distribution of informative materials on personal data protection,
- organizing a public debate with pupils from the Lyceum „Spiru Haret” from Chisinau, with the topic – *“This Parliament considers surveillance cameras an interference with the privacy of the person”* etc.

A relevant example in the context of awareness-raising activities carried out by the Center is the organization, with the support of the Ministry of Education, Culture and Research, of educational hours on personal data protection in schools and high schools from Chisinau and country, within the new discipline created in the study program 2018-2019 entitled “Personal Development”.

Thus, the first educational hour about the importance of personal data protecting was organized at the Theoretical High School “Ginta Latina” in Chisinau. This activity will continue throughout 2019, including through training teacher who teach this discipline in the educational institutions of the Republic of Moldova.

Also, for the first time, the Center has paid more attention to interacting with citizens on social networks. In real time, was posted information about the Center's activities organized in Chisinau and in the country. Similarly, targeted social network users, have been able to expose themselves to the personal data protection field in an organized competition in the context of Data Protection Day, and the winners were awarded with personalized cell phone covers with the message – Protect your personal data!

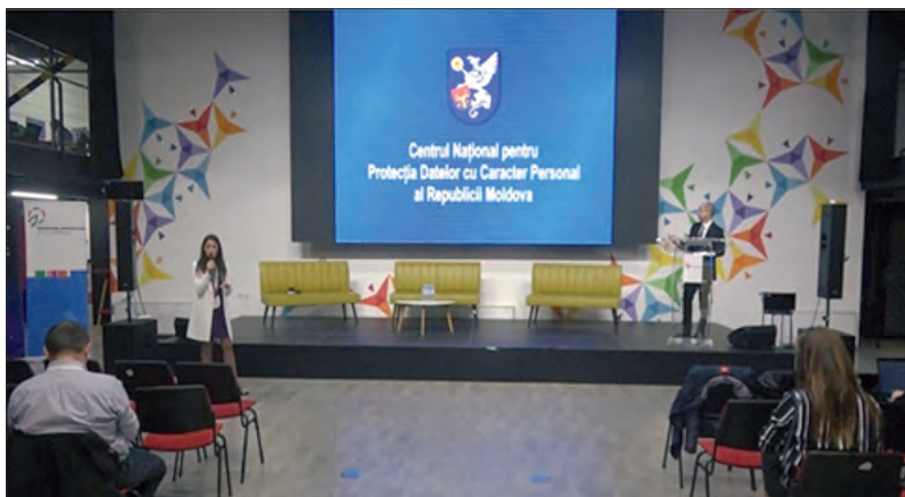
Furthermore, in order to raise awareness of the public about the importance of personal data protection, informative materials both for adults and children have been developed. In the same context, the Center has launched a new social spot on the rights of personal data subjects that was broadcasted on TV, Radio as well as on TV devices from public transport. Thus, for the first time, in the public transport in the capital, was broadcast a video spot, where citizens are informed about the possibility of reporting to the Center situations of inappropriate processing of personal data, etc.

• Public events in 2018

During the year 2018, the Center has also participated in several public events such as: Cyber Week, on 12 May – Europe Day, Open Doors Day at the Parliament of the Republic of Moldova, where it was installed an exhibition stand with informative materials and motivational messages about the importance of personal data protection.

Flash Mob with the topic “Ask for your data to be protected!”

November 1, 2018. Workshop about data protection at the public event – Moldova Cyber Week

May 12, 2018. The European town in the Central Park of the capital. Public event – Europe Day.

September 14, 2018. President of the Parliament of the Republic of Moldova at the Center exhibition stand of the event – Open Doors Day at the Parliament of the Republic of Moldova

***The Center exhibition stand of the event – Open Doors Day
at the Parliament of the Republic of Moldova***

• Center activity highlighted in the media

During the year 2018, were published 105 press releases on the www.datepersonale.md, – official page of the Center regarding the activity of the National Authority for personal data protection.

In the context of media information derived from the Center's activity, on 3 May, 2018, having regard to the issue of the right to free expression and protection of personal data, the Center published on its page the article *"Some considerations concerning the necessity of conciliation of the right to free expression and inviolability of private life"*.

At the same time, the Center's activity was reflected in about 55 media articles: Radio Chisinau, Moldpres News Agency, News Agency Info Prim Neo, Channel 2, Channel 3, Jurnal de Chisinau, Radio Moldova, Radio Free Europe, Radio Chisinau, Radio Sputnik Moldova, Publika TV, All Moldova Portal, TVR Moldova, Moldova Org Portal, MediaAzi portal, Tribuna.md, www.privesc.eu, Truth Moldova portal, BizLaw portal, e-Health, Diez.md portal, news agency – Moldpress, TV8, etc.

During the same period, the representatives of the Center participated in about 6 TV shows on the subject of personal data protection. As an example, we can mention that the Center's representative participated on 19 October, 2018, in the show *"Impact"*. The show was based on the dimension of the subject *"Data protection in the context of e-commerce"*.

1. Human resources management

The performance of the Centre depends on the skills and competencies of its employees and their knowledge and professionalism, and the achievements and successes of employees depend on ensuring their rights by the Center's management through relevant leadership and by ensuring professional and personal safety.

In 2018, the Center focused on the efficient organization and management of human resources, to create and maintain a favorable, stable and efficient work environment, as well as to motivate employees to achieve high-quality work performance.

The effective limit of the Center is 45 units, approved by Law no. 182-XVI of July 10, 2008 regarding the approval of the Regulation of the National Center for Personal Data Protection, the structure, the limit number of the staff and the way of financing the National Center for Personal Data Protection, 2 of which are functions of office holders; 11 – management functions, 31 – execution functions, and 1 – auxiliary staff (driver).

At the end of 2018, the number of employees was 32, the occupation rate being 71%. The average age of employees in the Center is 34 years. Number of pensioners by age limit, from January 1, 2019 is one person.

In the field of human resources, the National Authority for the personal data protection applies a policy of equal opportunities for men and women, without distinction of age and gender. However, there is a predominance of female employees compared to males. The proportion of women is higher than that of men both in the execution and management positions.

During 2018, in order to ensure an efficient and professional activity within the Center were organized and carried out 5 contests to fill in 8 vacant positions, to which applied 35 candidates. The contests were conducted in strict compliance with the Regulation on the employment of civil service vacancies by competition, approved by the Government Decision no. 201 of March 11, 2009. At the same time, 2 civil servants were also employed by the transfer.

Also, it must be mentioned, the appointment of the Deputy Director of the Center, according to the Moldovan Parliament Decision no. 295 of 29 November 2018, this function being vacant since April 2014.

In 2018, personnel fluctuation increased by 11% compared to 2017, the number of resigned people reached 8 units. This increase was caused by the irrelevant payroll level in relation to the complexity and volume of activities. In this context, there is an essential increase in the share of staff with work experience at the Center between 1 and 2 years, which generates the risk of loss of institutional memory.

Thus, 65% of the total number of employees have been working in the Center for approximately one year. Information on the period of activity of employees at the Center, according to the situation in 2018, is detailed in the following table:

Working age	Until 10 years	Until 7 years	Until 5 years	Until 3 years	Until 2 years	Until 1 year
Nr. of employees	3	2	1	2	3	20

Personnel fluctuation generates a range of disadvantages, such as additional costs related to recruitment and replacement, interruptions and malfunctions of the Center's activity; difficulties in attracting new staff. Nonetheless, it should be noted about the procedure of selection and recruitment of staff, which is a difficult and complicated due to the lack of competent and experience specialists in the field of personal data protection.

In the reporting period, it was carried out the evaluation of the professional performances of civil servants within the Center to determine the level of fulfillment of the individual objectives of activity, the degree of professional skills and behavioral characteristics of the public servant, as well as to assess the results obtained and identify the needs for professional development.

As a result, 90% of servants were evaluated as „very good”, and 10% of the servant was evaluated as „good”. Following the evaluation procedure, 6 employees were promoted in public positions superior to those held.

An essential element of human resource management policy is the continuous professional development trend of employees. To respond to all challenges, during 2018, emphasis was also put on the development of employees' professional capacities through training and self-training. They also ensure the realization of the right and duty of civil servants to continuously improve their professional skills.

In this respect, was drawn up the annual professional development plan, according to which the Center's employees attended 4 internal training courses and 9 external training courses, organized by various institutions, such as: State Chancellery, Academy of Public Administration, Public Procurement Agency, National Anticorruption Center and Ministry of Finance.

In 2018, Centre's employees were trained under various forms of training: seminars, courses, study visits. The number of training hours for the participants in the internal and external training activities amounted to 1218 (astronomical hours).

The Center periodically establishes effective collaboration relationships with various training providers, the Academy of Public Administration (APA) being the elite center for the promotion of state policy in the field of training and professional development of civil servants of all levels. Thus, during the reference period, 8 employees of the Center attended 6 continuous training courses organized by the APA.

An essential role in the professional development of Center's employees, has played a permanent exchange of experience with representatives of similar authorities in other countries in order to take over good practice in the field. Thus, 11 employees of the Center participated in 3 study visits, 2 of which were organized within the EU Twinning Project “*Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova*” (in Germany and Latvia), and 1 – in Tallinn, Estonia, for representatives of the Moldovan justice sector, in the context of familiarity with the rules of procedure for teleconferencing and video surveillances of court sessions, including the exchange of data via the interoperability platform.

Thus, the training level of the Center's employees in 2018 was 90%.

For the insurance of an effective human resources management, the responsible person of the Center has developed 401 administrative acts related to the employment relationships of employees and as well as the assignment to each employee of the salary steps, class and wage

coefficient, the amount of the basic salary set, in the context of the implementation of the new unitary pay system in the budgetary sector, according to Law no. 270/2018. At the same time, it was also prepared a series of internal documents regulating the activity of various committees, such as Contest Commission, the Commission for assessment and evidence of gifts, Commission for evaluation of collective performance etc. In this respect, it is necessary to emphasize the elaboration and approval, by Order of the Director of the Center, the Regulation on how to determine performance bonuses, under Government Decision no. 1231 of 12 December 2018 for the implementation of the provisions of Law no. 270/2018.

It is necessary to be mentioned, that for the efficient exercise of duties, manifestation of initiative and loyal spirit, on the professional day “Day of Civil Servant” employees of the Center were awarded Diplomas of Honor.

With a particular attention deserves to be pointed out the 1st and 2nd degree Government Diploma conferred to a leading civil servant as a sign of creative activity and high appreciation of the contribution to the personal data protection field.

Regarding the discipline in the institution, no breaches were reported, and there were no complaints about initiating disciplinary proceedings provided by national law.

Thus, in conclusion, in order to ensure the efficiency of managerial processes, the Center focuses on:

- Ensuring with human resources (planning, recruitment and selection, integration);
- Development (training and improvement of employees, career management, organizational development);
- Motivation (evaluation of performance, reward, analysis, design and redesign of posts);
- Maintenance (discipline, security and health, counseling employee and stress management).

2. Aspects on economic-financial activity

According to the State Budget Law 2018 no. 289 of 15 December 2017 (published in the Official Gazette no.446-470 of 29 December 2017), as subsequently amended and supplemented by Law no. 101 of June 7, 2018, for the Center was approved the total budget of 8561.2 thousand MDL, being distributed according to the following categories of expenditures:

- On labor remuneration, including medical and social insurance payments, paid by the employer, which in 2018 constituted the highest percentage in total expenditure structure. In this regard, financial means amounting to MDL 5347.1 thousand MDL or 62.3% of the total budget of the Centre;
- related to services, including expenses to ensure the participation of the Center’s representatives to international working groups, forums and international conferences, rental expenses of the Center’s headquarters, maintenance of technical equipment and information programs, transportation means necessary in the process of carrying out of inspections on the territory of the Republic of Moldova, ensuring the institution’s building security, amounted 2538,1 thousand MDL or 29,6% of total financial means for 2018;
- for the purchase of non-financial assets (fixed assets and circulating assets stocks) were allocated 661,6 thousand MDL or 7,7% of the Center’s total budget. As a result, were purchased laptops, furniture, safes for archiving and storing documents, shredders, as well as the purchase of an organic glass panel for meeting room (1200 * 2400 mm) on which the Center’s logo is printed;

- for the social benefits expenses were specified financial means amounting 37,0 thousand MDL or 0,4% of the total allocated budget.

At the end of 2018, jointly with the Ministry of Finance budget allocations have been redistributed between expenditure chapters within the budget allocations for 2018. Mentioned adjustments were necessary in order to purchase promotional, informative materials, as well as a new social spot, in the context of launching the information and awareness campaign of society on the importance of personal data protection, information and familiarization with the concept of personal data, the rights of personal data subjects and the principles of their protection, etc.

The execution of the budget compared to the optimized plan was achieved in proportion of 73,3% and amounted 6294,8 thousand MDL, and is briefly presented in the table below.

Information on Center's budget implementation for 2018

Categories of expenditure	Approved	Updated	Executed	Executed compared to the updated one %
Resources, total	8561,2 thousand MDL	8583,8 thousand MDL	6294,8 thousand MDL	73,3%
Staff expenditures	5324,5 thousand MDL	5347,1 thousand MDL	4861,7 thousand MDL	90,9 %
Services	2878,1 thousand MDL	2538,1 thousand MDL	957,2 thousand MDL	37,7 %
Non-financial assets	321,6 thousand MDL	661,6 thousand MDL	451,2 thousand MDL	68,2 %
Social payments	37,0 thousand MDL	37,0 thousand MDL	24,7 thousand MDL	66,7%

In this regard, we note that the allowances were distributed and used, respecting the principles of legality, opportunity, continuity and efficiency.

At the same time, we note that, the complete non-execution of the Center's budget was caused by the provisions of the new regulations in the draft law on personal data protection, (voted on 30.11.2018 in first reading in Parliament's Plenary), which resonates and transposes Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC, the obligation of controllers to register with the Center as controllers in the current formula, through the automated information resource, which later will be excluded.

In this context, the Center did not initiate the feasibility study, elaboration of specifications, development and modernization of the Automated Information System "Register of data controllers" – planned for 2018.

As a result, the allocated financial means amounting to 1 500.00 thousand MDL were returned to the state budget.

PROBLEMS IDENTIFIED IN THE CENTER'S ACTIVITY AND OBJECTIVES FOR 2019

1. Problems faced by the Center

It has become a good practice for the Center to stress including in the activity reports the multitude of challenges faced within its activity. Solving the basic problems, mentioned every year, does not fall only under the competence of the Center, consequently, it marks the entire activity of the national Authority for personal data processing.

In this regard, the **problems that the Center is currently facing are:**

- disparity between the national legal framework in the field of personal data protection and the new regulations existing at European level, which determines the urgent need to further support and approve the draft laws: on the personal data protection and on the National Center for Personal Data Protection;
- The discriminatory salary levels of the civil servants within the Center as compared to the one provided to other supervisory bodies, with similar status, and taking into account the specific activities that undoubtedly presume the processing of personal data, are subject to verification of legality of data processing by the Center. As example may be mentioned the following entities: Security and Intelligence Service, Ministry of Internal Affairs, Prosecutor's Offices, National Anti-Corruption Center, National Integrity Authority, Anti-Money Laundering Service, Customs Service, State Tax Service etc.;
- massive workload compared to the small number of Center's staff, in particular in the basic subdivisions of the Authority: the General Department for Surveillance and Conformity, the Legal Department, in the context of the Center's additional tasks in the context of:
 - The Parliament of the Republic of Moldova through the Law on Electronic Communications, no. 241-XVI of November 15, 2007, republished in the Official Gazette of November 17, 2017, assigned the Center on the basis of Art.71 with new powers to verify the appropriate technical and organizational measures in order to protect the security of the services provided by the providers of electronic communications services.
 - At the same time, on 23 February, 2018 entered into force the provisions of the Law on the prevention and combating money laundering and terrorist financing, in the part of control over the compliance of personal data processing performed by the competent authority specializing in the prevention and combating of terrorism, including the Office for Prevention and Combating of Money Laundering, Security and Intelligence Service, etc., the Center acquired new skills. It is necessary to note that the actions to be undertaken by this institutions concerned by this law involve the processing of a huge amount of personal data and affect all natural persons, even that had a small linkage with financial and banking institutions.
 - Another law that brought new attributions to the Center is Law no. 120 of 21 September 2017 on the prevention and combating of terrorism. Prevention and combating of terrorism activity, will be specifically exercised by the Security and Intelligence Service which

processes a huge volume of personal data, and the control of compliance of personal data processing is carried out by the Center;

- staff turnover and lack of specialists in personal data protection field;
- the absence of adequate safeguards for employees of the Center regarding the risks generated by the control activity;
- the absence of adequate coercive levers for the unlawful processing of personal data;
- the necessity of endowing with spaces / offices indispensable for the activity of the employees of the Center. It should be noted that at present, in the offices of the National Authority for personal data protection, there are on average 4-5 people, some offices having about 17– 20 m². However, taking into account the specific activity of the Center's staff, who inherently presume to offer daily consultations / hearings – actions that are currently being carried out, regrettably, in the joint working offices, this leads to a decrease in overall labor productivity. Moreover, taking into account the implementation of the EU Twinning project "*Capacity Building of the National Center for Personal Data Protection of the Republic of Moldova*" the Center currently hosts EU experts as well. Thus, it is revealed that the Center faces major difficulties in identifying and endowing places / workplaces for employees / new employees, the current available space being very limited;
- low level of public awareness on the importance of processing personal data under the Law on personal data protection, caused by insufficient institutional and financial capacities;
- reluctance of controllers, particularly those from the public domain in respect of the effective implementation of the principles of personal data protection, including the premeditated failure to consult the Center's opinion/position, especially before elaborating and puts it into operation automated information systems that record personal data, both in the law-making process and in the correct interpretation / application of the legal provisions in the field. Consequently, automated information systems, do not comply with the legal framework, including the Law on Registers;
- abusive use, in particular by representatives of public authorities, of the legal provisions in the field of personal data protection, the alleged argumentation of the refusal to present the requested information through the realization of the right of access to information, etc.

It should be noted that a large part of the Center's deficiencies, especially those related to the strengthening of the administrative and institutional capacities of the National Center for Personal Data Protection, could be overcome with final approval and entry force of the provisions of the draft laws mentioned above, draft laws which, on 30 November 2018, were approved by the Parliament of the Republic of Moldova in the first reading. In this context, we continue to focus on the contribution and support of the legislature for the final approval of these draft legislative acts, which would firstly ensure the alignment of national legislation with Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC and Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA.

2 Objectives for the year 2019

Despite the progresses achieved by the Center during 2018, more actions are necessary to be undertaken in order to ensure an adequate level of personal data protection in the Republic of Moldova.

In particular, but without limiting to these objectives, in 2019, the Center has to focus its efforts on:

- ensuring the compliance of the national legal framework in the field of personal data protection with the new regulations at European level, by approving by the Parliament of the Republic of Moldova in final reading two draft laws: the draft law on personal data protection and the draft law on the National Center for Personal Data Protection. At the same time, following the achievement of the objective, it is necessary to elaborate and implement the normative and internal framework related to the implementation of the new legal provisions;
- further implementation, as beneficiary, of the Twinning project, funded by the European Union and implemented by the German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ) and the Ministry of Justice of the Republic of Latvia.
- ensuring the salary increase of the Center's staff, linked to that provided for other control bodies of similar status, which, having regard to the specific nature of the activity, are subject to verification of the data processing legality by the Center;
- fulfilling the national Action Plan for the implementation of the Association Agreement Republic of Moldova – European Union;
- continuation and enhancement of actions to raise awareness of the importance of personal data protection, both from the point of view of respecting the rights of the data subjects and from the perspective of ensuring the implementation of the obligations related to the personal data controllers;
- insurance with offices /sufficient spaces, indispensable for good activities of the Center's work;
- contributing to the creation of an uniform judicial practice on the application of provisions of legislation on personal data protection.

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of numerous horizontal dashed lines spaced evenly across the page, providing a guide for letter height and placement. The background is plain white, and there are no other markings or text present.

[illegible]

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of numerous horizontal dashed lines spaced evenly across the page, providing a guide for letter height and placement. The background is plain white, and there are no other markings or text present.

[illegible]